

OĞULLAR

DERNEĞİ / ASSOCIATION

Address: Ul.Braka Ginovski No.63/1230 Gostivar / Macedonia

+389 71 49 49 49

www.ogullar.org

Yıl : 16
Sayı : 91
Eylül - Ekim 2009

SAHİBİ

DOĞU TÜRKİSTAN
KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZ ADINA
Seyit TÜMTÜRK

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ

Oktay BOZKURT

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Ebubekir TÜRKSOY

EDİTÖR

M. Dursun SÜYDÜNLÜ
editor@gokbayrak.com

HABER MÜDÜRÜ

Abdulahkim SELÇUK

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Alimcan İNAYET
Prof. Dr. Metin KARAÖRS
Prof. Dr. Remzi KILIÇ
Prof. Dr. Uygur TAZEBEY
Prof. Dr. Zekeriya KİTAPÇI
Yard. Doç. Erkin EMET

REKLAM ve ABONE

Oktay BOZKURT
oktaybozkurt@gokbayrak.com
Gsm: 0535 461 38 93

2010 YILI ABONE BEDELİ

Yurt İçi Abone : 30 TL | Resmi Abone : 60 TL
Avrupa : 25 Euro | Diğer ülkeler : 35\$

YURT İÇİ POSTA CEKİ

Oktay BOZKURT : 692046

BANKA HAVALEŞİ (EFT)

Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği
İş Bankası Kayseri Şubesi
TL: 5300 1944272
EUR TR 22 0006 4000 002 5300 0172164
USD TR 28 0006 4000 002 5300 4059137
CHF TR 97 0006 4000 002 5300 4059156

İDARE YERİ & YAZIŞMA ADRESİ

Hoca Ahmet Yesevi Mh. Türkistan Evleri 44. Sk. 28/A
38090 Kocasinan / KAYSERİ - TÜRKİYE
Tel: (0352) 339 39 65 | Fax: (0352) 337 35 04
Web: www.gokbayrak.com
E-mail: gokbayrak@gokbayrak.com
ISSN 1303 - 5282

Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazara aittir. Gönderilen yazılar yayımlansın veya yayımlanmasın iade edilmez. İsim zikredilerek iktibas edilebilir.

■ 1998/36 No'lu

Genelge Hakkında
Seyit TÜMTÜRK

4

TEMSİLCİLİKLERİMİZ
GENEL MERKEZ
ANKARA ŞUBE

ADI SOYADI
OKTAY BOZKURT
HAYRULLAH EFENDİGİL

TELEFON
0.352 339 39 65
0.312 319 54 72

FAX
0.352 337 35 04
0.312 319 54 72

CEP TEL
0.535 461 38 93
0.535 735 05 40

YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİMİZ

ALMANYA
ALMANYA
AVUSTURALYA
AMERİKA
AMERİKA
İNGİLTERE
HOLLANDA
HOLLANDA
İSVİÇRE
KANADA
KANADA
KANADA
KAZAKİSTAN
KIRGIZİSTAN
S.ARBİSTAN
JAPONYA

DOĞUN İSA
DİLŞAD HAZNECİ
HÜSEYİN HASAN
NURY TURKEL
GULAMETİN PAHTA
ENVER TOHTI
NURETTİN ATABAY
SADIKJAY SELEY
KARAHAN ENDİLLİ
RUKİYE TURDİŞ
KAMİL TURSUN
TUYGUN ABDULVELİ
KHAHRİMAN GOJAMBERDİ
ROZİMEHMET ABDULBAKİEV
SIRAJİDDİN AZİZİ
İLHAM MAHMUT

0049 179 651 98 60
0049 172 999 23 32
00411 492 01 19
00202 255 68 48
00516 542 46 69
0044 078 631 160 77
0031 207 104 528
006 458 58 110
0041 48 49 54 707
001 647 210 66 56
001 780 665 20 34
00416 878 58 60
0073272 - 280670
00996-312-240616
00966 54511612
08145 827 28 44

YURT İÇİ TEMSİLCİLİKLERİMİZ

ADANA
AFYON
ANTALYA
BURSA
ÇANAKKALE
DENİZLİ
ESKİŞEHİR
FETHİYE/MUĞLA
GAZİANTEP
HATAY
HATAY
İSTANBUL
İSTANBUL
İSTANBUL
İZMİR
İZMİR
KARAMAN
K.MARAŞ
K.MARAŞ
KİRŞEHİR
KİRŞEHİR
KONYA
MARMARIS/MUĞLA
NİĞDE
NİĞDE
SAMSUN
ŞANLIURFA
TRABZON
ZONGULDAK

ÖZGÜR SEÇKİN
ERHAN SOLMAZ
ERDOĞAN KIRMIZIOĞLU
OĞUZ EMRE BAYRAK
EMRULLAH TÖREN
SELAMİ ÇAĞDAŞ
CANAN TÖREN
ALİ DEMİRTAŞ
MUSTAFA METER
YAĞIZ KIZILKAYA
M.ÖNER ÇETİNKAYA
GÜRHAN ATAN
MUHAMMET EBZAL
HÜLYA YILDIRIM
ALİ ÇAĞIN
HASAN ORHAN
AHMET SEYFİ ESER
OSMAN TOPAL
ALPARSLAN KENGER
HAKAN KARAKAYA
ÜLKÜHAN EFE
MEHMET UĞURLU
AHMET YILMAZ
NİĞDE
BAHADIR ÇELİKBAŞ
ADEM BAHADİR
İMAM HÜSEYİN SAVAŞ
YUSUF ZİYA SOYTÜRK
MEHMET DURMAZ

0554 464 09 35
0505 579 06 58
0505 866 06 06
0506 564 13 27
0542 220 88 40
0554 840 13 03
0545 432 53 65
0533 623 32 42
0532 593 78 89
0506 523 16 56
0532 205 02 11
0555 253 41 52
0537 441 65 30
0537 593 82 86
0536 410 87 48
0533 218 34 76
0542 436 77 30
0542 675 64 10
0542 323 86 42
0544 614 78 14
0535 470 78 70
0536 629 87 82
0543 594 51 11
0536 467 09 19
0542 594 48 94
0544 246 55 55
0505 463 63 63
0532 472 24 20
0535 580 84 06

■ Doğu Türkistan'ın Dünü,
Bugünü ve Yarını Üzerine
Nuri GÜRGÖR _____ 6

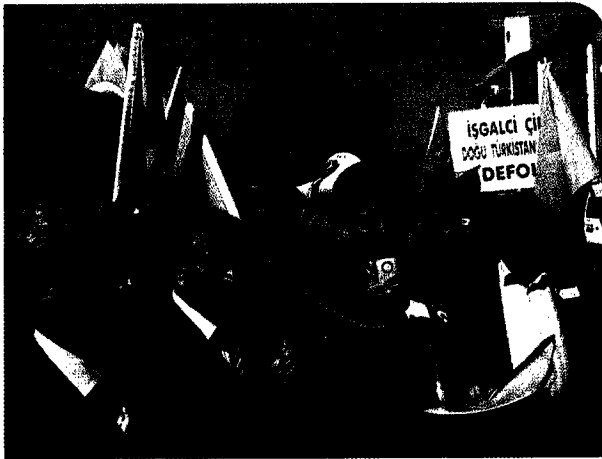
■ Dünya, Uygur Dramına
Sessiz Kaldı
Ekmeleddin İHSANOĞLU _____ 13

■ Doğu Türkistan'da Yaşanan Olayların
Sebepleri ve Sonuçları
Sinan OĞAN _____ 14

■ Katliam Olabilir Uyarısı
Prof.Dr. İlber ORTAYLI _____ 21

■ Doğu Türkistandan
Haberler _____ 22

■ Faaliyetlerimiz
_____ 27

■ Şarkı Türkistan Tarihi
M.Emin BUĞRA _____ 31

1998 / 36 No'lu Genelge Hakkında

Seyit TÜMTÜRK

Dünya Uygur Kurultayı Başkan Yardımcısı

30 Haziran 1997 ile 11 Ocak 1999 yılları arasında iktidarda olan Mesut Yılmaz'ın başbakanlığındaki 55. hükümetin 1998/36 numaralı Doğu Türkistan'la ilgili imzaladığı genelge aslında Türk Milletine karşı bir ihanet belgesi idi. Bu genelge ile birlikte Türkiye'de Doğu Türkistan davası bitirilmiştir. Genelgenin mahiyetinde ise başta binlerce yıllık tarihi Türk yurdu olan Doğu Türkistan'ın isminin işgalci Çinlilerin tabiri ile Sinkiang olarak kullanılması ve mavi zemin üzerine ay yıldızlı Gökbayrak'ın yasaklanması, Doğu Türkistan'la ilgili sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi, bu tür faaliyetlere bakanların, milletvekillerinin ve bürokratların katılmaması gibi bir dizi yasaklar sıralanmaktadır.

Alınan bu yanlış kararda ne Türkiye'nin ne de Doğu Türkistanlıların menfaatinin olmadığı bir gerçek. Olsa olsa o dönem Çin de yatırım yapan bazı holdinglerin'e Mesut Yılmaz'ın yakınlarının menfaati olmuştur. Çin bu talihsiz genelgeden sonra Doğu Türkistan'daki baskı ve zulmü artırmakla birlikte Türkiye'deki teşkilatlarımızın faaliyetlerini engellemeye yönelik politikalarını yoğunlaştırmıştır. Bu çerçevede Doğu Türkistan hareketinin en güçlü teşkilatı olan Doğu Türkistan Milli Merkezi ofisini İstanbul'dan Almanya'nın Münih şehrine taşımak zorunda kalmıştır. Ayrıca iki binli yılların başından itibaren adeta Çin'in Türkiye'nin iç işlerine müdahale niteliğindeki uygulamalarını görüyoruz. Bilkent ve Gazi Üniversitesi gibi birçok üniversitedeki Doğu Türkistan'la ilgili yasal ve ilmi toplantımız Çin baskısı sonucu iptal edilmiştir. Birçok toplantı ve faaliyetlerimiz engellenmiştir. Çin'e resmi ziyarette bulunan Türk devlet adamlarından Başbakan yardımcısı sayın Devlet Bahçeli'nin Doğu Türkistan'a gerçekleştirdiği ziyarette Uygur Türkçesi okullarda yasaklanmış, binlerce yıllık Türk İslam Kültürüne ait tarihi eserler yakılarak imha edilmiştir. Acaba bu olay tesadüf mü diye sorulursa; Sayın Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Türkiye Cumhuriyeti'nden ilk defa

Çin'e ve aynı zamanda Doğu Türkistan'ın Başkenti Urumçi'ye yaptığı tarihi ziyaret sırasında, Guangdong eyaletinin Şouguan şehrinde, Türkistan'dan zorla ucuz işçi olarak çalışmaya getirilen Uygurların yatakhaneleri basılmış bir çok Uygur hayatını kaybetmiştir. 5 Temmuz 2009 günü Urumçi'de bu olay demokratik tepki gösteren öğrencilerin üzerine kurşun sıkılarak binlerce sivil katledilmiştir. Çin'in bu küstahlığının adeta uluslar arası diplomasi ve nezaket kuralları dışındaki tavrının arka planında 1998/36 numaralı genelgenin ve sonrasında Doğu Türkistan meselesini tamamen Çin'in insafına terk eden politikasızlığımızda aramak mümkündür. Buna en çarpıcı örnek olarak, 5 Temmuz 2009 tarihinde İstanbul Tarabya'daki Çin konsolosluğu önünde 26 Haziran'da Şouguan'daki yatakhane baskınına protesto eylemimizin engellenmesi için Çin'in Ankara Büyük elçiliğinin diplomatik taammülleri çiğneyerek, direk Tarabya ilçe

emniyet müdürlüğüne talimat göndermesini hatırlatmak isterim. Demek ki sözde Çin'le ilişkilerin geliştirilmesi için imzalanan 1998/36 numaralı genelge, ilişkilerin geliştirilmesi bir tarafa, Çin'le ilişkilerinde Türkiye'nin saygınlığını, itibarını ve özellikle Türk dünyasındaki güvenilirliğini ciddi bir şekilde zedelemiştir. Bu arada Doğu Türkistan yüzünden bozulmasından endişe duyulan Türk-Çin ilişkilerindeki son duruma bir kaç cümle ile değinmek gerekirse: Siyasi alanda Çin Birleşmiş Milletler'in veto hakkına sahip 5 daimi üyesinden biri olmasına rağmen uluslar arası konularda Türkiye lehine almış olduğu tek bir kararı dahi yoktur. Kıbrıs meselesinde sürekli Rum-Yunan tezini destekleyerek Türkiye'nin karşısında yer almıştır. Ayrıca Celal Talabani'nin Pekin ziyareti sırasında bir gazetecinin PKK'yı terörist örgüt olarak görüp görmediği sorusuna Çin dış işleri bakanının "hayır biz terörist olarak görmüyoruz" cevabı bize bir ders mahiyetindedir. Oysa biz milli ve manevi açıdan bir olduğumuz Doğu Türkistanlıların manevi annesi olan Rabiye Kadir'e vize engeli koyarak Türkiye'ye girişini yasakladık. Diğer taraftan Ekonomide Çin'e ihracatımız 1 milyar doları bulmazken ithalatımız 17 milyar dolar civarındadır. Çin'le ticaretteki kaybımız 16 milyar dolardır. 2009'da 170 milyar dolar ticarete fazla verdiğini düşünürsek Çin'in ticari fazlasının %10'unu tek başına Türkiye karşılamaktadır. Askeri alanda komşularımızın birçoğu Çin ve müttefiki Kuzey Kore'nin füze teknolojisi ile donatılır-

ken maalesef beklediğimiz düzeydeki teknoloji transferi henüz gerçekleşmemiştir. Turistik amaçlı kullanılacağı ve boğazlardan geçişine izin verilirse karşılığında 2 milyon Çinli turist vaat edilen Varyak uçak gemisi bugün Çin donanmasında saldırı amaçlı savaş gemisi olarak kullanılmaktadır. Beklenen 2 milyon turist gelmediği gibi Türkiye başta Tahtakale olmak üzere binlerce Çinli işportacının ve Çinli göçmenin istilasına uğramıştır.

Bozulmasından endişe duyduğumuz Çin-Türkiye ilişkileri maalesef yukarıda belirttiğimiz ana çerçevede Çin'in lehine, Türkiye ve Doğu Türkistanlıların aleyhine gelişmiş anormal bir ilişkiden bahsedebiliriz. İşte tamda bu noktada, 5 Temmuz'da Doğu Türkistan'daki Çin katliamı ile Dünya yüz yüze geldi. Çin'in Türkiye'deki bütün lobi faaliyetlerine rağmen, Türk halkının ve siyasilere ortaya koyduğu tavır, adeta millete ihanet belgesi niteliğindeki genelgenin işe yaramadığını ortaya koydu. Anadolu Türkü ile Doğu Türkistan Türkünün kardeş olduğu ispat edildi. Türkiye'nin tamamında halk Çin'e karşı sokağa döküldü. İktidarı muhalefeti ortak tepki koydu ve Başbakanın "bu bir katliam, adeta soykırımdır" sözleri milletin hissiyatına tercüman oldu. Bu onurlu tavır ve açıklamalarla Çin ile Türkiye karşı karşıya geldi. Bu beyanattan sonra Çin adeta şoke oldu. Bu beyanat belki on binleri katledilmekten kurtarmıştır. Artık bugüne kadar Türk-Çin ilişkilerindeki Türkiye aleyhine olan anormal durum normalleşecektir. Çin bundan sonra Türkiye'yi dikkate alacak ve saygı duyacaktır. Buradan sayın Başbakana minnet ve şükranla teşekkür etmek isterim. 5 Temmuz Doğu Türkistan katliamı sonrası onurlu ve adil duruşunu destekler mahiyetindeki bir kararla yayınlamış olduğu 2009/15 numaralı genelge ile Mesut Yılmaz'ın 1998/36 numaralı talihsiz genelgesini iptal etmiştir. Artık Türkiye'de Doğu Türkistan davasının önünde hiçbir engel kalmamıştır. Milletimize hayırlı ve uğurlu olsun.

Doğu Türkistan'ın Dünü, Bugünü ve Yarını Üzerine

Nuri GURGUR

Türk Ocakları Genel Başkanı

*Yığlama yurdum, eğerci bol künde yok bahar
Gelgüsi günlerinde baht yıldızı oynap kalar*

Çin, 5 Temmuzda Doğu Türkistan'ın Başkenti Urumçi'de Uygur Türkleri'nin protesto gösterisini fırsat sayarak, bilinçli ve planlı bir katliam yaptı. Yüzlerce Uygur vahşice katledildi. Kaç kişinin öldürüldüğü muhtemelen hiçbir zaman öğrenilemeyecek. Çin resmi makamlarının açıklamalarının gerçeği yansıtmadığını herkes biliyor. Katliamın yapıldığı Urumçi başta olmak üzere, Uygurların yaşadığı bölgeler Dünya ya sınıksız kapatılmış durumda. Dışarıya bilgi sızmasını engellemek amacıyla alınan tedbirler, bu olaylardan sonra pekiştirildi. Haberleşme araçları tümüyle susturuldu, yabancılar bölgeden çıkarıldı. Dışarıyla bağlantı kuracağından kuşku edilen Uygurlar tutuklandı.

Çin, Devlet politikasının ayrılmaz parçası haline getirdiği psikolojik hareket ve dezenformasyon yöntemlerini kullanarak olaylarının sorumluluğunu Uygurlara yıkmaya, Dünya kamuoyunu yanıltmaya çalışıyor. Ancak propaganda imkânları ne kadar güçlü olursa olsun, gerçekler gizlenemiyor. Yüzlerce Uygur Türkü'nün can verdiği bu olaylar, Doğu Türkistan'ın açık bir hapishane haline getirildiğini, Uygurlara esir muamelesi yapıldığını, bir milletin acımasızca yok edilmeye çalışıldığını bir kere daha ortaya koydu.

Doğu Türkistan'ın Dünü

Çin'in Doğu Türkistan'ı işgal ederek koloni haline getirme girişimi Mançur Hanedanı döneminde, 18.yy ortalarında başlar. Doğu Türkistanlılar Çin istilasına karşı koymaya çalıştılar; ellerindeki imkânlar ölçüsünde mücadele ettiler.

Mançurlar silah ve asker sayısı bakımından çok üstün durumda olmalarına rağmen, Doğu Türkistanlıların sert direnişi karşısında zor durumda kaldılar. Direnci kırmak için sık sık katliamlar yaptılar. 1763'den başlayarak 1850'lere kadar uzanan bu ilk mücadele döneminde binlerce Doğu Türkistanlı can verdi. Her başkaldırı

girişiminden sonra Çinlilerin zulmünden kurtulmak isteyen on binlerce Türk, Batı Türkistan'a sığınmak zorunda kaldı.

1863 yılında başlayan yeni direniş hareketi öncekilerden daha değişik özellikler taşıyordu. Bu defa belli bazı şehirlerde değil, bütün bölgelerde aynı zamanda harekete geçilmişti. Çin güçleri genel karakterli bu ayaklanmaya karşı koyamadılar. Bu başarıda direnişin önderi konumuna gelen Yakup Beğ'in iyi yönetiminin ve toparlayıcı özelliklerinin büyük payı vardı.

Yakup Beğ ufku geniş bir liderdi. Çin güçlerini püskürterek Doğu Türkistan'ı kısa bir süre de olsa esaretten kurtarınca yaptığı ilk iş payitahta bir elçilik heyeti göndermek, padişah Sultan Abdülaziz ile temas kurmak oldu. Halife'ye hürmet ve bağlılığını arz ederek, Osmanlı Devleti'nin Doğu Türkistan'ı himayesi altına almasını, asker ve silah yardımı yapmasını talep etti. Bunun da ilerisinde mümkün olabilirse bir Osmanlı şehzadesinin Doğu Türkistan'daki yeni devletin başına geçmesini arzu ediyordu.

Osmanlı Padişahı bir miktar silahla, askeri eğitim verecek elemanlardan oluşan bir askeri heyeti Doğu Türkistan'a gönderdi. Böylece Türkiye'den gelen yardımlarla seksen bin kişilik bir ordunun kurulması sağlandı. Sultan Abdülaziz'in bu tarz yardımları ileriki yıllarda da devam etti. Doğu Türkistan'da Osmanlı Padişahı adına hutbe okundu, gümüş para bastırıldı.

İki Türk Devleti arasında kurulan bu ilişkiler, Rusya ve İngiltere tarafından yakından izleniyordu. İngiliz Hükümeti Yakup Beğ'in kurduğu hükümeti tanıyarak bir elçilik heyeti gönderdi. Amaçları bu yeni oluşumu kontrolleri altına alarak, Rusya'nın Hindistan'a yönelik muhtemel bir girişimini engellemektir. Ancak Yakup Beğ idealist bir insandı; bağımsız hareket etmekte kararlıydı. Bekledikleri tavrı görmeyen İngilizler desteklerini bir süre sonra çekip izleyici olmayı tercih ettiler.

Bu gelişmelere ilişkin olarak Sinolog Eberhard şunları yazıyordu: "Osmanlı Devleti, sırf teknik sebeplerden ve sonra dâhili vaziyetten dolayı yardıma bulunamadı. Rusya ile İngiltere, vakıa Türkistan'da Çin hâkimiyetinin zayıfladığını görmek istedi. Fakat ne Rusya, ne de İngiltere Yakup Beğ'i kontrolleri altına alamadıklarından, yeni kuvvetli bir devletin kurulmasını da istemiyorlardı. Böylece her iki büyük devlet, Türkistan'ın Çin hâkimiyeti altına girmesini tercih ediyorlardı." [1]

Sultan Abdülaziz'in tahttan indirilmesi sonucu, en fazla yardıma ihtiyacı olduğu bir dönemde, Doğu Türkistan'la kurulan ilişkiler kesildi. Oysa Mançurlar Doğu Türkistan'dan vazgeçmek niyetinde değillerdi. Hazırlıklarını yaptıktan sonra 1875'de yeni bir istila hareketi başlattılar. Yakup Beğ çok kalabalık Çin ordusuna karşı kahramanca direndi. Ancak muharebenin en kritik günlerinde büyük bir talihsizlik yaşandı. Yeni Doğu Türkistan Devleti'nin yiğit ve başarılı yöneticisi aniden hastalandı ve vefat etti. Bu acı haber Doğu Türkistanlıları doğal olarak olumsuz etkiledi. Yüzyıllık bir mücadele döneminde zorlukla sağlanmış olan birlik, merkezî sevk ve idare olmayınca Mançurlara karşı konulamadı ve Doğu Türkistan bir kere daha Çin esaretine girdi.

Çin, stratejik bakımdan büyük değer verdiği ve ülke savunması açısından vazgeçilmez saydığı Doğu Türkistan'ı ele geçirmek ve direnişleri kırmak için son derece acımasız davrandı; sık sık katliamlar yaptı. Sinolog Dr. Wolfran Eberhard şöyle diyor:

"Mançur istila devrinin diğer isyanları hakkında oldukça fazla bilgimiz varken, Çin kaynakları Müslüman isyanlarında susmaktadır. Yalnız pek az ve kesin olmayan bilgi veriyorlar. Resmi olmayan kaynaklarda, bu isyanlar bastırılırken pek çok zulüm yapıldığı bildirilmektedir. Kansu'da nüfus 15 milyondan 1 milyona düşerken, Türkistan ihtilâli 10 milyon ölüye mal olmuştur." [2] Doğu Türkistan Şincan Yapılıyor.

Mançurların ikinci istilasından sonra Çin, Doğu Türkistan politikasını kökünden değiştirdi. Burayı koloni haline getirmek yerine, doğrudan imparatorluğa bağlı bir eyalet yapmaya karar verdi. Adını da "yeni toprak" anlamına gelen Çince "Shin Chiang" (Şincan) olarak değiştirdi. Aynı işlem şehir adları için de yapıldı. Genel valilik merkezi İli şehrinden Urumçi'ye nakledildi. Bir süre sonra Çin'de yönetim değişikliği oldu. 1911 yılında Mançur Hanedanı devrildi, Cumhuriyet ilan edildi. Ancak Uygurlara yönelik asimilasyon politikasında herhangi bir gevşeme olmadı.

Doğu Türkistanlıları ezip sindirmek, kültürlerinden, dillerinden, dinlerinden uzaklaştırmak, Çince öğrenmeye mecbur bırakılarak asimile etmek istiyorlardı. Bölgenin nüfus yapısını değiştirmek üzere Çin'den kitleler halinde Çinli getirilip yerleştiriliyor, ekonomik kaynaklar ve devlet imkânları bunlara tahsis ediliyordu. Uygurlar ikinci sınıf vatandaş sayılıyor, yönetimden uzak tutuluyor, kenarda yaşamaya mecbur bırakılıyorlardı. Önceki dönemden tek fark, baskı ve eziyetin Bölge Genel Valisi tarafından yapılmasıydı.

Devrik Mançur Hanedanı'na sempati duyan genel valinin, merkezi hükümetle ilişkisini alt düzeye çekerek bölgeyi kendi iradesine göre yönetmesi sonucu baskılar daha da şiddetlendi. Halkın soyulup ekonomik varlıklarının keyfi şekilde talan edilmeye çalışılması memnuniyetsizlikleri arttırdı. Sonunda bu zulüm ve baskılara dayanamayan Doğu Türkistanlılar Kumul şehrinde Hoca Niyaz Hacı ve Salih Dorga'nın yönetiminde harekete geçtiler; Çin kuvvetlerini bozguna uğrattılar. Bu başarı diğer şehirleri

de etkiledi. Ayaklanma kısa zamanda bölgenin geneline yayıldı. Sadece Urumçi'de Çinlilerin hâkimiyeti devam ediyordu. 1933'de Kaşgar'da bağımsız Doğu Türkistan Devleti kuruldu. Hükümetin başına Cumhurbaşkanı olarak Hoca Niyaz Hacı getirildi ve Kaşgar yeni devletin başkenti oldu.

Doğu Türkistan'da ikinci defa millî ve bağımsız bir devletin kurulması Çin'de olduğu gibi Sovyetler Birliği'nde de endişeye karşılıklı. Sovyet Rusya Urumçi'deki karmaşadan yararlanarak bölgeye asker sevk etti. Sovyet askerleri ile Çin birlikleri arasında çatışmalar yaşanırken, Kaşgar'da kurulan yeni bağımsız devleti ortadan kaldırmak için bu iki devlet ortaklaşa hareket etti. Sovyetler Birliği Doğu Türkistan'da kurulacak bağımsız bir devletin, kendi bünyesindeki Türk halklarına örnek olmasından endişe ediyor, buna mutlaka engel olmak istiyordu.

Kaşgar'da ilan edilen devletin ne askeri bir gücü, ne de idari yapılanması vardı. Direnmenin imkânsız olduğunu ve mevcut kazanımları da tehlikeye sokacağını gören Hoca Niyaz, Sovyetlerin teklifini kabul ederek, Kaşgar'dan ayrılmayı, Doğu Türkistan Eyalet Hükümeti Başkan Yardımcılığı görevine gelmeyi kabul etti.

Ruslar Doğu Türkistan'daki askeri güçlerini takviye ederek, bölgeyi tümüyle kontrollerine aldılar. Kısa süre sonra Hacı Niyaz Bey başta olmak üzere, Doğu Türkistan liderlerinin tamamını ve on binlerce insanı tutukladılar. O kadar ki hapisanelerde insanlar üst üste yığılı kalıyorlardı. Tutuklanarlardan binlercesini ve Hacı Niyaz Bey'i kurşuna dizdiler.

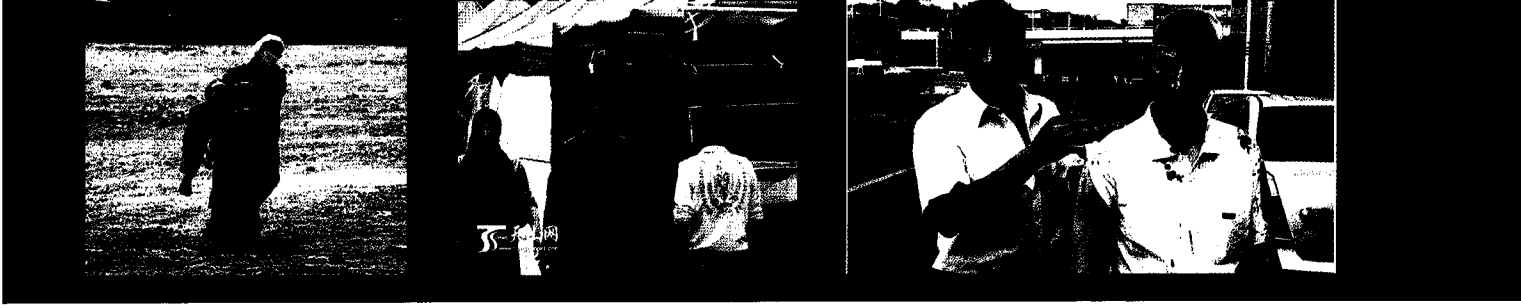
Birkaç yıl sonra başlayan 2.Dünya Savaşı'nın ilk yılları Sovyetler Birliği için tam bir felaketti. Alman orduları Sovyet hatlarını kolayca yarmış, kuzeyden ve güneyden ikili kol halinde Rusya içlerine doğru hızla ilerliyorlardı. Stalingrad'a kadar süren bu ilerleyiş karşısında Sovyetler Birliği'nin yıkılma ihtimali gündemdedi. Bu durumu fırsat sayan Doğu Türkistan'ın

Çinli genel valisi 1943 yılı başlarında Rusların buldukları bütün idari kademeleri boşaltıp bölgede çalışan tüm elemanlarıyla birlikte çekilmelerini istedi. Batı cephesinde can derdine düşmüş olan Sovyet Rusya'nın bu ültimatoma uymaktan başka çaresi yoktu. Kendilerine verilen süre içerisinde bölgenin tamamından çekilip gittiler. Elverişli bir pozisyon kollayan milliyetçi Çin Hükümeti birlikleri Doğu Türkistan'ı kolayca işgal etti.

Çin askerlerinin bölgeye girmeleriyle birlikte asimilasyon girişimleri yeniden başladı. Buna karşı ilk tepki İli'de meydana geldi. Ali Han Töre'nin liderliğinde 1944 yılının Eylül ayında ayaklanma başladı. 1940 yılından beri silahlı mücadele veren ve Uygurlar tarafından çok sevilen Osman Batur bu harekete katıldığını bildirdi. Aynı yılın Aralık ayında bağımsızlık ilan edildi ve Ali Han Töre Cumhurbaşkanı oldu. Ayaklanma kısa sürede diğer şehirlere de yayıldı. Çinliler Urumçi dışında kontrolü kaybettiler.

Doğu Türkistan'daki bu gelişmeler Batı Türkistan'a egemen olan Sovyetler Birliği'ni doğal olarak tedirgin etti. İlk başlarda milliyetçi Çin yönetimine karşı ayaklanmayı teşvik ederken İli'de Cumhuriyet'in kurulması üzerine tutumunu değiştirdi. Türklere Çin'le uzlaşmaları için çağrı yapmaya başladı. Uygurlar bir kere daha Çin ile Rusya'nın kısıpı altında kalmışlardı. Çaresizlik içinde hükümeti dağıtarak Çin ile barış yapmayı, böylece durumu kurtarmayı uygun gördüler.

Bu sırada Ruslar Ali Han Töre'yi kaçırmaya başladılar. Sonunda Çin hükümetiyle yapılan anlaşma çerçevesinde Uygurların da içinde yer aldıkları ortak bir yönetim yapısı kuruldu. 1947 yılının Mayıs ayında öğrenimini Türkiye'de yapan Dr. Mesut Sabri Baykuzu, Doğu Türkistan Eyalet Başkanı oldu. Bu önemli bir gelişmeydi. Yeni hükümet vakit geçirmeden Doğu Türkistan Türkleri'nin kültürel, sosyal ve ekonomik çıkarlarına hizmet etmek amacıyla girişimler başlattı. Bu durum hem bölgeyi kontrolleri altında tutmaya çalışan Rusları, hem de milliyetçi Çin hükümetinin

tepkilerine yol açtı. İki taraf arasında yapılan işbirliği sonunda Dr. Mesut Sabri görevden alındı; yerine Sovyetlerin sadık elemanı Burhan Şehidi getirildi. O sırada Çin'de rejim değişmiş, Mao Tse Tung yönetimindeki komünistler iktidara gelmişlerdi. Komünist birlikler 1949 yılının son baharında Doğu Türkistan'a girdiler ve kısa zamanda bölgenin tamamını işgal ettiler. İsa Yusuf Alptekin ve Mehmet Emin Buğra gibi bazı Türkistanlı liderler, mücadeleyi dışarıda sürdürmek, meseleyi Dünya'ya duyurmak amacıyla ülkeyi terk etmeye karar verdiler. Tibet üzerinden Himalayalar'ı aşarak önce Hindistan'a, daha sonra Türkiye'ye intikal ettiler.

Şehadeti Bilerek Seçtiler

Doğu Türkistanlılar Komünistlerin işgaline kahramanca karşı koydular. Osman Batur, Canım Han, Dr. Mesut Sabri, Oraz Beğ, Davut Kadı, Abdülgâfur Sabri, Gani Bahadır, Nuri Beğ, Rozi Muhammed Beğ gibi Uygur liderlerinin yönettiği Doğu Türkistanlılar olağan üstü elverişsiz şartlara rağmen, akıbetlerinin şehadet olduğunun bilinci içerisinde yiğitçe direndiler. Komünist Çin yönetimi o günlerde de şimdiki gibi gaddar ve zalimdi. Binlerce Doğu Türkistanlıyı gözlerini kırpmadan kurşuna dizdiler. Osman Batur başta olmak üzere direnişin önderlerine özel işkence yaptılar. Uygur halkının üzerinde korku ve dehşet havası oluşturmak amacıyla yaptıkları vahşeti meydanlarda sergilediler ve eserlerini günlerce insanlara izlettiler.

Komünist rejim Çin'in geleneksel asimilasyon girişimlerine ilave olarak zihinlerde ideolojik bir değişim sağlamak, vicdanlara egemen olmak maksadıyla baskılarını çok daha yoğunlaştırdı. Bir süre sonra Mao'nun ülke genelinde ilan ettiği "Kültür Devrimi"nin pilot uygulamaları Doğu Türkistan'da yapılmaya çalışıldı. Bütün bu insanlık dışı baskılara rağmen Doğu Türkistan Türkleri kültürel kimliklerini, dillerini, dinlerini korumayı başardılar. İnançları, Allah'a olan tevekkül ve bağlılıkları bu insanları ayakta tutan, yalnızlıklarını telafi eden, çözümlerini engelleyen en

büyük dayanaklarıydı. Zaman zaman ortaya çıkan direnişler, düzenlenen gösteriler komünistleri sürekli tedirgin etti. Her yola başvurmalarına rağmen istedikleri sonucu alamamış olmaları nedeniyle bölgenin geleceği adına karamsar oldular, tedirginlik duydular. Çıkan olaylarda ölçsüz şiddet kullanmaları, katliama yönelmeleri biraz da bu çaresizliğin sonucudur.

Doğu Türkistan'ın Önemi ve Değeri

Doğu Türkistan Çin için hayati öneme sahip bir bölgedir. 1828.418 km²'lik alanı, bir taraftan coğrafi konumu, jeopolitiği, diğer taraftan büyük yeraltı zenginlikleri burayı "vazgeçilmez" yapmaktadır. Bölgede petrol ve doğalgaz başta olmak üzere, ekonomik değeri yüksek 150 civarında maden çeşidi bulunuyor. Çin kaynakları Doğu Türkistan'ın Çin'in toplam ham petrol rezervlerinin % 25'ini, kömür rezervlerinin % 20'sini barındırdığını belirtiyor. Son on beş yıldan beri bu kaynakları değiştirmek amacıyla çok yönlü yatırımlar yapılıyor. Yeni yollar, petrol ve doğalgaz boru hatları inşa ediliyor. Bunlar bir taraftan Pasifik sahillerine, diğer taraftan Özbekistan ve Türkistan'a kadar uzatılıyor.

Bu arada Doğu Türkistan'ın tarihi dokusunu eskiyle bağlantı kurulamayacak şekilde bozmak maksadıyla seri halinde yeni inşaatlar yapılıyor. Şehitlerin kimliği planlı şekilde değiştiriliyor. Bu girişimler özellikle turizme yapılan yatırımlarda göze çarpıyor. Bölgenin eskiden beri Çinlilere ait olduğunu ispatlamak maksadıyla, turistlerin ilgilendiği yerlere, tarihi kalıntı süsü verilen taşlar, Buda heykelleri, Çin mitolojisine ait eserler yerleştiriliyor.

Çin'in şimdiki çabaları aslında yeni sayılmaz. Bölgeyi koloni haline getirmek isteyen Mançurlar'dan başlayarak, asimilasyon arzusu her dönemde Çin politikasının eksenini oluşturmuştur. Ancak büyük nüfus üstünlüğüne, askeri ve ekonomik güç dengesizliğine rağmen umdukları başarıyı elde edemediler. Bir milleti yok edememelerinin temel nedeni mücadelenin sadece iki toplum arasında değil, kökleri çok eskilere

dayanan iki kültür ve medeniyet arasında cereyan etmesidir. Türkistan halkı sıradan bir insan topluluğu değildir. Tarihi içerisinde Türk-İslâm medeniyetinin en verimli birikimlerine sahip bulunan bir millet söz konusudur. Başka bir ifadeyle yüz elli yıldır uygulanan şiddet ve baskıya rağmen medeniyet kurmuş, buna evrensel bir anlam kazandırmış, cihanşümul alimler yetiştirmiş olan Doğu Türkistan halkını asimile edememelerinin şaşırtıcı bir yanı yoktur. Diliyle, diniyle, kültürüyle bütünleşmiş bulunan Uygurlar, bir başka kadim medeniyet adına kendisini asimile etmeye çalışan komünist Çin'in ideolojik dönüştürme planlarını boşa çıkardılar.

Bugünkü Doğu Türkistan

Günümüzde Çin'in en büyük problemi 1/3 milyarlık çok kalabalık nüfusun içerisinde 55 farklı etno kültürel kimliğin varlığıdır. Komünist Çin yönetimi faşizan yöntemlerle, zor ve şiddet kullanarak bu farklı kültürleri eğitip bir ulus inşa etmek istiyor. Buna karşı koyan Tibetlilerin Uygurların direnişini ne pahasına olursa olsun, kırmak için her yolu deniyor.

Geçen yüzyıldan beri Çinlilerin bölgeye yerleşmeleri teşvik edilmektedir. Ancak komünist rejim döneminde bu konu istek olmaktan çıktı, devletin temel politikası haline geldi. 1949 da başkent Urumçi'nin nüfusunun % 70'i Uygurlardan oluşuyordu. Doğu Türkistan genelinde Çinlilerin nüfusa oranı % 10'u geçmiyordu. Oysa son elli yılda güneyden getirilip yerleştirilen Han soyundan Çinlilerle demografik yapı tersine çevrildi. Tipik bir Uygur kenti olan Urumçi bugün % 80 oranında Çin nüfusu barındırmaktadır. Benzer tablo daha düşük çapta olmak üzere diğer önemli şehirlerde de gözlemleniyor. Han Çinlilerinin gelip yerleşmeleri için her türlü imkân sunuluyor, maddi ve idari destekler veriliyor.

Bu çabalara Uygurların sistemli olarak asimile edilmeleri amacıyla kültürel projeler uygulanıyor. Varoşlara itilen, gettolarda yaşamak zorunda bırakılan Uygurların dillerini unutmalarını, dinlerinden uzaklaş-

malarını ve çoğalmamalarını sağlamak amacıyla özenle hazırlanan planlar çerçevesinde her yola başvuruluyor. İlkokuldan başlayarak, eğitim tümüyle Çince yapılıyor. Konfüçyüs'ten esinlenen geleneksel Çin kültür politikasında dillerinin öğrenilmesi, kültürlerinin benimsenmesi Çinli olmak anlamına gelir.

Doğu Türkistan Türkleri'nin millî kimliklerini korumaları açısından büyük önem taşıyan dil faktörünü ortadan kaldırmak asimilasyon politikasının temel amacıdır. Bu maksatla medreselerin büyük bölümü kapatılmıştır. Kalanlar yönetimin kontrolüne alınarak, rejime sadık insanların yetiştirileceği ideolojik eğitim merkezleri şeklinde kullanılmaktadır.

Camilerin pek çoğu, özellikle 11 Eylül saldırılarından sonra terör merkezleri oldukları iddiasıyla kapatılmıştır. Devlet memurlarının, işçilerin, öğrencilerin ibadet yerlerine gitmeleri ve ibadetle meşgul olmaları yasaklanmıştır. Buna aykırı davrandıkları belirlenen kişiler cezalandırıyorlar; işlerinden, okullarından atılıyorlar. Açık olan camilerde ise İslami değerler değil Çin Komünist Partisi'nin görüşleri tebliğ edilmektedir.

Çin yönetimi Dünya kamuoyunu kandırmak ve insanlık dışı uygulamalarına haklılık kazandırmak amacıyla, Batı dünyasının en fazla tedirgin olduğu terör ve radikal İslam konularını sürekli kullanarak Uygurların direnişini terör eylemi şeklinde tanıtmak, onları terörist göstermek istiyor. On beş yıldan beri Şincan Komünist Partisi sekreteri olan Wang Lequan 2002'de verdiği demeçte Uygur dilinin bilim ve teknolojiye hizmet vermeyen ilkel bir dil olduğunu, Uygur gençlerinin Han Çinlileriyle eşit düzeyde olabilmeleri için Çince öğrenmeleri gerektiğini söylemişti.

Komünist rejimle yönetilen Çin, uygulamalar açısından Dünya'da benzeri olmayan, komünist yönetimler tarihinde başka örneği bulunmayan çok farklı bir ülke. Ekonomik düzen yirmi yıldan beri liberal piyasa kurallarına göre işliyor. Özel mül-

kiyet ve ticaret serbest bırakılmış durumda. Buna karşılık devlet kurumları, idari ve siyasi yapı, silahlı kuvvetler, eğitim kurumları komünist ideolojiye sıkı sıkıya bağlı çalışıyor. Çin devleti toplumsal olaylarda, özellikle azınlıklar konusunda hiç çekinmeden faşist uygulamalar yapıyor. 1989'da Tiananmen Meydanı'nda özgürlük isteyen gençleri kitle halinde katlederken, Tibetlilere aynı yöntemle bastırırken, Doğu Türkistanlılara karşı da yıllardır aynı yöntemi kullanıyor.

26 Haziran'da Urumçi'den 2500 km kadar uzaktaki Guangdong Eyaleti'nde bir oyuncak fabrikasında başlayan olayların hızla tırmanmasının temel nedeni, yönetime egemen olan faşizan zihniyettir. Doğu Türkistanlı gençler, birkaç yıl önce alınan bir karar uyarınca, ailelerinden koparılıyor, iç gücü ihtiyacı gerekçe gösterilerek binlerce km uzaktaki fabrikalara çalışmaya götürülüyor. Bu uygulamanın esas sebebi 16-20 yaş civarındaki Uygur gençlerini en az beş altı yıl süresince kendi kültür ortamlarından uzaklaştırmak, ailelerinin etkilerini kılmak, Çinlilerle harmanlamak suretiyle sosyo kültürel dönüşümlerine ortam hazırlamaktır.

Oyuncak fabrikasında çalıştırılan 600'e yakın Uygur ile Han Çinlileri arasında yaşanan gerginlik, 26 Haziran'da asılsız olduğu tespit edilen bir tecavüz haberiyle patlayıverdi. Han Çinlileri yakaladıkları iki Uygur gencini feci şekilde döverek katlettiler. Uygurlar doğal olarak olayın aydınlatılmasını, failerin belirlenip cezalandırılmasını beklediler. Çin yönetimi oralı bile olmadı. Gençlerin alınıp götürüldüğü Urumçi'de olayın duyulması üzerine çoğunluğunu öğrencilerin oluşturduğu Uygurlar, protesto gösterisi düzenlediler. Çin güvenlik güçleri serinkanlı davranarak gösterinin sakince cereyanını sağlamak yerine tam tersini yaptı. Uygurların üzerine ateş açıldı. Yüzlerce Uygur kendilerine çevrilen namlulardan çıkan kurşunlarla can verdi. Bölgenin Parti Genel Sekreteri olan Wong Lenquan'ın bir TV kanalında yaptığı şu konuşma güvenlik güçlerine katliam talimatının verildiğini gösteriyor: "Başlarını çıkardıklarında hemen vurmalyız. Saldırmalarını beklemeden hemen vurmalyız. Bu kış ve önümüzdeki

baharda bütün bölgede bağımsızlık hareketine karşı ıslah faaliyeti başlatıyoruz."

Çin Devleti'nin yetkili bir yöneticisinin bu sözleri Pekin tarafından ne kınandı ne de yalanlandı. Bu tavır şiddetin Çin Hükümeti tarafından onaylandığını gösteriyor. Nitekim bu doğrultuda talimat alan Çin güvenlik güçleri doğrudan Uygurların kafasını hedef alıp ateş açtılar. Bu cinayetler yeterli görülmemiş olacak ki, ellerine çivili sopalar ve kesici aletler verilen Han Çinlileri, Uygur mahallelerini bastılar. Evlerin kapılarını kırıp katliamı tamamladılar. Benzer olaylarda vakit geçirmeden etkili müdahaleler yapan ve kontrolü elinde tutan Çin güvenlik güçleri saldırganları önlemek yerine yaptıklarını beğeniyle izlediler.

Doğu Türkistan'ın Yarını

Dünya Uygurlara uygulanan vahşet karşısında suskun kaldı. Dünya'da barışı ve huzuru sağlamak, hukukun, insan haklarının uygulanmasına hizmet etmekle yükümlü uluslararası kuruluşlardan ses çıkmadı. Oysa Tibet için Dünya ayağa kalkmıştı. Türk ve Müslüman bir topluma reva görülen vahşete sessiz kalmak düşündürücüdür. İnsan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü gibi evrensel değerler sadece bazı ülkeler ve bazı kurumlar için geçerli görülüyorsa bu utanç verici bir standart farklılığıdır. Kendini Dünya'ya nizam vermekle görevli sayan G-8 zirvesinden en ufak bir tepkinin bile çıkmaması, güçlü ülkelerin ahlakî değerlere değil, ulusal çıkarlarına öncelik verdiklerini gösteriyor.

Diğer taraftan Şanghai İş Birliği Örgütü çatısı altında Çin ile birlikte olan Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan ile Türkmenistan ve Azerbaycan da sessiz izleyici olmayı tercih ettiler. İki yüz yıldan beri Çin zulmünden kaçan yüz binlerce Doğu Türkistanlının sığındığı komşu ülkelerin, yani Batı Türkistan'ın olaylara seyirci kalmasının haklı bir gerekçesi olamaz. Bu elem verici tablo Türk Dünyası kavramının algılanmasında ne derece yetersiz ve naif kalındığını, bu hususta alınması icap eden çok mesafelerin bulunduğunu gösteriyor.

Türkiye'ye gelince; uzun yıllardan beri "dış Türkler" konusuna ilk defa Türk halkı sahip çıktı. Uygur Türkleri'nin acıları içtenlikle paylaşıldı; yürekten dualar edildi. Basın ve TV'lerin olaylar geniş şekilde vermeleri, yazılar yazılması konuyu bilmeyenlerin bilgilenmeleri ve öğrenmeleri bakımından çok yararlı oldu. 1998'de Mesut Yılmaz'ın Başbakanlığı döneminde, Çin'den gelen yoğun baskılara karşı direnilmemiş, Başbakanlık genelgesiyle Doğu Türkistan meselesine ilişkin faaliyet düzenlenmesi neredeyse yasaklanmıştı. Milletimiz Doğu Türkistanlıların acılarını paylaşarak, onları içtenlikle bağrına basarak bu utanç verici tutumun gönüllerde bıraktığı pası silmiş oldu.

Siyasi çevrelerin tepkileri Türk Dünyası'na ilişkin meselelerde her zamanki gibi hazır olmadıklarını, anlık düşünüp hüküm verdiklerini gösterdi. Başbakan'ın "adeta soykırım" şeklinde değerlendirmesi, Rabia Kadir'in isterse Türkiye'ye gelebileceğini söylemesi bir cümlelik retorikten ibaret kalırsa, bazı somut adımlar atılmazsa bu hükmün fazla bir anlamı kalmaz. Hem Türkiye'nin hem de Doğu Türkistan dışında yaşayan Uygurların bir an önce sağlıklı bir strateji belirlemeleri gerekiyor. Uzun yıllardan beri Türk aydınınının zihin dünyası dar bir çembere sıkışıp kalmış durumda. Ufkumuz uzun süreden beri Anadolu ile sınırlı olduğundan tarihsel hafızamız zayıflamış, kültür coğrafyamızla ilgimizi kaybetmişiz. Bu fasit daireyi yeterli saymak, rasyonel bulmak, ne siyasi ve ekonomik çıkarlarımıza, ne de tarihi ve kültürel potansiyelimize uyuyor. Öte yandan Doğu Türkistan meselesi hamasi nutuklarla örtülüp, egoların tatmininden başka anlam taşımayan, yüzeysel çıkışlarla halledilmeyecek derecede ciddidir.

Çin gibi, Dünya'nın en kalabalık nüfusuna sahip olan katı bir merkezîyetçi disiplinle yönetilen, ABD'den sonra Dünya'nın en büyük ekonomisine sahip bulunan bir güce karşı politika oluşturmamızın ne derece zor olduğu ortadadır.

Vatanlarından uzakta hür dünyada yaşayan Doğu Türkistanlıların Dünya kamuoyuna sunacakları istek ve beklentiler konu-

sunda bir an önce karar vermeleri gerekiyor. Doğu Türkistan'ın bağımsızlığını mı, Doğu Türkistan'da yaşayan Türk halkının yaşama şartlarının temel insan hakları çerçevesinde ıslahını mı önerecekler?

Son olaylar ABD'de sürgünde yaşayan Rabia Kadir'i bu hareketin lideri konumuna getirmiş bulunuyor. Kadir, TV'lere yaptığı açıklamalarda son derece başarılı ve etkiliydi. Sivri bir duruştan, kıskırtıcı bir dil kullanmaktan özenle kaçındı. Çin'deki rejimi değiştirmek, düzeni yıkmak gibi bir niyetlerinin olmadığını açıkladı. Hem Amerikan toplumunun hem de Dünya kamuoyunun rahatlıkla anlayıp hak vereceği yapıcı bir üslup kullandı. Bu doğru bir yaklaşımdır. Böylece insan haklarını ve evrensel değerleri savunan çevrelerle sıcak ilişkiler kurup, başta Birleşmiş Milletler olmak üzere, ilgili uluslararası kuruluşlarda konunun gündeme alınması mümkün olacaktır. Doğu Türkistanlıların iki asırlık yalnızlığı ortadan kalkacaktır. Sivil Toplum Kuruluşları'yla, medyayla, entelektüel çevrelerle, siyasi destekler arayarak, dantelâ öreri gibi özenle inşa edilmesi gereken uzun ve yorucu bir süreç söz konusudur. Şu andaki en acil problemin Doğu Türkistan'da kapalı bir hapisane ortamında her türlü güvenlikten yoksun şekilde esir muamelesi gören milyonlarca Uygur'un, hukukun geçerli olduğu insan haklarına uygun bir yaşama ortamına kavuşturulması olduğu herkes tarafından bilinmelidir. Bu öncelikli hedefe ulaşmak için uluslararası planda yoğun bir işbirliği ve çalışma başlatılmalıdır. Dikkatli ve sabırlı davranmanın, şartları doğru okumanın gerekli olduğu unutulmamalıdır.

Türkiye bu vesileyle Türk Dünyası ile ilişkilerini bugünkü seviyesinin yetersiz kaldığını, çok daha yakın temaslar kurmak gerektiğini bir kere daha görmüş oldu. Doğu Türkistan meselesine beklenen duyarlılık gösterilmiyorsa bunda kuşkusuz bizim de payımız var. Türkiye Türk Dünyası'na daha fazla zaman ayırsaydı, daha yakın ve sıcak temaslar kursaydı, temel meseleleri daha özel yollardan anlatma becerisi gösterseydi tablo elbette farklı olurdu.

*Dr. Wolfran Eberhard, Çin Tarihi TTK Yayınları, Ankara 1947
Eberhard, Age, sayfa 322*

Dünya Uygur Dramına Sessiz Kaldı !

Ekmeleddin İHSANOĞLU
İslam Konferansı Örgütü Genel Sekreteri

İslam Konferansı Örgütü (İKO) Genel Sekreteri Ekmeleddin İhsanoğlu, nükleer silahlardan arındırılmış bir İslam dünyası fikrini desteklediklerini açıkladı.

İhsanoğlu, Hindistan ve İsrail'in de dahil edileceği nükleersiz bir İslam coğrafyası için sonuna kadar çaba göstereceğini belirtti.

İslam Konferansı Örgütü Genel Sekreteri Ekmeleddin İhsanoğlu, Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde düzenlediği basın toplantısında, nükleer silahlardan arındırılmış bir İslam dünyası fikrini İKÖ olarak desteklediklerini açıkladı. Son günlerde İKÖ üyesi İran'la Batılı ülkeler arasında dozajı gittikçe artan tartışmaları değerlendiren İhsanoğlu, İran'ın BM Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun kurallarına uyması gerektiğini ifade etti.

İKÖ olarak her ülkenin sivil ve barışçıl nükleer enerjiye sahip olma hakkına destek verdiklerini hatırlatan İhsanoğlu, "Başka hiçbir şekilde nükleer silahlanmayı desteklemiyoruz. Biz, 57 üyeli İKÖ coğrafyasının '57 Ülkeli Barış Bölgesi' olmasını istiyoruz. Ancak, Hindistan ve İsrail eklenmeden İslam dünyasının nükleer silahlardan arındırılması mümkün olmayacaktır" açıklamasını yaptı.

İRAN'A AMBARGOYA KARŞIYIZ, DİPLOMASI TEK YOL OLMALI

Uluslararası camiada Batılı ülkelerin İran'a karşı çifte standart uyguladığı yönünde bir algılamaya olduğunu hatırlatan İKÖ Genel Sekreteri İhsanoğlu, İran'a karşı yaptırım fikrine ise karşı olduklarını söyledi. Yaptırımların Irak konusunda hiç de yararlı

olmadığının altı çizen ve dünyanın Irak savaşından ders çıkarması gerektiğini belirten İhsanoğlu, Batılı ülkelerin İran'la diplomasi yoluyla anlaşması gerektiğini kaydetti.

DÜNYA UYGUR DRAMINA SESSİZ KALDI

İKÖ Genel Sekreteri İhsanoğlu, bir soru üzerine Çin'in Doğu Türkistan bölgesinde bu yaz meydana gelen olayları değerlendirdi. Çin Halk Cumhuriyeti'nin kendisini bölgeye davet ettiğini belirten İhsanoğlu, İKÖ'nun bölgeye önce bir heyet gönderdiğini, yakın bir gelecekte kendisinin de Doğu Türkistan'a gideceğini açıkladı. "Uluslararası kuruluşların, özellikle think-tanklar ve insan hakları örgütlerinin Urumçi'deki olaylara karşı duyarsızlığı karşısında hayretler içinde kaldım. Bizim oraya giden ekibimiz sadece Sincan'a gidebildi. Kaşgar kentine gitmelerine ise izin verilmedi" açıklamasını yapan İhsanoğlu, İslam dünyasının Çin'le olan iyi ilişkilerini korumaya kararlı olduğunu, ancak Müslüman azınlıkların haklarını savunmanın da İKÖ'nun önemli görevlerinden biri olduğunu söyledi.

Doğu Türkistan'da Yaşanan Olayların Sebebi ve Sonuçları

Sinan OGAN
Türksam Başkanı

Çin'e bağlı Uygur Özerk bölgesinde son günlerde yaşanan kargaşa ve Uygur Türklerine uygulanan asimilasyon ve katliamlar bu bölgenin dünyanın ve Türkiye'nin gündemine gelmesine sebep olmuştur. Kaşgarlı Mahmut, Yusuf Has Hacip gibi ünlü Türk düşünürlerin doğup büyüdüleri yer olan ve aynı zamanda Türklerin tarihi anavatanı olan bu bölge 1949 yılından beri Çin'in işgali altındadır.

Doğu Türkistan bölgesi ancak bu son yaşanan olaylarla Türkiye'nin gündemine girdiği için Türkiye'de bu konuda bilgi eksikliği olduğu ve terminolojinin yanlış kullanıldığı görülmüştür. Öyle ki, Dışişleri Bakanlığımızın da yapmış olduğu ilk açıklamalarda bölgenin hassas dengelerini ve Uygur Türklerinin isteklerini çok fazla dikkate almadığı ancak daha sonraki açıklamalarda bu eksikliğin giderildiği görülmüştür. Öncelikle bölgenin isminin doğru kullanılması

gerekmektedir. Bölgenin tarihsel ve doğru adı Doğu Türkistan'dır. Bölgede yaşayan insanlar Uygur Türkleri'dir. Bölge ise bugün Çin'e bağlı Uygur Özerk Bölgesi'dir. Bölgede yaşayan diğer etnik grup ise Çinlidir.

Doğu Türkistan Çin'in stratejik olarak en önemli bölgelerinden birisidir. Çin'in batısında yer alan Uygur bölgesi Türkiye'nin iki buçuk katı ve Fransa'nın yaklaşık üç katı büyüklüğünde alana sahiptir. Bu bölge zengin yer altı ve yer üstü kaynaklarına sahiptir. Aynı zamanda Batı Türkistan'dan (Orta Asya) Çin'e giden enerji hatlarının da geçiş güzergahıdır.

Günümüzde Doğu Türkistan'da en büyüğü Uygurlar olmak üzere, çok sayıda Türk toplulukları ve diğer milliyetten halk bir arada yaşamaktadır. Sağlıklı bir veri olmamakla birlikte bugün toplam nüfusun 20 milyon olduğu ve bu nüfusun ise yaklaşık 12 milyonunun Türk olduğu düşünülmektedir. 1993 nüfus sayımına göre bölgenin toplam nüfusu 16.052.648 kişidir. Bu nüfusun yüzde 62'sini oluşturan 10.015.948 kişi Türk kökenlidir. Nüfus istatistiklerindeki büyük farkların sebebi, Çin yönetiminin iki çocuktan fazlasına izin vermemesi ve fazla olan bireylerin resmi sıfatla tanınmamasıdır. Doğu Türkistan'daki doğum oranının Çin'in diğer bölgelerine göre fazla olmasından dolayı yönetim, iki çocuk haricindeki vatandaşlarını istatistiklere dahil etmemekle birlikte, her türlü vatandaşlık haklarından mahrum bırakmaktadır.

Doğu Türkistan'da Yaşanan Olaylar ve Sebepleri

Doğu Türkistan'da ("Sincan"-Uygur Özerk Bölgesi) 5 Temmuz 2009 tarihinde başlayan ve azalma eğilimi gösterse de bugün hala devam eden olaylar aslında bir fabrikada işçiler arasında başlayan hadise-

ler olmaktan çok uzaktır. Dünyanın en kalabalık nüfusuna sahip ülkesi olan ve birçok ülkeyi nüfusu ile tehdit eden Çin kendi içerisinde tam bir homojen yapıya sahip değildir. Yıllardır uyguladığı baskı politikalarına rağmen tam bir başarı sağlayamadığı Doğu Türkistan bölgesinde sonradan yerleştirilen Çinli nüfus ile yerel Uygur Türkleri arasında tansiyon yıllardan beri yükseldi ve çatışma potansiyeli barındırıyordu.

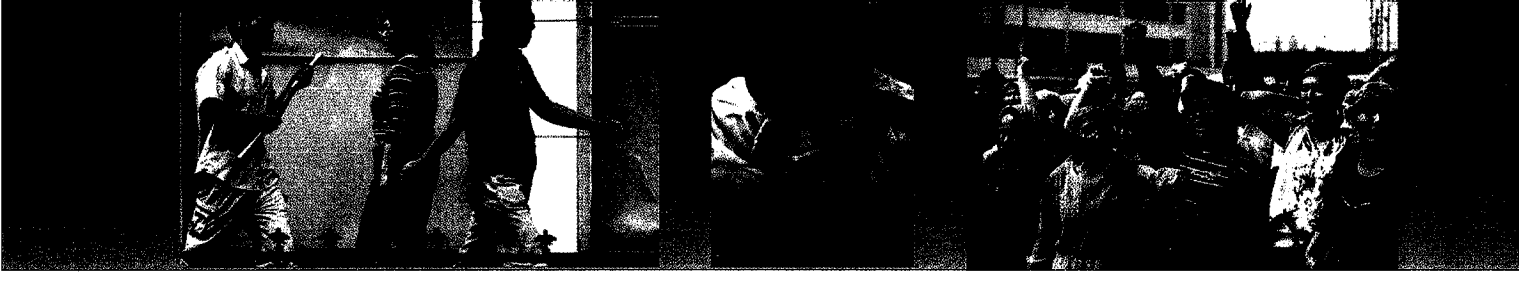
Zaman zaman iki etnik unsur arasında çeşitli sebeplerle patlak veren çatışmalar Çin yönetimi tarafından sert bir şekilde bastırılmakta ve büyümesine izin verilmemekteydi. Son olarak ilginç bir tesadüfle Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Çin ziyareti esnasında Çin iç eyaletlerinden Guandong'un Şao Güan şehrindeki bir oyuncak fabrikasında zorunlu işçi olarak götürülen Doğu Türkistanlı Uygurlar ile Çinliler arasında çıkan çatışma bir anda etnik bir karakter kazanmış ve 2 Uygur Türkü dövülerek öldürülmüştü. 5 Temmuz 2009 günü Uygur üniversite öğrencilerinin önderliğinde Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de toplanan ve öldürülen Uygur Türkleri'nin faillerinin bulunmasını talep eden gösterilerin Çin güvenlik güçleri ve yerel Çin nüfusu tarafından bastırılma girişimi neticesinde çatışmalar çıkmış ve çoğunluğu Uygur Türkleri olmak üzere resmi rakamlara göre 186, bölgeden gelen haberlere göre ise çok daha fazla can kaybı olmuş ve yüzlerce yaralı vardır. Tutuklananların sayısı ise binlerle ifade edilmektedir. Urumçi'de yaşanan olaylar aslında 20 yıl önce Tiananmen Meydanı'nda yaşananlardan bu yana Çin'de görülen en büyük çatışma olmuştur.

Çin hükümeti olayları yurtdışındaki ayrılıkçı Dünya Uygur Kongresinin başlattığını ve Kongre Başkanı Rabiye Kadir'in doğrudan sorumlu olduğunu ileri sürmektedir. Dünya Uygur Kongresi yetkilileri ise iddiaları reddederek olayların hükümetin politikalarına ve ekonomik imkanların Çinlilerinin

elinde olmasına karşı biriken öfkenin sonucu olduğunu açıklamıştır. Olaylar başladıktan sonra dünyaya bölgede yaşanan olayları aksettirmemek için başta cep telefonu hizmeti olmak üzere internet ve diğer iletişim araçlarına erişim kesilmiştir. Yüzlerce kişinin de gözaltına alındığı bildirilmiştir. Çin'in bu hadiselerde birinci derecede yine dış güçleri sorumlu tutmuştur. Ekonomik olarak giderek devleşen, askeri olarak güçlenen Çin'in birincil dereceli "yumuşak karnı" olan Doğu Türkistan bölgesi elbette ki, Çin ile rekabet halindeki ülkelerin kullanmak isteyeceği bir koz olabilir. Ancak şu hususun da unutulmaması gerekir ki, Doğu Türkistan iç dinamikleri sebebiyle büyük bir çatışma potansiyeli taşımaktadır. Çin'in yıllardır uyguladığı asimilasyon politikaları Uygur Türklerini patlama noktasına getirmiştir. İran'da yaşanan olaylar değerlendirilirken benzer bir kolaycı yaklaşım sergilenmiş ve bu olayların "kökü" dışarıda aranmıştır. Ancak içeride altyapısı olmayan herhangi bir olayın dışarıdan tetiklenmesi çok kolay bir hadise değildir ve özellikle de Doğu Türkistan bölgesi kendi iç dinamiklerine sahiptir. Bu dinamikler Çin tarafından baskı altına alındıkça çatışma potansiyeli daha da artacaktır.

Bugün Uygur Türklerinin en önemli sorunları şunlar olarak sıralanabilir:

- İşsizlik,
- Kendi dillerinde eğitim yapılamaması,
- Dini ve milli vecibelerini yerine getirmede sorunlar yaşanması,
- Bölgeye etnik Çinlilerin göç ettirilmesi,
- Doğu Türkistan'ın önemli zenginliklerinin Çinlilere kullandırılması ve Doğu Türkistan'a bu kaynaklardan pay verilmemesi,
- Uygur Türklerinin genç nüfusunun Çin'in içlerine çalıştırma bahanesiyle götürülerek eritilmeye çalışılması,
- Yeniden şehirleşme çalışması yapılması bahanesiyle tarihi Türk varlıklarının yok edilmesi

Doğu Türkistan'dan Yükselen İtirazı Çin Nüfusu İle Bastırma Politikası

Doğu Türkistan'da 5 Temmuz 2009 tarihinde başlayan ve yer yer devam eden olaylar esnasında Çin farklı bir bastırma politikası denemiştir. Dünya basınına etnik çatışma şeklinde yansıyan olaylar aslında bir etnik çatışmadan ziyade Çin'in Uygur Türklerini Çin nüfusu ile bastırma politikasıdır. Doğu Türkistan'a sonradan yerleştirilen Çin etnik nüfusu ile Uygur Türkleri arasında aslında aman zaman sorunlar yaşanmaktaydı. Ancak olaylar hiçbir zaman bu boyutaki bir çatışmaya dönüşmemiştir. Bu defa hadiselerin iki kesim arasında çatışmaya dönüşmesi Pekin yönetiminin yönlendirmesiyle olmuştur. Zira bölgede Çin'e ait büyük bir kolordu mevcuttur ve bölgedeki Çin güvenlik güçleri aslında bu tür olayları anında bastırma kabiliyetine sahiptir. Pekin yönetimi isteseydi bu olayları ilk gün bastırabilirdi. Ama ilk üç gün (en çok kaybin verildiği) Çin güvenlik güçleri yaşanan çatışmaları sadece seyretmekle yetinmiş, el altından çatışan Çinlileri desteklemiştir. Doğu Türkistanlılara saldıran Çinliler ise gerek yaş ortalaması ve gerekse de kullandıkları tek tip sopa, demir çubuk ve kesici aletler ile tek bir merkezden yönlendirilmiş paramiliter güç görüntüsü sergilemiştir. Bütün bu gerekçeler şunu göstermiştir ki, Çin yönetimi aslında Uygur Türklerini Çin nüfusu ile bastırarak Uygurların bilinçaltında daha büyük bir travma yaratmak ve o bölgenin asıl sahibinin Çinliler olduğunu göstermektedir. Hem Uygurların Çin güvenlik güçleri karşısında zayıf vermesi Çin'i uluslararası arenada güç durumunda bırakma ihtimali var iken, Uygur Türkleri ile Çinliler arasındaki çatışmada meydana gelebilecek zayıftan Pekin yönetimi kendisini kolaylıkla sıyrabilecektir. Dolayısıyla Çin bu tür olaylarda elindeki en büyük silah olan nüfusu kullanmıştır.

Çin ile İlişkilerimizin Bozulması Riski ve Boykot Çağrıları

Doğu Türkistan'da yaşanan hadiselerle tepki verme konusunda Türkiye'de ilk dönemde bir şaşkınlık ve kararsızlık olduğu gözlemlenmiştir. Bunu en büyük sebeplerinden birisi Türkiye'nin bu konularda yeterli hazırlığının olmaması ve olası senaryolar üzerinde önceden çalışılmamış olmasıdır. Türkiye maalesef bu tür hadiseleri önceden çalışmamaktadır ve yaşanan olaylara belirli bir süre geçtikten sonra tepkisel bir refleks ile cevap vermektedir. Dolayısıyla da olayların başlamasının ertesi günü Dışişleri Bakanlığımızdan yapılan açıklama son derece cılız, Çin'i ürkütmeden çekinen ve dünyanın herhangi bir bölgesinde, herhangi bir milletine karşı yapılan zulme verilebilecek tepkiden öteye geçememiştir. Ancak belirli bir süre geçtikten sonra normal tepkiler verilebilmiştir. Hatta her olay karşısında yapılan klasik "sorumlular bulunsun" açıklaması Çin tarafından zaten sorumlular Uygur Türkleri olarak gösterildiği için bu açıklama Çin basınına "Türkiye bu olaylardan sorumlu Uygur Türklerinin bulunarak cezalandırılmasını istiyor" şeklinde yansımıştır.

Aradan belirli bir süre geçtikten ve olaylar yatıştıktan sonra hem Dışişleri Bakanlığının açıklamaları olması gereken seviyeye ulaşmış ve hem de başta Başbakan Erdoğan olmak üzere diğer ilgili kişilerin açıklamaları gelmiştir. Bütün bu hadiseler aslında Türkiye ile Çin ilişkilerinin bozulması ihtimalini gündeme getirmiştir.

Türkiye ile Çin arasında yaşanan sorunlar iki ülke ilişkilerini ister istemez belirli bir sıkıntıya sokacaktır. Bu notada bazı temel veri ve vurgulardan hareket etmek gerekmektedir. Bazı çevrelerde Çin'in çok büyük bir ülke olduğu ve Türkiye'nin Çin'e karşı girişimlerinin başarısız olmaya

mahkum olduğu savından hareketle herhangi bir girişimde bulunmanın anlamsızlığı vurgulanmaktadır. Her şeyden önce şu hususun vurgulanması gerekir ki, Türkiye de büyük bir ülkedir ve Türkiye'nin samimi olarak giriştiği birçok olaydan netice alması olasıdır. Diğer taraftan başta Doğu Türkistan Türkleri olmak üzere dünyanın birçok bölgesinde başta Türk ve Müslüman topluluklar ve diğer bazı toplulukların gözü ve ümidi Türkiye'nin üzerindedir. Türkiye'nin netice almasa bile bu kesimlerin hakkını savunma girişimleri dahi son derece önemlidir ve bu kesimlere manevi destek olarak yansımaktadır. Bu sebeple bazı durumlarda netice alınmayacağı bilirse dahi Türkiye kendisine yüklenen tarihsel misyonu doğru bir şekilde kullanmalı ve Doğu Türkistan olayında olduğu gibi bu kesimlerin haklarını ve hukuklarını uluslararası kurallar çerçevesinde savunmalıdır.

Diğer taraftan Çin ile ilişkilerin bozulmasının olası zararlarının ve ilişkilerin olası bozulmasından hangi ülkenin daha zararlı çıkacağına da hesabının yapılması gerekmektedir. Bu tür durumlarda ilişkilerde ilk bakılacak noktaların başında ekonomik ilişkiler gelmektedir. Çin ile ekonomik ve ticari ilişkilerimizin hacmi yaklaşık 17 milyar dolardır. Bu miktarın 15.5 milyar doları bizim Çin'den ithalatımız ve ancak 1.5 milyar doları ise Çin'e ihracatımız oluşturmaktadır. Demek ki, Çin ile ekonomik ve ticari ilişkilerimizde Çin lehine bir açık söz konusudur. Bu durumda Çin ile ilişkilerimizin bozulmasından esas zarar görecektir olan Türkiye değil, Çin'dir. Hem Çin ile ekonomik yapımız birbirine benzemektedir. Dolayısıyla da Çin'de üretilen ve bizim ithal ettiğimiz ürünlerin birçoğu Türkiye'de üretilebilir. Ekonomik krizin etkilediği Türkiye'de bu durum Türkiye için bir avantaj dahi olabilir.

Siyasi ilişkilerimizin bozulmasının Türkiye'ye ne gibi zararları olacağına da belirlenmesi gerekmektedir. Çin küresel sistemde güçlü bir ülkedir, büyük bir ekono-

mik güçtür. Çin aynı zamanda BM Güvenlik Konseyi'nin veto yetkisine sahip beş daimi üyesinden birisidir. Şimdiye kadar Çin'in bu yetkisini genelde Türkiye lehine kullanmadığı görülmüştür. Özellikle Kıbrıs konusu başta olmak üzere Türkiye ile ilgili konular gündeme geldiğinde Çin çekimser kalmış ve/veya Türkiye aleyhine tavır takınmıştır. Bu sebeple de Çin ile ilişkilerimizin bozulması sebebiyle olağanüstü yeni bir durum yaşanmayacak ve Çin daha önceki tavrını yine sürdürecektir. Askeri ilişkilerimize bakacak olursak da yine çok büyük kaybımız olmayacaktır. Bazı füze teknolojileri aldığımız Çin'den bu ilişkilerimizin bozulması durumunda Çin bu işten ekonomik olarak zarar görecektir. Türkiye ise bu teknolojileri ikame edebilecek kabiliyettir.

Çin Mallarına Boykot Ne Kadar Gerçekçidir?

Türkiye'de ilişkilerimizin bozulduğu ve/veya Türkiye tezlerine açıkça karşı gelen, Türkiye'ye hasmane tavır içerisinde bulunan, aynı şekilde Türk dünyasında açıkça insan hakları ihlallerine girişen ülkelere karşı zaman zaman boykot çağrıları yapılmaktadır. Bu boykotların bir kısmının arkasında hükümet yer alırken, bazı girişimler Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yürütülmektedir. Örneğin 1915 yılı olaylarını bahane ederek Türkiye'ye karşı "soykırım" suçlamasında bulunan Fransa'ya karşı, Terör örgütü elebaşına kucak açtığı için İtalya'ya, Gazze'de Filistin'lilere karşı yaptığı saldırılar üzerine İsrail'e karşı, yine geçmişte Kıbrıs meselesi sebebiyle Yunanistan mallarına karşı ve diğer bazı ülkelere karşı "boykot" girişimlerinde bulunmuş ancak kısa bir süre sonra bu tür girişimlerin unutulduğu ve ciddi bir netice elde edilemediği görülmüştür.

Bugün Doğu Türkistan'da yaşanan hadiseler sonrasında da Çin mallarına boykot konusu gündeme gelmiştir. Konunun çeşitli çevrelerde gündeme gelmesi ve

Ticaret ve Sanayi Bakanı Nihat Ergün tarafından da önce dile getirilip ardından "bu benim kişisel fikrimdir" demesi bu konuda net bir fikrin ortada olmadığını göstermiştir. Ayrıca Dünya Ticaret Örgütü üyesi Türkiye'nin de boykotu açık bir şekilde uygulaması çok olası değildir. Bunu ancak bazı kısıtlamalar çerçevesinde yapabilir.

Yukarıda sayılan bütün gerekçelere rağmen Türkiye Çin malı kullanımında bazı kısıtlamalara gidebilir. Bu hükümet düzeyinde bir çalışmadan ziyade hükümetin örtülü desteği ile Sivil Toplum Kuruluşları vasıtasıyla yapılabilir.

Çin üretimi bir ürünü diğerlerinden nasıl ayırt edebiliriz. Öncelikle kalitesinden ayırt etmek mümkündür. Zira Çin malı ürünler genel itibarıyla kalitesiz ve ucuz ürünlerdir. Diğer taraftan bazı işaretler bu ürünlerin Çin'de üretildiğini göstermektedir. Örneğin aldığımız ürünlerin üzerinde "Made in China", "Product of China", "Çin Malı", "Made in PRC" gibi ibareler yer alıyorsa bu ürünler Çin malıdır. Eğer bu ibareler yer almıyorsa bu durumda ürünün barkodunu okumak gerekir. Barkodun en başındaki ilk iki ya da üç rakam, ürünün hangi ülkeden geldiğini göstermektedir. Eğer ürün barkodunda "690-691-692" rakamlarından birisi yer alıyor ise bu takdirde ürünler Çin malı demektir.

Doğu Türkistan'ın "Özerk" Yapısı

Çin Doğu Türkistan'ı işgal ettikten sonra bu bölgeye "Şincan" adını vermiştir. "Şincan" ismi Çince'de "yeni kazanılmış bölge" anlamına gelmektedir. Çin Anayasası, Doğu Türkistan'ı özerk bölge olarak tanımakta ve bölge halkının kendi dilini kullanma serbestisi vermektedir. Ancak anayasa da Uygur dilinin Çince ile birlikte resmi dil olarak kullanılacağı hususu gösterilmiş olmasına rağmen bugün "Sincan" Uygur Özer Bölgesinde yaşayan Uygur Türkleri kendi dillerini rahatça kullanamamakta,

kendi dillerinde eğitim görememekte ve kendi dini-millî vecibelerini rahatça yerine getirmeleri engellenmektedir. Özellikle Ekim 2003'ten itibaren de bütün resmî okullarda Uygurca yasaklanmış, Uygurca kariyer yapmış bütün eğitimciler, profesörler ve yazarları görevlerinden alınmıştır. Bu insanlar ise temizlikçi, çöpçü gibi yardımcı işlerde çalıştırılmaktadır. Aynı şekilde anayasa da yer alan "Özerklik" kavramı da sözde kalmakta Doğu Türkistan Pekin yönetiminin atadığı Çin Komünist Partisi bölge sekreteri tarafından yönetilmektedir.

11 Eylül Sonrası Uygur Türkleri ve Çin'in Asimilasyon Politikaları

11 Eylül 2001 tarihinde ABD'de Dünya Ticaret Merkezi'ne yapılan saldırılar ve sonrasında yaşanan gelişmeler Batılı zihinlerde yeni bir "düşman" yaratmış ve birçok Batılı için İslam dini terörü çağırıştırır hale gelmiştir. 11 Eylül saldırıları sonrasında Irak ve Afganistan'a yapılan müdahaleler ve sonrasında ABD tarafından özellikle Afganistan'da başlatılan "Radikal İslamcı Terörist" avı sonrasında bazı Uygur Türklerinin de Guantanamo'da tutulması Çin'in eline bulunmaz bir fırsat verdi ve Doğu Türkistan'da yükselen her türlü itiraz sesi batılılarla aynı telden suçlamalarla Radikal İslamcı Terörist" suçlamasıyla kesildi.

11 Eylül sonrasında Çin farklı politika uygulamalarına da girişmiştir. Bir taraftan Uygur teşkilatları (özellikle yurtdışındaki) El Kaide ve Taliban gibi terör örgütleri ile ilişkili gösterilmeye çalışılmış ve hatta bazıları da ABD tarafından terör örgütü listesine alınmıştı. Çin BM ve diğer küresel kuruluşlardaki ağırlığını da kullanmaktaydı. İçeride ise Uygur çocuklar "Şincan Sınıfı" adlı bir program çerçevesinde Çin'in iç bölgelerine götürülerek asimile edilmeye başlanmıştır.

Çin bu bölgede Çin etnik nüfusunu artırmak ve bölgedeki nüfus hakimiyetini ele geçirmek için uzun zamandır iki yönlü

politikalar izlemektedir. Bir yandan bölgeye yoğun bir Çin nüfusu göçü gerçekleştirirken özellikle de 2003 yılından beri "İşgücü fazlasını başka bölgelere yönlendirme" politikası çerçevesinde buradaki Uygur Türkleri (özellikle genç nüfus götürülmektedir) Çin'in iç bölgelerine taşınarak genel nüfus içerisinde eritilmek istenmektedir.

Çin'in uyguladığı bu asimilasyon politikası ile genç Uygur nüfusunun iş bulma vaadi ile Çin'in iç bölgelerine taşınması ve Çin genel nüfusu içerisinde asimile edilmesidir. Özellikle 16-25 yaş arası Uygur kızlarını Doğu Türkistan'dan alıp daha iyi eğitim, daha iyi iş imkanı adı altında, Çin'in iç bölgelerine götürülmesi asimilasyon politikalarının en göze çarpanı olmuştur. 1 Haziran 2006'dan itibaren uygulanan bu politika ile 240 bin Uygur kızı Çin'in iç bölgelerine taşınmıştır. Çin'in bu program çerçevesinde 1 milyon Uygur kızını Çin'in diğer bölgelerine götürmeği hedeflediği bildirilmektedir.

Dünya Uygur Kongresi Başkanı Rabiye Kadir

Çin'in Doğu Türkistan'da yaşayan Uygur Türklerine karşı sürdürdüğü asimilasyon ve baskı politikalarına karşı büyük bir mücadele sürdüren Dünya Uygur Kongresi Başkanı Rabiye Kadir Batıda uzun bir süreden beri tanınıyor olmasına rağmen Türkiye'de bu son hadiselerle beraber tanınmaya başlamıştır. Bu sebeple de Dünya Uygur Kongresi Başkanı Rabiye Kadir'in daha detaylı incelenmesi ve Türkiye'de daha yakından tanınması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Pekin yönetiminin Doğu Türkistan da yaşanan olayların sorumlu olarak gösterdiği Dünya Uygur Kongresi Başkanı Rabiye Kadir 21 Ocak 1947 yılında Doğu Türkistan'da dünyaya gelmiştir. Fakir bir ailede büyüyen Kadir çocuk yaşta iş hayatına atıldı. Önceleri sinema salonlarında çekirdek satmayla iş dünyasına adım atan Rabiye Kadir, çamaşır işine girdi. Ardından süpermarket açan ve kısa süre zarfında marketler zincirine sahip olan Rabiye Kadir kendi işyerlerinde Uygur Türklerini çalıştırmayı tercih etti. Çin'in her bölgede zengin işadamları ve girişimciler yaratma politikası sayesinde Rabiye Kadir Çin hükümetinden aldığı kredileri son derece akıllı yatırımlara kullandı. Kısa süre zarfında çalışmalarını Doğu Türkistan sınırlarını aşarak Çin genelinde tanınan başarılı bir iş kadını olarak ünlendi.

Rabiye Kadir iş dünyasında büyüdükçe Uygur Türklerini etrafında toplamaya başladı. İşçilerine eğitim verdi. Urumçi'de, Müslüman kadınları iş hayatına kazandırmak için, 'Bin Ana Projesi'ni yürüttü. Çin yönetimi, azınlıklar arasından çıkan, 'en başarılı kadın' diye onu örnek gösterdi.

İş hayatında kısa sürede büyük başarı sağlayan Rabiye Kadir Sincan-Uygur Ticaret Odasının başkanı seçilmiş ve 1992 yılında Milli Halk Kongresi'nin üyesi olmuştur. Kısa süre sonra da kadın haklarının savunucusu olarak Çin Hükümetinin delegasyonuna alınmış ve 1995 yılında BM'nin Pekin'de gerçekleştirdiği Dünya Kadınlar Konferansına katılmıştır. 1995-1997 yıllarında Çin yönetimine danışmanlık yapmıştır. Uygur kadınlarının kendi işlerini kurmasını destekleyen bir yardım kampanyasını yönetti. Forbes Dergisi, Rabiye Kadir'i 1994'te Çin'in en zengin 10 ismi arasında gösterdi.

1978 yılında, Siddik Hacı Ruzi ile evlenmiştir. Bu evliliğinden 3 çocuk sahibi olmuştur. Ayrıca Siddik Hacı Ruzi 2 çocuk ta evlatlık edinmişlerdir. Rabiye Kadir'in Çin

yönetimi ile arasının bozulması daha sonra boşandığı eski eşi Ruzi'nin 1996'da ABD'ye sığınması ile açılmıştır.

Rabiye Kadir 1993'ten 1997'ye kadar Çin Halk Kongresi'nde çalışmıştır. 1997 yılında Halk Kongresi'nde yaptığı bir konuşmada Çin Hükümetinin Sincan-Uygur politikasını çok sert eleştirmiş ve bu yüzden kısa süre sonra Halk Kongresinden çıkarılmıştır. Rabiye Kadir aynı yılda (1997) kadın haklarını ve kadınların meslek dünyasındaki imkânlarını genişletmek için mücadele amacı ile Bin-Analar-Harekatını kurmuştur.

Rabiye Kadir'in yeniden siyaset yapma istekleri Pekin yönetimi tarafından geri çevrilmiştir. Doğu Türkistan'da çıkan bazı yerel gazete küpürlerini ABD'de yaşayan ve Özgür Asya Radyosu'nda çalışan eski eşine göndermek ve ABD'li delegelerle görüşmesi "ulusal güvenliği tehlikeye atma" suçlamasına maruz kalmasına sebep oldu. Rabiye Kadir bu suçlamalarla 1999 yılında gözaltına alındı ve Mart 2000'de yapılan mahkemede sekiz yıl hapis cezasına çarptırıldı. 6 yıl hapis yattıktan sonra Uluslararası Af Örgütü başta olmak üzere, birçok insan hakları kuruluşunun aktif çabası neticesinde ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'in, Pekin ziyareti öncesinde, serbest bırakılarak tedavi için ABD'ye gitmesine izin verildi.

ABD'de Uygur Türklerinin davasına sahip çıkan Rabiye Kadir bu yönde çalışmalarına başladı. Çin Rabiye Kadir'in çalışmalarından rahatsız oldu ve Kadir'i Çin'in "devlet düşmanı" ilan etti. Hatta Çin'in bir suikast girişiminden yaralı olarak kurtulduğu ileri sürüldü. Çin'in bütün engelleme girişimlerine rağmen Rabiye Kadir 2004 yılında, Norveç tarafından Thorolf-Rafto Barış Ödülü'ne layık görüldü. Ardından 2006 yılında Nobel Barış ödülüne aday gösterildi.

Eylül 2005'te Washington'da Uluslararası Uygur İnsan Hakları ve Demokrasi Kuruluşunu kurdu. 2006 yılında Washington temelli Uygur Amerikan Derneği'nin başkanı seçildi. Kasım 2006'da 2006 yılında Münih'te kurulan Dünya Uygurlar Kongresi başkanı seçildi. İkinci kez evlenen Rabiye Kadir'in 11 çocuğu var. Çocuklarının beşi hala Çin'de tutulmakta ve gizli servis tarafından izlenmektedir. İki oğlu ise halen Urumçi'de hapidedir!

Rabiye Kadir Tibet davasını ve onun lideri Dalai Lama'yı örnek alarak silahsız mücadele yöntemini benimsemiş ve her türlü terör hareketini kesinlikle dışlamıştır.

Rabiye Kadir iki kez Türkiye'den vize talebinde bulundu fakat 1998 yılında başbakan olan Mesut Yılmaz'ın imzaladığı bir kararname ile "Türkiye'ye girmesi tehlikeli" diye geri kabul edilmedi. Türk basınına bu konudaki sitemlerinin yansımından sonra Kadir'in vize başvurusunun kabul edileceği açıklandı.

Katliam Olabilir Uyarısı

Prof. Dr. İlber ORTAYLI
Topkapı Sarayı Müze Müdürü

Topkapı Sarayı Müze Müdürü Prof.Dr. İlber Ortaylı, çok yakın bir gelecekte Kerkük ve Doğu Türkistan'da önemli etnik baskı ve katliamların olabileceğini söyledi. Ortaylı, Türkiye'nin de buradaki azınlık olarak kabul ettiği kitleleri vatana kabul etmesi gerektiğini ifade etti.

Pamukkale Üniversitesi (PAÜ) 2009-2010 Yılı Akademik Eğitim Yılı açılışı, Kongre ve Kültür Merkezi'nde yapıldı. Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf, AK Parti Denizli Milletvekili Mehmet Yüksel, Denizli Valisi Yavuz Erkmen, PAÜ Rektörü Prof.Dr. Fazıl Necdet Ardıç, öğretim üyeleri ve Tarih Bölümü öğrencisi olduğu öğrenilen çok az sayıda öğrenci katıldı. PAÜ Rektörü Prof.Dr. Necdet Fazıl Ardıç, Denizli Valisi Yavuz Erkmen ve Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf'ın konuşmalarıyla başlayan yeni eğitim yılının ilk dersini Topkapı Sarayı Müze Müdürü Prof.Dr. İlber Ortaylı verdi. 'Yer Adları ve Nüfus Meselesi' konusunda ilk dersini veren İlber Ortaylı, "Bizim vatanımızın adını koyanlar bizim dedelerimiz değil İtalyanlar'dır. Uçtan uca Orta Asya'yı Türkler işgal ettikleri, fethettikleri için. Burada yaşayan 72 millettir. İçlerinde Ermeniler, Kapadokyalılar, Süryani dediğimiz Arabiler var" dedi. Bunların nüfuslarının çok kalabalık olduğunu belirten Ortaylı, şöyle konuştu: "12. asırda yerleşmeye başladığımız bir ülkede yer adlarını değiştirerek hiç bir şeyi ispat ve tespit etmemiz mümkün değildir." Bizim çok açık bir şekilde Fatih bir kavmin torunları olduğumuzu anlatan Ortaylı, şunları söyledi: "Bu Fatihler'in kim oldukları ve ne yaptıkları tarihin çok yakından tespit ettiği ve bildiği olaydır. Niye, neyi ve ne için değiştireceksiniz?"

Katliam Olabilir Uyarısı

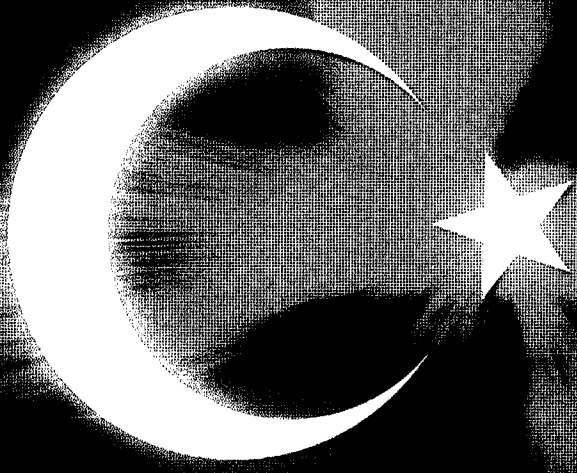
Çok yakın bir gelecekte Türkiye'nin güneyinde Kerkük havzasında hiç kimsenin kimseye laf

geçiremeyeceği Çin Bölgesi'nde, Doğu Türkistan'da önemli etnik baskılar hatta katliamların beklenmesi gerektiğini ifade eden Prof.Dr. Ortaylı, sözlerine şöyle devam etti: "Bunu biz önleyemeyiz ve yönlendirmemiz de mümkün değil. Hiç kimse orada yapılan işlerde de mutlaka ABD parmağı aramasın." Bu olayların olacağını ve Türkiye'nin buna hazırlıklı olması gerektiğini anlatan Ortaylı, sözlerini şöyle sürdürdü: "Hazırlıklı olması demek, oradaki insanlarımızı kabul etmesi demektir. Bunlardan bazıları Türkiye Cumhuriyeti'nin anlaşmalarıyla azınlık olarak kabul ettiği namus, ahlak ve kanun borcumuz olan kitlelerdir. Bunların içine en sonuncusu Süleyman Demirel'in ziyareti sırasında Ukrayna Cumhuriyeti'ne tasdik ve kabul ettirilen Kırım bölgesinde yaşayan Türkler'dir. Tabii ki, Dobruca, Bulgaristan, Makedonya, Kosova, Sırbistan, Yunanistan ve güneyimizde de Suriye ve Irak'taki Türkler imparatorluğun mirası olarak kabul edilen "hukuki anlaşmalarla, ahlaki tahkikatına girdiğimiz azınlıklarımızdır." Bunların hukukunu buldukları yerde korumak, korunamadığı takdirde vatana kabul etmenin milli bir borç olduğunu belirten Ortaylı, şöyle konuştu: "Bundan kaçılmaz. Yani 2008 ve 2009'un Türkiye'si, 1946-1947-1948'lerin Türkiye'si'nin zaafı ve aczini gösteremez. Çünkü Allah'a şükür öyle bir Türkiye yok artık."

Konuşmasında dünyadaki nüfus olayına da değinen Prof.Dr.İlber Ortaylı, sözlerine şöyle devam etti. "Benim gençliğimde civil civil bir İtalya vardı. Bugün İtalya'da insanların teyzesi ve dayısı yok artık. Kaç zaman önce tek çocuğa ve gider ayak hiç çocuğa geçmişler. Ne olacağı belli değil. Komşu Yunanistan için de bu söz konusu." Nüfus azalmasına rağmen 21. yüzyılın son çeyreğine kadar Türkiye Cumhuriyeti'nin genç olarak kalacağını anlatan Ortaylı, "ondan sonraki dayanağımız dışarıdaki Türkçe konuşan nüfustur. Gider ayak Türkiye'ye mevcut müslüman ülkelerin bulunduğu nüfustur. Bu sayede biz de ABD ve İsrail gibi üçüncü şanslı ülke olarak yaşayacağız" ifadelerini kullandı.

ELİNİ ÖPTÜRMEDİ

Törenin sonunda Prof.Dr. İlber Ortaylı'ya Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf çiçek verdi. Bakan Kavaf'ın kendisine uzattığı buketi alırken ani bir hareketle elini öpmeye çalışan Ortaylı'nın elini tutan Bakan Kavaf, Ortaylı'nın elini öpmesine izin vermedi. PAÜ Rektörü Prof.Dr. Fazıl Necdet Ardıç da, Prof.Dr.Ortaylı'ya plaket verdi.

DOĞU TÜRKİSTAN'dan HABERLER

Uygurların Dilinde İşgal Altındaki
'Gazze' Bölgesi Ve 'Rabiye-Kadir-Ticaret-
Merkezi'

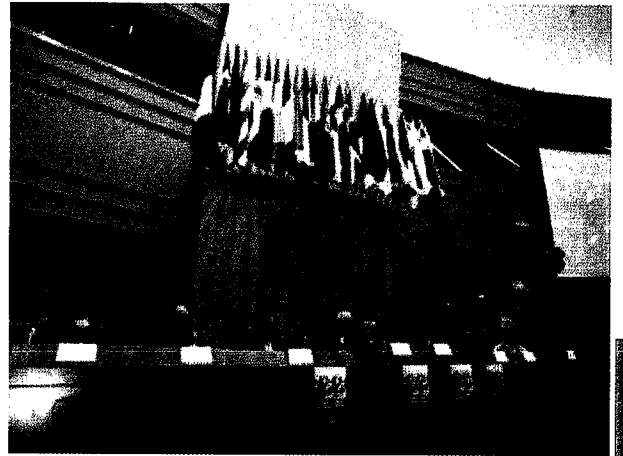
Yakın zamanda Doğu Türkistan'dan gelen Uygurların söylediklerine göre 5 Temmuz Ürümçi olaylarının üzerinden 2 ay geçmesine rağmen Ürümçi şehri üzerine sıkı güvenlik tedbirleri uygulanmakta. Çin hükümeti tarafından milletler arası barışı güçlendirmek için yoğun çaba sarf edilmekte olsa da Uygurlar ile Han Çinlileri arasındaki husumet aynı şekilde devam etmektedir. Tam silahlı Çin polisleri gece gündüz sokakları kontrol altında tutarken bölgede yaşayan halk gece dışarıya çıkmaktan çekinmektedir ve halk arasında bölgenin işgal altındaki 'Gazze'ye döndüğü söylenmektedir.

Öte yandan Çin hükümeti bu olayların sorumlusunun Rabiye Kadir olduğunu iddia ederek Rabiye Kadir hakkında antipropaganda yaparken Rabiye Kadirin halk

arasındaki popülaritesi iyice artmıştır. Bu olaylara hiç ilgisi olmayan insanlar da Rabiya Kadir'i yakından tanımaya ve ilgi duymaya başlamıştır. Çin hükümeti Ürümçi'de bulunan Rabiya Kadir Ticaret Merkezini yıkmayı planlıyor olsa da halkın tepkisinden çekindiği için bu planını şuan gerçekleştirememektedir.

Ürümçi Olayları Hakkında Uluslar Arası İnceleme Yapılmasını İstedi.

Reuters Haber Ajansının 1 Eylül 2009 da verdiği habere göre Avrupa Parlamentosu insan hakları komitesi başkanı Rabiya Kadir Hanımın yaptığı ziyaret sonrasında Ürümçi olayları üzerine uluslar arası bağımsız bir kuruluş tarafından inceleme yapılmasını destekleyeceklerini söyledi. Avrupa Parlamentosuna 5 günlük bir ziyaret gerçekleştiren Rabiya Kadir insan hakları komitesi üyeleriyle görüştü ve barışın tesisi için Çin hükümeti ile görüşmeye hazır olduğunu söyledi.

'Selkin' İnternet Sitesinin Yöneticisi Ortadan Kayboldu

Çin devlet radyosu muhabiri, 'selkin' İnternet sitesi yöneticisi Mehmetcan Abdullah 5 Temmuz olaylarından kısa bir süre sonra habersizce ortalıktan kayboldu. Mehmetcan Abdullah'ın yakınları onun tutuklanmış olabileceğini bildirdiler.

Çin hükümeti 5 Temmuz olaylarından sonra İnternet sayfalarına yönelik denetimi yoğunlaştırmış olup çok sayıda İnternet site yöneticileri tutuklanmıştır.

Ürümçi'de Han Çinlileri Gösteri Yapı

Bölgeden gelen haberlere göre 2-3 Eylül günleri Ürümçi de yaşamakta olan Han Çinlileri 5 Temmuz olaylarından sonra bölgede asayişin olmadığını, Çin hükümetinin bölgeye atadığı Komünist Parti bölge

sekreteri Wang Lechuan'ın uygulamalarından rahatsız olduklarını bildirerek gösteri düzenlediler. Bu gösteri sebebiyle şehirlerdeki sıkıyönetim uygulaması takviye birliklerle desteklenerek tüm okullar ve devlet daireleri tatil edilmiştir.

Han Çinlilerinin Uygurlara Yönelik Şıngalı Saldırısı Arttı

Çin iç güvenlik bakanı Cuma günü Ürümçi'de basın toplantısı düzenleyip kimliği belirsiz kişilerin gerçekleştirdikleri şıngalı saldırı olaylarından Uygurları sorumlu tuttu. Bu olayların da 5 Temmuz olaylarının devamı olduğunu, Çin'i bölmek isteyen dış güçler tarafından organize edildiğini, buna asla müsaade etmeyeceklerini söyledi.

Şıngalı saldırılar ilk olarak bir Uygur ilköğretim okulunda sahte sağlık görevlileri tarafından aşı yapma şeklinde başlamıştır. Bunun sonucunda çok sayıda Uygur öğrenci hayatını kaybetmiş, birçoğu da hastanelik olmuştu. Bu saldırılar yer tüm Doğu Türkistan bölgesine yayılmış, Çin hükümeti bu olaylara karışanların idam edileceğini açıkladı.

Şıngalı saldırılardan sonra Çinli göçmenler tarafından düzenlenen gösteriler sonucunda 5 kişi ölmüş, 14 kişi de yaralanmıştı.

İsveç'te Çin'e Karşı Gösteri Organize Eden Kişi Telefonla Tehdit Edildi

5 Temmuz olaylarından sonra İsveç'te yaşayan Uygurlar birkaç kez Çin'e karşı gösteri düzenlemişti. Bu gösteriyi organize edenlerden (Necat x) kayağı belirsiz telefonlarla tehdit edildi ve sorguya çekildi. (Necat x) bu olayı İsveç güvenlik güçlerine bildirmiş, güvenlik güçleri de bu olaya ilgi göstermiştir.

Peyzavat Nahiyesinden 50 Uygur Kızı Çin'in Şendong Eyaletine Götürüldü

Çin resmi haber ajansı Şinhua'nın bildirdiğine göre 10 Eylül günü 50 Uygur kızı Kaşgar ilinin Peyzavat Nahiyesinden işçi olarak çalıştırılmak üzere Şendong eyaletine götürülmüştür. Alınan bilgilere göre Peyzavat Nahiyesinden Çin'e çalıştırılmak üzere işçi götürme girişimi 2006 yılında başlamış olup, şimdiye kadar toplam kişi sayısı bir milyonun üzerindedir. Çin hükümeti Uygur kızlarını zorla ailesinden ayırma, ucuz işçiliğe zorlama ve gayri ahlaki işlerde çalıştırma eylemlerini işsizleri iş sahibi yapma bahanesiyle örtmektedir. Çin hükümeti 5 Temmuz olaylarının sebeplerinden biri olan Çin'e zorla işçi götürme politikasını ısrarla sürdürmektedir.

Çin Şıngalı Saldırlarla İlişkilendirdiği 4 Kişiyi Cezalandırdı

Ürümçi mahkemesi şıngalı saldırılarla insanları yaralama suçundan 4 kişiyi 8 yıldan 15 yıla kadar hapis cezasına çarptırdı. Şıngalı saldırı olaylarına karıştığı iddia edilen kişilerden Abduresul Abdulkadir, Abdulhamit Mehmet'e 15er yıl, Rahman Razık'a 12 yıl, Abdulkeyum Eyup'e 8 yıl hapis cezaları verildi. Çin hükümeti şıngalı saldırı olaylarını bir çeşit terör eylemi olarak tanımlamaktadır.

Dolkun Eysa Kore'de Üç Gün Tutuklu Kaldıktan Sonra Almanya'ya Geri Gönderildi

Dünya Uygur Kurultayının genel

sekreteri Almanya vatandaşı Dolkun İysa uluslar arası bir toplantıya katılmak üzere geldiği Güney Kore'de üç gün tutuklu kaldıktan sonra Almanya'nın girişimleriyle Almanya'ya geri gönderildi.

Çin Polisleri Otel Baskında Üç Japon Muhabiri Dövdü

Çin polisleri dün gece Pekin'de bir otele girerek üç Japon muhabiri darp edilerek dövdü. Alınan bilgiye göre Japon muhabirler Çin Halk Cumhuriyetinin kuruluşunun 60. yılını kutlama etkinliklerini izlemeye gelmişlerdi. Muhabirler dövüldükten sonra kamera ve bilgisayarlarına el konuldu. Ürümçi olaylarından sonra Pekin'de de güvenlik tedbirleri üst düzeye çıkarılmış olup şehrin her yerine tanklar ve ağır silahlar yerleştirildi. Askerler şehir mey-

danlarında sürekli tatbikat ve gösteri yaparak halka mesaj vermeye çalışmaktadır.

Uluslar Arası Af Örgütü 'Diyarım' İnternet Sitesi Yöneticisi Dilşat Ferhat'ın Serbest Bırakılması Çağrısında Bulundu

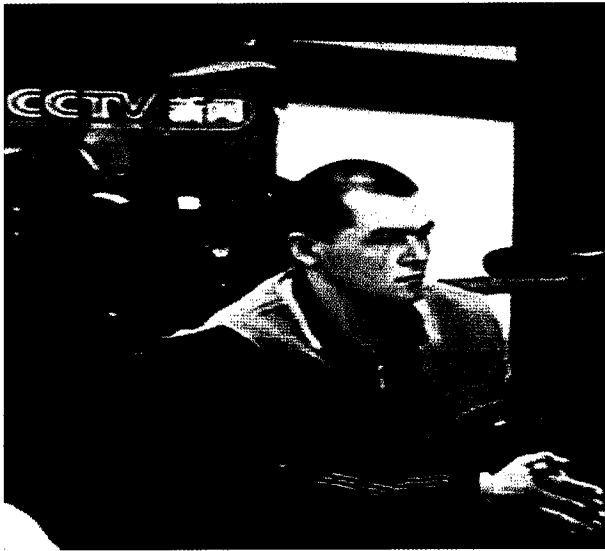

**ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ**

Uluslar arası Af Örgütü Perşembe günü açıklama yaparak Çin hükümetinin 7 Ağustos'tan beri haber alınamayan 'Diyarım' İnternet sitesi yöneticisi Dilşat Ferhat hakkında bilgi vermesini istedi ve onun eğer tutuklu ise serbest bırakılmasını talep etti. 5

Temmuz olaylarından sonra Uygur bölgesinin dış dünya ile olan tüm telefon ve İnternet bağlantıları kesilmiş, tüm İnternet siteleri incelemeye alınmıştı. Dünya Uygur Kurultayı 5 Temmuz olaylarından sonra sayıları 10 bini geçen Uygur Türk'ünün ortadan kaybolduğunu bildirmektedir.

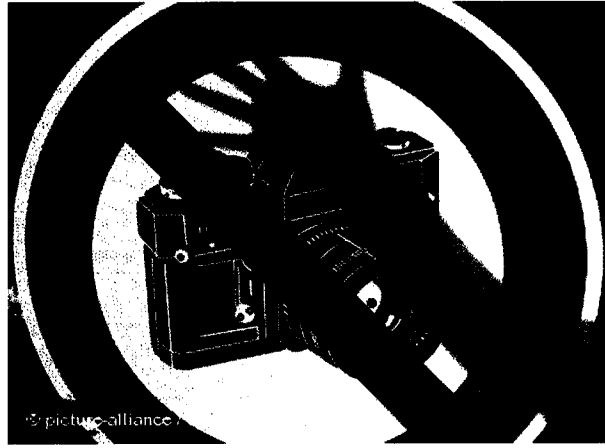
Çin Ürümçide 6 Uygur Türk'ünü İdam Etti

Çin mahkemesi Pazartesi günü 5 Temmuz olaylarıyla ilişkilendirdiği altı Uygur'a idam cezası ve bir kişiye ömür boyu hapis cezası verdi ve idam aynı gün gerçek-

leşti. İdam edilenlerin adları şöyle: Abdulkerim Abdulvahit, Gani Yusuf, Abdullah Mehmettohti, Adil Ruzi, Nurali Huşur ve Alim Mehmet Yusuf. Ömür boyu hapis cezası verilen kişi ise Tahircan Abdulhamit. Bu kişilere yöneltilen suçlar ise insanları öldürme, yakma ve soygunculuk.

Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü: Uygur Bölgesi Dünyadan Tecrit Edilmekte

Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü açıklama yaparak bölgenin dışarıyla olan telefon bağlantısı ve İnternetin kesilmesiyle bölgeye tecrit uygulanmakta olduğunu bildirdi. Örgüt hazırladığı raporda şunları kaydetti: On yıllardan beri düşünce özgürlüğü, inanç özgürlüğü ve iktisadi özgürlükleri elinden alınan Uygur halkı şuan haberleşme özgürlüğünden de yoksun durumdadır. Ürümcü olaylarından dört ay geçmesine rağmen bölgede hala telefon ve İnternet kesik. Çin'in açıkladığı her şey normale döndü açıklaması yalandır. Çin bu bölgede olup bitenleri dünyadan gizli tutmaya çalışmaktadır. Çin hükümetini bu tutumundan vazgeçmeye çağırıyoruz.

Çin Üst Mahkemesi Ürümcü Olaylarıyla İlgili Çeşitli Cezalara Çarptırılan 15 Kişinin İtirazını Reddetti

Çin mahkemeleri geçen hafta Ürümcü olaylarına karıştıkları gerekçesiyle 12 kişiye idam olmak üzere toplam 21 kişiye farklı cezalar vermişti. Mahkeme kararı

açıldıktan sonra idama mahkûm edilenlerin cezalarının infaz edilip edilmediği, edilmediyse nerede tutuklu buldukları hakkında hiçbir bilgi verilmedi. Bugün Şinhua haber ajansının verdiği bilgiye göre Uygur özerk bölgesi üst mahkemesi, karara itiraz eden 15 kişinin itirazlarını reddederek cezaları onaylamıştır. Üst mahkemenin karar hakkında yaptığı açıklama şu şekildedir: Gani Yusuf başta olmak üzere 4 kişi kasten adam öldürme, kundaklama, gasp suçlarından, Ahmetcan Mömin başta olmak üzere 11 kişi ise kasten adam öldürmeye teşebbüs, kundaklama, gasp ve kamu malına zarar verme suçlarından ceza almışlardır. Üst mahkeme bu cezaları onaylamıştır.

Uluslar arası insan hakları savunucuları ve Çinli insan hakları savunucuları avukatlar mahkemelerin uluslar arası hukuka uygun yapılmadığını, hatta yürürlükteki Çin hukukuna göre de yapılmadığını savunmaktadır.

Uluslar Arası Gazeteciler Örgütü Uygur Özerk Bölgesindeki İnternet Yasağının Kaldırılmasını İstedi

Merkezi Paris'te bulunan uluslar arası gazeteciler örgütü Ürümçi'de meydana gelen 5 Temmuz olaylarından dört ay sonra yani Ekim ayında Uygur özerk bölgesinde inceleme yaparak bölgede Uygurca, Çince ve İngilizce yayın yapan İnternet sayfalarının %85'inin kapalı olduğunu bildirmiştir.

Uluslar arası gazeteciler örgütü ayrıca yıllardan beri Çinliler tarafından etnik ayrımcılığa tabi tutulmakta olan Uygur halkının 5 Temmuz olaylarından sonra İnternet ve telefonların kapatılmasıyla haberleşme özgürlüklerinin de ellerinden alındıklarını, Çin hükümetinin bu duruma derhal son vermesi gerektiğini ifade etmiştir.

Buruk ve Hüzünlü bir Ramazan Bayramı kutladık

Bayram denince akla ilk gelen Ramazan ve Kurban bayramlarıdır.

Müslüman İslam alemi'nin dini bayramı olan ramazan ve kurban bayramında küslerin barıştığı kırınlıkların unutulduğu birlik ve beraberliğin simgesidir bu bayramlar.

Bayram denince akla gelen sevinçtir neşedir anlamı, ama ne yazık ki bu ramazan bayramı hüzün ve buruk olarak kutlandı. İslam alemi'nin çeşitli coğrafyasında Müslüman kanı akarken nasıl neşe ve sevinçle bayram kutlanır,ama Müslüman'ın dini vecibesidir bayramı kutlamak hüzünlüde olsa asırlardır kutlamaktadır bayramları Müslümanlar.

Daha iki ay önce 5 Temmuz'da aziz vatanımız Doğu Türkistan'da Urumçi'de ve diğer şehirlerinde yaşanan kanlı olaylarda şehit edilen kardeşlerimizin acısını yaşarken burukluk içerisinde kutlamaya çalıştığımız bu ramazan bayramına hoş geldin dedik.

Bayramın birinci günü mahallemizde bulunan Türkistan camisini hınca hınç dolduran Doğu Türkistanlı ve çevreden bayram namazına gelen din kardeşlerimiz ile bayram namazını idrak ettik.

Bayram namazından sonra camii içerisinde topluca bayramlaşmanın ardından asırlardır atalarımızdan bize miras öfümüz geleneğimiz olan ev ziyaretlerine topluca gidilerek akşamın geç saatlerine kadar mahallemiz ve mahalle dışındaki hemşerilerimizin evleri ziyaret edilerek bayramları kutlandı.

Geçmişte büyüklerimiz nasıl bayramlaşıyor ise günümüze kadar gelen nesilde aynı örf ve geleneklere uyarak devam ettirmenin huzuru ile herkesin her kesimin bayramı kutlanmış evleri ziyaret edilmiş bundan önceki bayramlarda aramızda olup bu bayramda aramızdan ahirete intikal eden kardeşlerimizin evlerinde Kuranı Kerim tilaveti yapılarak geride bıraktığı yakınlarının acılarına ortak olduk,yaşamlarında kendilerine sağlık sıhhat esenlikler diledik.

Birlik ve beraberliğimizin bozulmadan daha nice bayramları bir arada huzur içinde kutlamayı temenni ederek içimizde acı ve hüzün olsa da bir bayramı daha idrak etmenin mutluluğunu hep beraber yaşadık, daha nice bayramları sağlık sıhhat esenlik ve mutluluk içinde kutlamayı diler bütün İslam alemi'nin ramazan bayramı mübarek olsun.

Çin'in bayramı protesto edildi

Çin'in Doğu Türkistan'ı İşgali Siyah Çelenkle Protesto Edildi

Çin'in Doğu Türkistan'ı işgalinin 60 yılında Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği, protesto eylemi gerçekleştirdi.

Çin'in Doğu Türkistan'ı işgalinin 60 yılında Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği, bir protesto eylemi gerçekleştirdi.

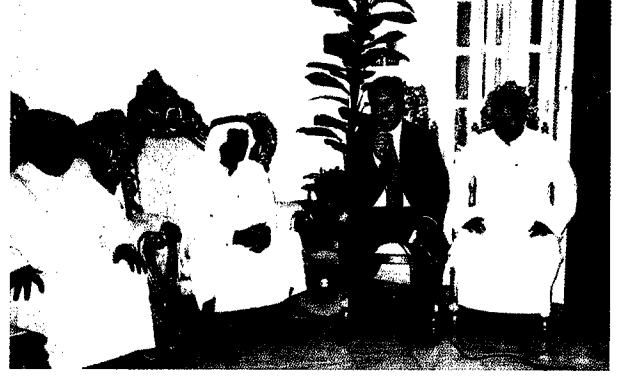
Çin'in Ankara Büyükelçiliği yakınında toplanan ellerinde Doğu Türkistan bayrakları Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği yanlısı bir grup "Katil Çin Doğu Türkistan'dan defol", "Kanımız aksa da zafer İslam'ın" gibi sloganlar attı. Grup elçiliğin bulunduğu sokağın girişinde Çevik Kuvvet barikadıyla durduruldu. Grup adına bir açıklama yapan Dünya Uygur Kurultayı Başkan Yardımcısı Seyit Tümtürk, Çin'de 1 Ekim tarihinin Cumhuriyet ve Bağımsızlık Bayramı olarak kutlanıldığını hatırlatarak 1949 yılında Mao liderliğindeki komünistlerin iktidarı ele geçirerek Çin Halk Cumhuriyeti'ni kurduklarını söyledi. Bu tarihten itibaren Çin genelinde büyük katliamların yapıldığını ifade eden Tümtürk, 1944 yılında kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyeti'nin de yıkılarak Doğu Türkistan halkı için en karanlık ve acı günlerin başladığını ifade etti.

60 yıldır Doğu Türkistan'ın Çin mezalimine karşı direndiğini ifade eden Tümtürk, 5 Temmuz günü Urumçi'de başlayan binlerce Uygur'un ölümüne binlercesinin de tutuklanmasına yol açan olaylardan sonra dünyanın 60 yıllık mücadelenin bir kısmını görme fırsatını bulduğunu ifade etti. Yaşanan olayların Doğu Türkistanlıların içinde bulunduğu durumu, Çin'in vahşi tutumunu gözler önüne serdiğini ifade eden Tümtürk, "Bundan sonra Doğu Türkistan gerçeğini gören dünyanın Çin oyunlarına geimerek, Doğu Türkistan'ı tze krar unutmamasını temenni ediyoruz" diye konuştu.

Yapılan konuşmanın ardından Çin Büyükelçiliği'nin girişine bir siyah çelenk bırakıldı. Çelenk bırakılmasının ardından grup BM Ankara temsilciliğine dilekçe verdi.

Suudi Arabistan'da Doğu Türkistan anlatıldı

Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği Genel Başkanı Seyit TÜMTÜRK 5 Temmuz 2009 tarihinde Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de yaşanan olayları anlatmak ve bilgi paylaşımında bulunmak için 7-17.09.2009 tarihleri arasında Suudi Arabistan'da ziyarette bulundu.

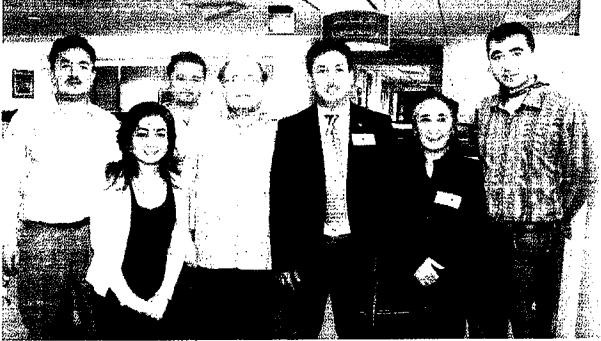
Arabistan'da ki, ilk ziyaretinde İslam Konferansı Örgütü merkezi ziyaret ederek, İKÖ sekreteryasında Temmuz ayında yaşananlarla ilgili ayrıntılı bilgi verildi. İKÖ sekreteryasıyla bundan sonra ki, faaliyetlerde iletişim halinde bulunması ve fikir teatisinde bulundu. Suudi Arabistan'ın Mekke, Medine ve Cidde gibi büyük şehirlerinde ikamet etmekte olan Doğu Türkistan'lı hemşehrileri ziyaret ederek yaşanan olaylar sonrası gerek Derneğimiz genel merke-

zi, Ankara şubesi ve Dünya Uygur Kurultayının bu yaşanan acı olaylar sonrası yaptıkları faaliyetler anlatıldı. Derneğimiz Genel Başkanı Seyit TÜMTÜRK ayrıca Suudi Arabistan'da çeşitli kurum, kuruluş ve kanaat önderleri ile de ayrı, ayrı görüşerek Temmuz olayları ve sonrası ile Doğu Türkistan'ın genel durumu hakkında bilgi verildi.

Seyit TÜMTÜRK ABD'ye gitti

24.09.2009 tarihinde Dünya Uygur Kurultayı başkanı Rabiya KADİR hanımefendi ile görüşen TÜMTÜRK. Daha sonra Dünya Uygur Kurultayının Amerika'da bulunan daimi komite üyeleri ile bir araya geldi. Bu görüşmede ise Doğu Türkistan hakkında yapılacak olan çalışmaların kısa, orta ve uzun vadeli planlanması hakkında komite üyeleri ile birlikte bir çalışma toplantısı gerçekleştirdi.

26.09.2009 günü ise Amerikan düşünce kuruluşlarından biri olan NED başkanı Carl Grasman ile bir araya gelen Seyit TÜMTÜRK. Derneğimiz ve Dünya Uygur Kurultayının çalışmaları hakkında Grasman'a bilgi verdi ve fikir alışverişinde bulundu.

27.09.2009 günü ise programı çerçevesinde, kısa adı RFA olan Radio Free Aisa (Özgür Asya Radyosu)nu ziyaret eden Seyit TÜMTÜRK RFA yöneticilerine 5 Temmuz'da Doğu Türkistan'da yaşanan olayların dünya kamuoyu ile paylaşılmasında etkin rol oynaması nedeni ile RFA yöneticilerine teşekkür etti. Ayrıca RFA'nın Uygurca yayın bölüm başkanı ile görüşen Seyit TÜMTÜRK RFA Uygur Bölüm başkanı Dolkun KAMBERİ ve ekibine çalışmalarında başarılar diledi. ABD'deki temaslarını tamamlayan Tümtürk Türkiye'ye döndü.

Çin'e İstanbul'da protesto

Doğu Türkistanlılar Konsolosluk önünde eylem yaptı

İstanbul'da yaşayan Doğu Türkistanlılar, Çin'in Cumhuriyet ve Bağımsızlık Bayramı'nda Çin hükümetini protesto etti. Konsolosluka yürüyerek siyah çelenk bırakan Doğu Türkistanlılar, Çin bayrağını da ateşe verdi.

Doğu Türkistan Gençlik ve Kültür Derneği üyesi yaklaşık 100 kişilik grup, Çin'in Cumhuriyet ve Bağımsızlık Bayramı'nda Tarabya'da bulunan Çin Konsoloslukuna yürüdü. Elleri siyah çelenk ve Doğu Türkistan bayrağı taşıyan grup, konsolosluk önünde polislerin geniş güvenlik önlemi ile karşılaştı.

Burada basın açıklaması yapan Doğu Türkistan Gençlik ve Kültür Derneği Başkanı Tebet Yüçetürk, 1 Ekim'in Çin'de Cumhuriyet ve Bağımsızlık Bayramı olarak kutlandığını hatırlatarak, Doğu Türkistan'da Çin hükümetinin uyguladığı şiddeti protesto etti. Doğu Türkistan'daki olayların bir an önce son bulması gerektiğini belirten Yüçetürk, "Yaşasın özgür yaşama irademiz. Doğu Türkistan asla teslim olmadı, olmayacak" dedi.

Basın açıklamasının ardından göstericilerden bazıları, ellerindeki siyah çelenki konsolosluk önüne bıraktı. Hep bir ağızdan tek bir getirip, sloganlar atan göstericiler, Çin bayrağını da ateşe verdi. Grup, daha sonra sessizce dağıldı.

Akdeniz Üniversitesi'nde Doğu Türkistan

Akdeniz Üniversitesi Avrasya Araştırmaları Topluluğu 19 Ekim 2009 tarihinde saat:16:00'da İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Yavuz Tekelioğlu Konferans Salonu'nda Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği genel Başkanı sayın Seyit Tümtürk Doğu Türkistan'da 5 Temmuz'dan sonra gelişen olaylar hakkında geniş bilgi verdi.

Akdeniz Üniversitesi Avrasya Araştırmaları Toplumluluğu'nun 19.10.2009 tarihinde saat 16.00 'da Akdeniz Üniversite Kampusu İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde konferans salonunda düzenlediği "Geçmişten Günümüze Doğu Türkistan " konulu konferansa üniversiteli öğrenciler yoğun ilgi gösterdi.

Konferansa, konuşmacı olarak, Doğu Türkistan Davasını gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında birçok toplantı, panel, konferanslarda, yıllardır kitlelere anlatmaya çalışan mücadeleci tavrıyla Türk Dünyasında da adından hep söz edilen Dünya Uygur Kurultayı Başkan Yardımcısı, Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği Genel Başkanı Sayın Seyit TÜMTÜRK'ÜN yanı sıra, Doğu Türkistanlı Erkin Uygur, Doğu Türkistan'ın sesi Gök bayrak Dergisi Antalya Temsilcisi ve antalyaguncel köşe yazarı Sayın Erdoğan KIRMIZIOĞLU, Türk Ocağı Antalya Şube Başkanı Sayın Abdullah UYSAL, Antalya Ülkü Ocakları Başkanı Lokman Kaya, gazeteciler, öğretim üyeleriyle çok sayıda öğrenci katıldı.

Doğu Türkistan'dan geçmişten günümüze görüntülerle başlayan konferansta, ilk olarak Akdeniz Üniversitesi Avrasya Araştırmaları Toplumluluğu Başkanı İktisat Fakültesi Öğrencisi Sayın Ahmet ALKAN açılış konuşması yaptı. Daha sonra kürsüye davet ettiği Sayın

Seyit TÜMTÜRK konuşmasında; "Türklerin ilk ata yurdu Doğu Türkistan'ın, 1949 yılında Çin tarafından işgal edildiği geçmişten günümüze kadar süren bağımsızlık mücadelesi Çin'in her geçen gün dozunu arttırarak yok etmeye çalıştığı Doğu Türkistan halkı bağımsızlık mücadeleleri gerek dünyanın çeşitli ülkelerinde gerek Doğu Türkistan'da yılmadan usanmadan sürmektedir dedi.

Doğu Türkistanlılar Çin Konsolosluğu önünde katliamı kınadı

Doğu Türkistanlılar, Çin hükümeti tarafından bir hafta içinde 13 Uygur gencinin idam edilmesini protesto ederek Türkiye ve dünyanın katliama sessiz kalmamasını istediler.

Çin Konsolosluğu'na çelenk bırakan Doğu Türkistan Gençlik ve Kültür Derneği Başkanı Tebet Yücetürk, tüm kitle iletişim araçlarının kullanımının yasaklandığını söylediği Doğu Türkistan'ın açık hava hapisanesi haline getirildiğini belirtti.

Doğu Türkistanlı yaklaşık 90 kişilik bir grup, Tarabya'daki Çin Konsolosluğu'na yürümek istedi. Konsolosluğa 100 metre mesafede polislin güvenlik çemberi önünde tekbir getirerek yürüyen grup, "Mazlumlar burada, insan hakları nerede, Yaşasın bağımsız Doğu Türkistan, Türkistan Türk'tür Türk kalacak, sloganları attılar. Güvenlik açısından konsolosluk önüne yaklaştırılmayan grup adına ortak basın açıklaması yapan Doğu Türkistan gençlik derneği başkanı sayın Tebet Yücetürk ve Doğu Türkistan Maarif derneği başkanı sayın Hidayet Oğuzhan açıklamalarında 5 Temmuz Urumçi olaylarının bağımsızlık yolunda kırılma noktası olduğunu dile getirerek Türkiye ve diğer İslam ülkeleri ile İnsan hakları savunucularının yaşan ve yaşamakta olan bu insanlık dışı zulme dur demeleri gerektiğini belirttikten sonra seçilen bir heyetin konsolosluk önüne siyah çelenk bırakması ile olaysızca dağıldılar.

ŞARKI TÜRKİSTAN TARİHİ

Mehmet Emin BUĞRA
Çeviri: Gökbayrak

Doğu Türkista'nın Cengiz Han zamanındaki durumu

Doğu Türkistan halkının eskiden beri ticaret ile meşgul olduğu bilinmektedir. Kara Hitayların son dönemindeki Küçlük Han zamanında meydana gelen kargaşalardan dolayı halk ticareti bırakmak zorunda kalmıştır. Cengiz Han istilasından sonra oluşan barış ortamından dolayı halk tekrar ticarete yönelmeye başladı. O dönemde Doğu Türkistan'ın dış ticareti esas olarak Batı Türkistan'a yönelikti. Cengiz Han bu ticaret yolunu açmak amacıyla Mahmut Yalvaç isimli Müslüman yardımcısını Harezimşah'a göndererek bir ticaret anlaşması imzaladı. Bunun sonucunda Hicri 616 (Miladi 1219) yılından itibaren Doğu Türkistan ticaretçileri Fergana, Buhara, Harezim ve Belh bölgelerine gidip gelmeye başladılar. Ancak Otrar şehrinde 400 Doğu Türkistanlı ticaretçinin öldürülmesi olayıyla bu ticaret ancak bir yıl devam edebildi. Otrar olayı şöyle olmuştur: Hicri 617'de 400 kişilik bir ticaret kafilisi Doğu Türkistan'dan Harezim'e doğru yola çıkarak Sır Deryası kenarındaki Otrar şehrine geldiler. Şehrin yöneticisi, ticaret kafilisindeki bir kişi ile kişisel husumeti olduğu için tüm kafilayı durdurdu ve Harezimşah'a "Cengiz Han'ın 400 casusu ticaretçi süsüyle geldiler, ne yapayım" diye mektup yazdı. Harezimşah hiç düşünmeden 400 kişinin tümünün öldürülmesini ve mallarının Buhara'ya gönderilmesini emretti. Böylece Otrar şehrinin yöneticisi günahsız 400 kişiyi öldürdü ve mallarını Buhara'ya gönderdi. Doğu Türkistan ve Batı Türkistan arasındaki ticaret böylece durmuş oldu. Bu olay Cengiz Han'ın Batı Türkistan ve diğer Müslüman bölgelere savaş açmasının fitilini ateşledi ve sonunda meşhur Büyük Moğol İstilasası Faciası meydana geldi. Bu istila sonucunda milyonlarca Müslüman canından ve malından ayrıldı.

Cengiz Han'ın Ölümünden Sonraki Doğu Türkistan

Cengiz Han hayattayken hakimiyeti altındaki toprakları dört oğluna paylaştırmıştı. Bu toprak paylaşımına göre tüm Batı Türkistan ve Doğu Türkistan'ın Altay ile Emil'in dışında kalan bölgeleri Cengiz Han'ın ikinci oğlu Çağatay Han'a tabi idi. Altay ve Emil üçüncü oğlu Oktay Han'a verilmişti.

Cengiz Han hayattayken Çağatay Han kısa bir süre için Almalık Şehrini (şuanki Korgas) başkent yaparak Almalık ile Balasagun arasında hakimiyetini sürdürmüştü. Cengiz Han öldükten sonra (Hicri 624, Miladi 1227) Çağatay Han sürekli Karakurum'da bulunarak Cengiz Han'ın yerine geçen Tulu Han'a danışmanlık yaptı. Ondan sonra kağan olan Oktay Han'a da danışmanlık yaptı. O dönemde Türkistan "Çağatay Ulusu" olarak bilirse de gerçekte o topraklar Çağatay Han'ın doğrudan idaresinde değildi.

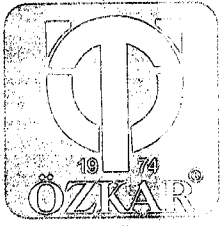
Batı Türkistan Mahmut Yalvaç ve ondan sonra oğlu Mesut Yalvaç'ın idaresinde; Sirderya'dan Emil'e kadar Tanrı Dağları'nın kuzeyi yerel beylikler idaresindeydi; Altı Şehir ise Manglay Suye Doğlat'a tabi idi. Kuçu, Beşbalık, Kumul ve Bariköl'ü Uygur İdikutu idare ediyordu. Bu yerel hükümdarlar dahili özgürlüğe sahip olup kendi bölgelerini Çağatay Han adına değil Kağan adına yönetiyorlardı. Sonuç olarak bu bölgelere Çağatay Ulusu demek sadece isimden ibaret idi. Doğu Türkistan halkı bu dönemde barış içinde yaşamış olup iktisadi ve ilmi yönden epeyce gelişmiş durumdaydı.

Devamı sonraki sayımızda

PORTAKAL MEDYA LTD. ŞTİ

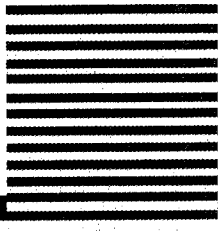
Deneyimimizi seçin...

ÖZKAR

Group

İnşaat
ÖZKAR

Enerji
ÖZKAR

Yatırım
ÖZKAR

ÖZKAR

ÖZKAR

Construction
ÖZKAR

www.ozkar.net

İnsanlara Hürriyet, Milletlere İstiklal

Gökbayrak

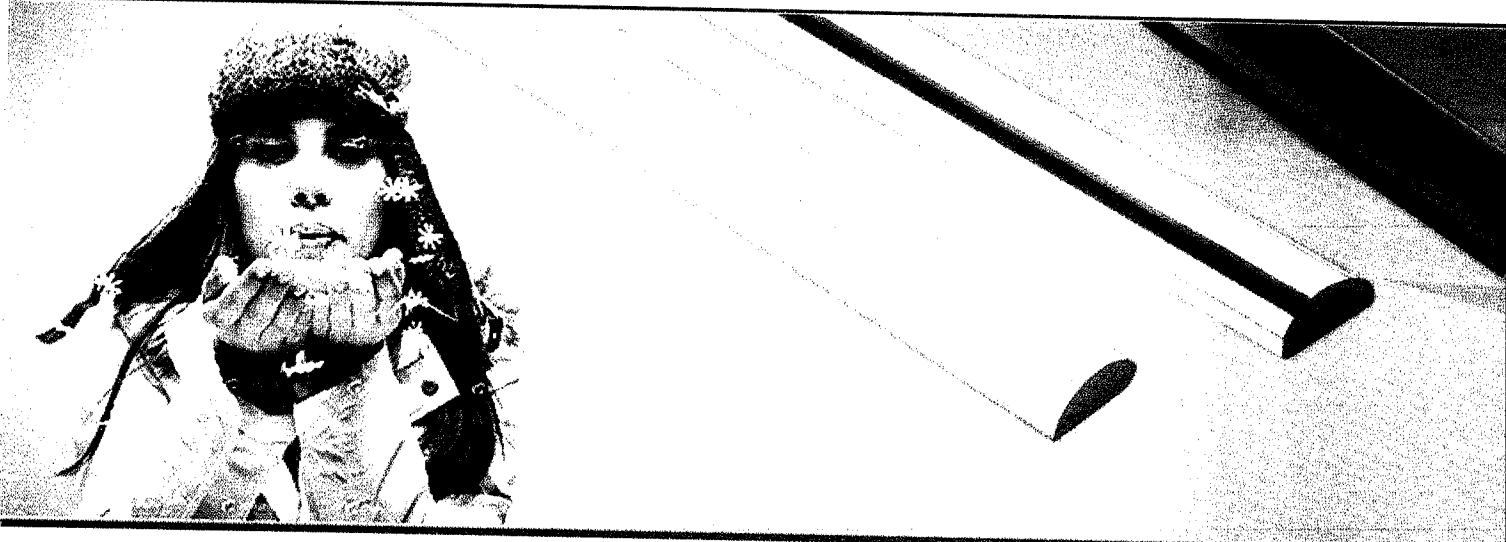

**Mazlumlara Ayağa Kalkacak
Zalimler Diz Çökecek...**

PLASTİK LTD. ŞTİ.

KENAR BANDI - PROFİL - FİTİL

www.mnfplastik.com | mnf@mnfplastik.com

1. DİKKET ÇEKİCİLERİ (KAMUMLUK 1mm-2mm)

2. DEKORATİF PROFİLLER (KROMA TİPİ)

3. H BİRLEŞTİRME PROFİLLERİ

4. DÖŞEME FİTİLLERİ

5. KENAR KAPAMA PROFİLLERİ

6. REŞİK ÇUBUKLARI

7. ÖZEL PROFİLLER

MNF Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. | İstanbul - Üsküdar
MNF Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. | İstanbul - Üsküdar
MNF Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. | İstanbul - Üsküdar
MNF Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. | İstanbul - Üsküdar

ORTA ASYA TÜRK EVLERİ

S.S.

ÖTÜGEN

KONUT YAPI KOOPERATİFİ

ARŞALARIMIZ
TALAS - ANAYURTTADIR.

DAİRELERİMİZ 140 m² VE 180 m² DİR.

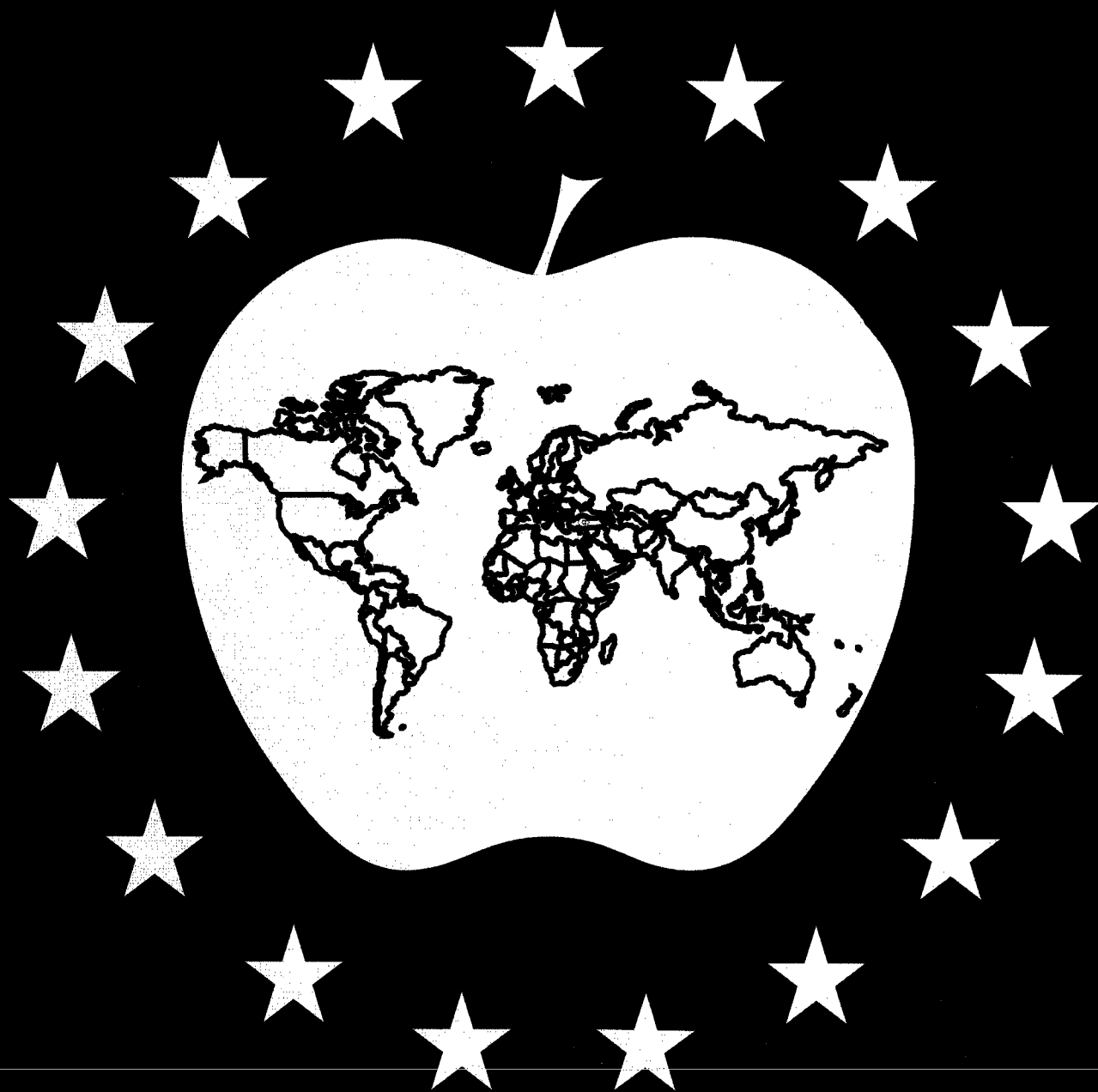
KAYITLARIMIZ BAŞLAMIŞTIR
VE DEVAM ETMEKTEDİR.

Huzur, Mutluluk ve Dürüstlük arıyorsan
ÖTÜGEN Orta Asya Türk evlerine gelin.

İRTİBAT ADRES: S.S. Ötügen Konut Yapı Kooperatifi İstasyon Cad. Öztürk İş Merkezi Kat:6 No:603

Tel:0352 - 221 23 03 Kocasinan/KAYSERİ

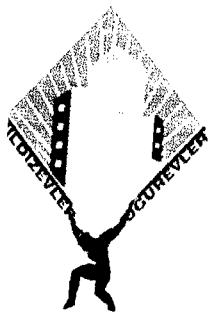
OĞULLAR

DERNEĞİ / ASSOCIATION

Adress: Ul.Braka Ginovski No.63/1230 Gostivar / Macedoni

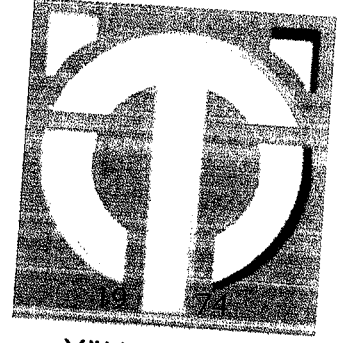
+389 71 49 49 49

www.ogullar.org

S.S. metropol

TOPLU KONUT YAPI KOOPERATİFİ

Yüklenici Firma
ÖZKAR Şirketler Grubu

- OTO PARKI
- YEŞİL ALANLARI
- SOSYAL TESİSLERİ
- SPOR ALANLARI
- TİCARET MERKEZLERİ
- ÇOCUK OYUN ALANLARI
- HASTANE
- OKUL VE CAMİİ

Gibi insanımızın rahat yaşaması için
gerekli her türlü temel ihtiyaçları ile

- Deprem yönetmeliğine uygun
- Betonarme karkas yapı
- Duvarlar ısı izalasyonlu
- Islak zeminler tavana kadar fayans
- Odalar ahşap parke
- Pencere PVC ve ısı camlı
- Daire giriş kapıları çelik kapı
- Çift hızlı 4 kişilik TSE'li asansör
- Islak hacimler seramik, mermer
- Mutfak dolaplı
- Banyo WC tavanı asma tavan
- Bütün malzemeler TSE'lidir.
- 3194 Sayılı Deprem Yönetmeliğine Uygundur.

Uğurevler Mh. 20. Cd. No:78/A Kayseri
Tel: 0352. 240 49 81 – 240 49 82

Yıl : 16
Sayı : 90
Temmuz-Ağustos 2009

SAHİBİ
DOĞU TÜRKİSTAN
KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZ ADINA
Seyit TÜMTÜRK

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ
Oktay BOZKURT

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ebubekir TÜRKSOY

EDİTÖR
M. Dursun SÜYDÜNLÜ
editor@gokbayrak.com

HABER MÜDÜRÜ
Abdulkahim SELÇUK

YAYIN KURULU
Prof. Dr. Alimcan İNAYET
Prof. Dr. Metin KARAÖRS
Prof. Dr. Remzi KILIÇ
Prof. Dr. Uygur TAZEBEY
Prof. Dr. Zekeriya KİTAPÇI
Yard. Doç. Erkin EMET

REKLAM ve ABONE
Oktay BOZKURT
oktaybozkurt@gokbayrak.com
Gsm: 0535 461 38 93

YILLIK ABONE
Yurt İçi Abone : 20 YTL | Resmi Abone : 60 YTL
Avrupa : 25 Euro | Diğer ülkeler : 35\$

YURT İÇİ POSTA ÇEKİ
Oktay BOZKURT : 692046

BANKA HAVALESI (EFT)
Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği
İş Bankası Kayseri Şubesi
TL: 5300 1944272
EUR TR 22 0006 4000 002 5300 0172164
USD TR 28 0006 4000 002 5300 4059137
CHF TR 97 0006 4000 002 5300 4059156

İDARE YERİ & YAZISMA ADRESİ
Hoca Ahmet Yesevi Mh. Türkistan Evleri 44. Sk. 28/A
38090 Kocasinan / KAYSERİ - TÜRKİYE
Tel: (0352) 339 39 65 | Fax: (0352) 337 35 04
Web: www.gokbayrak.com
E-mail: gokbayrak@gokbayrak.com
ISSN 1303 - 5282

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazana aittir. Gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlansın iade edilmez. İsim zikredilerek iktibas edilebilir.

0 352 232 49 49
www.asajans.net
info@asajans.net

0 352 322 02 00
cihanofset@gmail.com

İçindekiler

■ Çin'in Şincang (Doğu Türkistan) Politikası
Selçuk ÇOLAKOĞLU 6

TEMSİLCİLİKLERİMİZ	ADI SOYADI	TELEFON	FAX	CEP TEL
GENEL MERKEZ	OKTAY BOZKURT	0.352 339 39 65	0.352 337 35 04	0.535 461 38 93
ANKARA ŞUBE	HAYRULLAH EFENDİGİL	0.312 319 54 72	0.312 319 54 72	0.535 735 05 40

YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİMİZ

ALMANYA	DOLGUN İSA	0049 179 651 98 60
ALMANYA	DİLŞAD HAZNECİ	0049 172 999 23 32
AVUSTURALYA	HÜSEYİN HASAN	00411 492 01 19
AMERİKA	NURY TÜRKEL	00202 255 68 48
AMERİKA	GULAMETİN PAHTA	00516 542 46 69
İNGİLTERE	ENVER TOHTI	0044 078 631 160 77
HOLLANDA	NURETTİN ATABAY	0031 207 104 528
HOLLANDA	SADIKJAY SELEY	006 458 58 110
İSVİÇRE	KARAHAN ENDİLLİ	0041 48 49 54 707
KANADA	RUKİYE TURDİŞ	001 647 210 66 56
KANADA	KAMİL TURSUN	001 780 665 20 34
KANADA	TUYGHUN ABDULVELİ	00416 878 58 60
KAZAKİSTAN	KHAHRİMAN GOJAMBERDİ	0073272 - 280670
KIRGIZİSTAN	ROZİMEHMET ABDULBAKİEV	00996-312-240616
S.ARABİSTAN	SİRAJİDDİN AZİZİ	00966 54511612
JAPONYA	İLHAM MAHMUT	08145 827 28 44

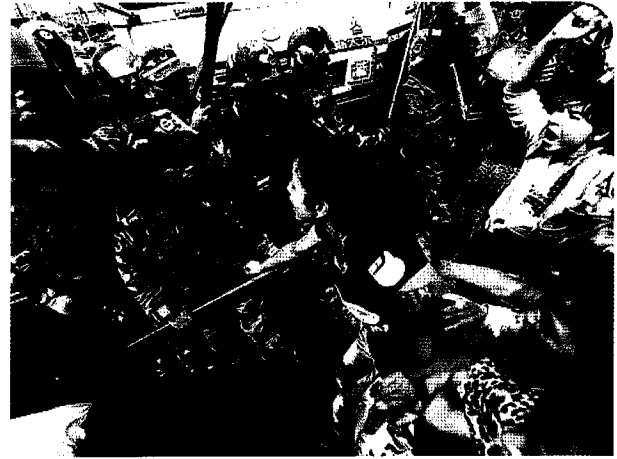
YURT İÇİ TEMSİLCİLİKLERİMİZ

ADANA	ÖZGÜR SEÇKİN	0554 464 09 35
AFYON	ERHAN SOLMAZ	0505 579 06 58
ANTALYA	ERDOĞAN KIRMIZIOĞLU	0505 866 06 06
BURSA	OĞUZ EMRE BAYRAK	0506 564 13 27
ÇANAKKALE	TAŞKIN AYDIN	0543 806 53 30
DENİZLİ	SELAMİ ÇAĞDAŞ	0554 840 13 03
ESKİŞEHİR	CANAN TÖREN	0545 432 53 65
FETHİYE/MUĞLA	ALİ DEMİRTAŞ	0533 623 32 42
GAZİANTEP	ALPER KAYA	0505 881 01 18
HATAY	YAĞIZ KIZILKAYA	0506 523 16 56
İSTANBUL	GÜRHAN ATAN	0555 253 41 52
İSTANBUL	MUHAMMET EBZAL	0537 441 65 30
İSTANBUL	HÜLYA YILDIRIM	0537 593 82 86
İZMİR	ALİ ÇAĞIN	0536 410 87 48
İZMİR	HASAN ORHAN	0533 218 34 76
K.MARAŞ	OSMAN TOPAL	0542 675 64 10
K.MARAŞ	ALPARSLAN KENGER	0542 323 86 42
KIRŞEHİR	HAKAN KARAKAYA	0544 614 78 14
KONYA	MEHMET UĞURLU	0536 629 87 82
MARMARİS/MUĞLA	AHMET YILMAZ	0543 594 51 11
NİĞDE	REMZİ KILIÇ	0536 467 09 19
SAMSUN	ADEM BAHADIR	0544 246 55 55
ŞANLIURFA	İMAM HÜSEYİN SAVAŞ	0505 463 63 63
TRABZON	YUSUF ZİYA SOYTÜRK	0532 472 24 20
ZONGULDAK	MEHMET DURMAZ	0535 580 84 06

■ Gazete Başlıkları

Gökbayrak _____ 10

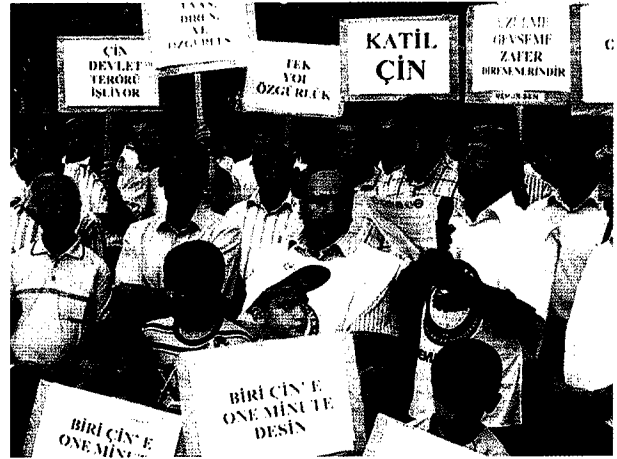
■ Makaleler

Gökbayrak _____ 16

■ Katliamın Görüntüleri

Gökbayrak _____ 22

■ Türkiye Kardeşlerini

Yalnız Bırakmadı
Gökbayrak _____ 25

■ Türkiye Çin Halk Cumhuriyeti
İlişkilerinde Doğu Türkistan Sorunu
R.Kutay Karaca _____ 27

■ Şarkı Türkistan Tarihi

M.Emin BUĞRA _____ 32

Çin'in Şincang (Doğu Türkistan) Politikası

Selçuk Çolakoğlu

Adnan Menderes Üni. İkt. ve İd. Bil Fak. Ulus. İliş. Böl. Öğr. Üyesi

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Çin ziyaretinden tam bir hafta sonra Ürümçü'de Uygurların gösterisinin çok kanlı bir şekilde bastırılması Türk kamuoyunu Çin ve Doğu Türkistan merkezli yoğun bir gündemin içine sokmuştur. Bir tarafta Cumhurbaşkanı Gül'ün başarılı geçen Çin ziyaretinden sonra yoğunlaşması beklenen ikili ilişkiler, diğer tarafta Çin hükümetinin Doğu Türkistan'da yıllardır izlediği baskı ve sindirme politikasının yol açtığı son toplumsal olaylar, Türkiye açısından konuyu çok karmaşık hale getirmiştir. Burada gündeme gelen soru şudur: Türkiye'nin Çin ile ilişkileri bozmadan Uygurların siyasal, ekonomik ve kültürel açıdan haklarını koruması mümkün müdür? Ya da daha genel bir ifadeyle Türkiye bu durumda ne yapmalıdır? Türkiye'nin yapması gerekeni ya da yapabileceklerini saymadan önce Doğu Türkistan çerçevesinde ortaya çıkan sorunların önce isabetli bir teşhisini yapmak, sonra da alternatif çözüm yollarını değerlendirmek gerekmektedir.

Çin'in Şincang (Doğu Türkistan) Politikası

1949 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin (ÇHC) hâkimiyeti altına giren Doğu Türkistan, daha önceki dönemde de Çin'e bağlı olarak gözüke de genelde fiilen bağımsız hareket etmiş bir bölgedir. Hatta 1933 ve 1944 yılında iki defa bağımsız "Doğu Türkistan Cumhuriyeti" ilan edilmiş ancak bu devletler uzun ömürlü olamamıştır. Sovyetler Birliği kendi hâkimiyeti altındaki Batı Türkistan'da, İngiltere Hindistan'daki Müslümanlar arasında bağımsızlık hareketlerine örnek olmaması için Doğu Türkistan'ın işgal edilmesi noktasında Çin hükümetlerine yardımcı olmuşlardır. Bu noktada Doğu Türkistan'ın bağımsız olma şansı kalmamıştır. ÇHC'nin 1949 yılında Doğu Türkistan'da hâkimiyeti sağlanmasından sonra bölgede yaşayan Uygurlara ve Kazaklara geniş vaatlerde bulunulmuştur. Bu politikanın bir yansıması olarak 1955 yılında Şincang (Doğu Türkistan) Uygur Özerk Bölgesi kurulmuş, bölgede Uygurca resmi dil olarak kabul edilmiş ve Uygurca eğitim ve yayın konusunda geniş özgürlükler tanınmıştır. Ancak Pekin 1955'ten günümüze

kadar bu hakların kullanılması noktasında sınırlamalar getirmeye, hatta bazılarını geri almaya başlamıştır. 1955 özerklik ilanı, Uygurların Çin devleti çatısı altında yaşama noktasında yaptıkları bir sözleşme olarak kabul edilirse, Pekin günümüze kadar bu sözleşmeyi sürekli ihlal eden taraf olmuştur. Çin'in 1949'dan 2009'a kadar Şincang (Doğu Türkistan) bölgesinde uyguladığı politikalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, Uygurların siyasal, toplumsal ve ekonomik açıdan bir ayrımcılığa tabi tutulduğu ve eşit vatandaşlar olarak görülmediği anlaşılmaktadır.

Temel Sorunlar

1. Uygurca eğitim veren okulların kapatılması: 1993'te kabul edilen ve 2003'te yürürlüğe konan yeni eğitim politikasına göre Şincang (Doğu Türkistan) bölgesinde 2011 yılına kadar anasınıfından üniversiteye kadar tüm eğitimin sadece Çince yapılması planlanmaktadır. Uygur okullarında görev yapan ve Çince bilmeyen öğretmenler ise Çince seviye tespit sınavında başarılı olamamaları halinde işten atılmaktadır.

2. Din ve ibadet özgürlüğünün kısıtlanması: Doğu Türkistan genelinde cami girişlerine devlet memuru, öğrenci, Çin Komünist Partisi üyeleri ile emekli memurların camiye giremeyecekleri yönünde ilanlar asılmakta ve camiye gidiş gelişler istihbarat elemanlarınca sıkı bir şekilde denetlenmektedir. Yine Ramazan ayında devlet memuru ve şirket çalışanı Uygurların oruç tutup tutmadıklarını kontrol etmek için su ikram edilmektedir. Ayrıca Kuran eğitimi başta olmak üzere her türlü dini eğitim vermek yasaklanmıştır.

3. Türk-İslam eserlerinin tahrip edilmesi: Uygurların yoğun olarak yaşadığı geleneksel ve tarihi semtler, cadde yapımı veya daha modern binalar inşa etmek bahanesiyle yıkılmakta, buralarda meskûn Uygurlar göçe zorlanırken yıkılan tarihi evlerin yerine dikilen apartmanlara Han Çinlileri yerleştirilmektedir. Bu politikalar Kaşgar, Turfan ve Hoten gibi tarihi şehirlerde uygulanmaktadır.

4. Ekonomik ayrımcılık: Doğu Türkistan'daki ekonomik kalkınmadan Uygurlar hiç pay alamadıkları gibi, burada yapılan yatırımlar ve yaratılan istihdam bölgeye Çinli göçünü hızlandırmaktadır. Pekin'in 1949'dan beri uyguladığı bu ayrımcı politikalar yüzünden Uygurlar ve Han Çinlileri arasındaki etnik farklılık bugün sınıfsal bir farklılığa da dönüşmüş durumdadır.

Çin yönetiminin tüm bu uygulamalarından Pekin'in 1930'lardaki faşist rejimlerin bakış açısına sahip bir devlet politikası izlediği ve kendi hâkim etnik unsuru dışında tüm azınlıkları güvenilmez ve yok edilmesi gereken unsurlar olarak gördüğü anlaşılmaktadır. Pekin, azınlıkları devasa Han nüfusunu da kullanarak asimile etmeye çalışmaktadır. Uygurların 1955'te elde ettikleri hakları kullanmaya yönelik en masum taleplerinin çok şiddetli bir şekilde bastırılması mevcut sindirme politikalarının devam edeceğini göstermektedir. Çin Komünist Partisi Urumçi sorumlusunun olaylara karışan Uygurların idam edileceğini söylemesi ve Çin Cumhurbaşkanı Hu Jintao'nun da benzer şekilde sorumluların en şiddetli şekilde cezalandırılacağını vurgulaması, bu konudaki politikaların daha yoğun bir şekilde uygulanacağını işaretlerini vermektedir. Bu noktada daha büyük insani felaketlerin yaşanmasını önlemek için uluslararası kamuoyunun, özellikle de Türkiye'nin harekete geçmesi gerekmektedir.

Türkiye Nasıl Bir Politika İzlemeli?

Ankara ikili ilişkilerde sürekli olarak "Uygurlar, Türkiye ile Çin arasında dostluk köprüsü olsun" söylemini kullanmaktadır. Burada Türkiye'nin dostluk köprüsünden kastı Uygurların kendi kültür ve geleneklerini koruyarak Çin'in kalkınması ve güçlenmesi için çalışmalarının sağlanmasıdır. Ancak gelinen noktada köprü'nün Çin ayağında ciddi sıkıntılar olduğu görülmektedir. Ankara, Pekin'le yapıcı bir diyalog kurarak Uygurlara yönelik olarak uyguladığı azınlık politikasının yanlışlığını göstermeye çalışmalıdır.

Eğer Pekin, Uygurların "eşit vatandaşlar" olması için gerekli adımları atarsa,

Ankara da Uygurların Çin'in "gönüllü vatandaşları" olması için elinden geleni yapacağını vurgulamalıdır. Bu noktada Çin'in büyük komşuları Rusya, Hindistan, Japonya ve hatta ABD'ye göre bu coğrafyadan çok uzakta bulunan Ankara'nın Pekin'in güçlenmesi noktasında hiçbir endişesinin bulunmadığı ve Çin'le daha sıkı bir siyasi işbirliğinin arzulandığı anlatılmalıdır. Siyasi, askeri ve ekonomik açıdan giderek güçlenen Çin'in kendi içindeki azınlıklarla sorunlu bir ülke görüntüsü vermesi halinde etrafında bulunan irili ufaklı komşu devletlerin Pekin'den ciddi tehdit algılayacakları ve ona karşı ittifaklar geliştirebilecekleri anlatılmalıdır. Bunun Çin'in hem kendi içerisinde huzursuzluğunun artmasına, hem de Çin'in gelecek politikalarından endişe duyan devletlerin daha düşmanca bir tavır izlemelerine yol açması kaçınılmazdır. Bu noktada Türkiye'nin Çin'i olumlu adımlar atmaya zorlayıcı kozlara sahip olması gerekmektedir. Çünkü Pekin, ülkesiyle ilgili her konuyu kendi iç işi olarak görüp hiçbir şekilde müdahale ettirmemektedir.

Ekonomik önlemler bu açıdan elverişli bir araç değildir. Türkiye 2008 yılı itibarıyla Çin'le yaptığı ticaretten yaklaşık 14 milyar dolar açık vermiştir. İkili ilişkilerin zarar görmesi halinde Türkiye ekonomik açıdan kaybetmeyecek hatta kazançlı çıkacaktır. Ancak Çin gibi dünyanın üçüncü büyük ekonomisinin Türkiye ile hiç ticaret yapmasa bile uğrayacağı zararı başka ülkelerle telafi etmesi mümkündür. Bu açıdan ekonomik kozu kullanmanın Çin açısından bir caydırıcılığı bulunmamaktadır.

Çin'e karşı en rahat kullanılacak koz, Uygurların yaşadığı insani sorunların uluslararası platforma taşınmasıdır. Öncelikle Çin, Şincang (Doğu Türkistan)'daki sorunlarla ilgili başka ülkelerin değerlendirme yapmasına bile aşırı tepki vermektedir. Türkiye'nin konuyu Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, İslam Konferansı Örgütü gibi platformlarda dile getirmesi azınlık sorunlarının uluslararası alana taşınmasına alışık olmayan Çin'i fazlasıyla rahatsız edecektir. ASEAN ülkelerine, Afrika ve Latin Amerika'ya siyasi ve ekonomik olarak bir açılım sağlamaya çalışan Çin, kendisini Batı emperyalizmine karşı bir dengeleyici

güç ve Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının çıkarlarını savunan insani bir devlet olarak pazarlamaktadır. Uygurların yaşadıkları sorunların uluslararası camiada yaygın bir şekilde dillendirilmesi, "aslında Çin'in Batılı emperyalistlerden farkının olmadığı ve güçlendiği takdirde kendi ülkesinde Uygurlara ve Tibetlilere karşı uyguladığı saldırgan politikaları başka ülkelere karşı da uygulayabileceği" fikrini canlandıracaktır. Türkiye'nin geliştireceği bu tür söylem, karşısına açıkça çıkmadığı halde Çin'in güçlenmesinden ciddi anlamda endişe duyan Rusya, Hindistan, Japonya ve ABD gibi büyük güçler tarafından da çeşitli ölçülerde Çin'i yıpratmak için kullanılacaktır. Pekin'in de esas korkusu kendine karşı böyle bir "imaj kirletme" operasyonunun yapılmasıdır. Bu husus Çin'in yumuşak karnını oluşturmaktadır.

Çin'in Türkiye'ye karşı kullanabileceği kozlar ise son derece zayıftır. Ekonomik açıdan Türkiye'ye zarar vermesi söz konusu değildir. PKK, Kıbrıs, Kuzey Irak, Ermenistan gibi sorunlar için Türkiye zaten yıllardır birden fazla büyük devletle yüzleşerek haklarını korumasını bilmiştir. Üstelik günümüzde Türkiye içerisindeki Kürt sorununu çözme, tüm vatandaşlarını "gönüllü vatandaşlar" yapma yolunda önemli adımlar atmıştır. PKK terörü marjinalleşmiş ve merkezi Irak yönetimi ile Kuzey Irak'taki bölgesel Kürt yönetimi ile ilişkiler düzelmiştir. Ayrıca Çin'in Türkiye'nin taraf olduğu sorunlara müdahale imkân ve kapasitesi son derece kısıtlıdır.

Öte yandan Türkiye Asya, Avrupa ve Afrika'nın keşiştiği bir coğrafyanın en etkili gücü haline gelmeye başlamıştır. Bu coğrafyada büyük güçlerin Türkiyesiz uygulayacağı bir politikanın başarılı olma şansı oldukça azdır. Zaten Çin de ekonomik gerekçelerden çok siyasi mülahazalarla Türkiye'yle ilişkilerini geliştirmek istemektedir. Türkiye de Şincang (Doğu Türkistan)'ta yaşayan kendi soydaşlarına insanca yaşama ve eşit vatandaşlık hakları tanınması karşılığında Çin'e yeni bölgelere açılma fırsatı sunabilir.

Türkiye son yıllarda uyguladığı "insan odaklı dış politika" sayesinde "yumu-

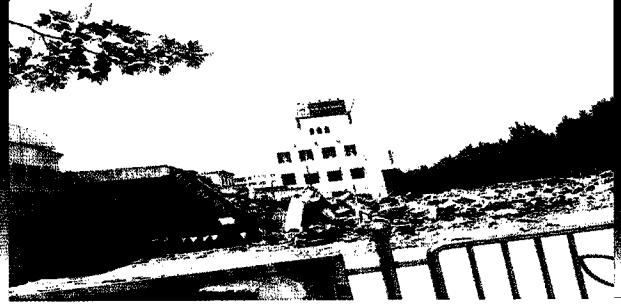
şak gücü" hızla artan bir ülke haline gelmiş olup BM ve NATO'nun pek çok insani amaçlı müdahalesine destek vermektedir. Bu durum Türkiye'nin insani politikalarının inandırıcılığını artırmaktadır. Ayrıca Çin, Türkiye'nin halen İslam dünyası üzerinde en etkili gücü olduğunun farkındadır.

Son olarak, bu kriz ikili ilişkiler açısından bir fırsata da dönüştürülebilir. Ankara, şimdiye kadar Pekin'in Uygurlara karşı iyi davranmasını temenni ederek Çin'le ilişkilerini geliştirmeye çalışıyordu. Ancak uygulamanın böyle olmadığı da biliniyordu. Uygurların sorunu giderilmeden geliştirilecek bir Türk-Çin ortaklığının her an sekteye uğraması kaçınılmazdı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün tarihi Çin ziyaretinden sonra geliştirilen güven ortamı içerisinde Uygurların sorunlarının giderilmesinde bir orta yol bulunabilir.

Takip Mekanizmaları

Çin Cumhurbaşkanı Jiang Zemin'in 2000 yılında gerçekleştirdiği Türkiye ziyareti sırasında Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel muhatabını "İçişlerine karışmamız söz konusu değil. Biz sadece Uygurların barış ve huzur içinde yaşamasını istiyoruz" diye uyarıyordu. Jiang Zemin de Uygurların siyasi ve ekonomik alandaki haklarının korunacağı yönünde vaatlerde bulunmuştu. Ancak aradan geçen dokuz yıl içerisinde Çin'in Uygurlara yönelik asimilasyoncu politikalarından vazgeçmediği görülmektedir. Bundan sonra Çin-Türkiye ilişkilerinde bir güven ortamı tesis edilmek isteniyorsa bölge Türklerinin hakları kesinlikle Pekin'in tek taraflı inisiyatifine bırakılamaz. Bu noktada yeterli takip mekanizmalarının oluşması gerekmektedir. Türkiye'nin Şincang (Doğu Türkistan)'ta oluşturacağı takip mekanizmalarının Uygurların Çin devletine yeniden güvenmesine yardımcı olacağı da Çinli muhataplara anlatılmalıdır.

1. Urumçi'de Başkonsolosluk Açılması: Türkiye'nin takip mekanizmasının en önemli ayağı Şincang (Doğu Türkistan)'ın bölge merkezi Urumçi'de başkonsolosluk açılması olacaktır. Burada açılacak geniş kadrolu bir Türk konsolosluğu bölgenin takibi açısından son derece önemlidir.

Ayrıca Türk konsoloslukunda görevli personelin düzenli aralıklarla Şincang (Doğu Türkistan)'taki diğer şehirleri ziyaret etmesi de sağlanmalıdır.

2. TİKA'nın Kaşgar'da Temsilcilik Açması: Şincang (Doğu Türkistan)'ta Uygurların esas merkezi şehri ve Türk kültür mirasının en önemli merkezleri Kaşgar'dır. TİKA bu noktada Kaşgar, Hoten, Turfan gibi şehirlerdeki Türk-İslam eserlerinin tespiti ve korunmasına yönelik projeler geliştirebilir. Hatta bu konuda Türk Tarih Kurumu'nun desteği alınarak Balkanlar ve Ortadoğu'daki Osmanlı eserlerinin envanter çalışması gibi bir çalışma Şincang (Doğu Türkistan)'ta yapılabilir.

3. Uygurların Sosyo-Kültürel Yapısının Ortaya Çıkarılması: Oluşturulacak bir Çin-Türk ortak komisyonuyla Şincang (Doğu Türkistan) bölgesinde yaşayan tüm etnik grupların sosyo-ekonomik yapısı ortaya konulmalıdır. Bu noktada Urumçi'de yaşayan bir Han Çinlisi ile bir Uygur Türkü'nün milli gelirden aldığı payın tespiti, sorunun ekonomik boyutunu ortaya koyacak ve Çinliler ile Uygurlar arasında sosyal sınıf farkının oluştuğunu da gösterecektir.

4. 1955 Özerklik Anlaşmasıyla Uygurlara Tanınan Tüm Siyasal, Kültürel ve Sosyal Hakların İade Edilmesi: Zorunlu Çince eğitim politikasından vazgeçilip yeniden Uygurca okulların faaliyetlerine izin verilmesi. Bununla birlikte Uygurca okullarda yeterli saatte zorunlu Çince dersleri konarak tüm Uygurların Çince'yi iyi seviyede öğrenmeleri sağlanmalıdır. Bu sürecin takibini Urumçi de açacağı başkonsolosluk aracılığıyla Türkiye yapmalıdır.

5. Din ve İbadet Özgürlüğü Üzerindeki Tüm Engellerin Kaldırılması: Camilere giriş sınırlandırması ile Kuran eğitimi dahil her türlü dini eğitim yasağının kaldırılması sağlanmalıdır. Bunun için Çin'in Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı ile işbirliğine gitmesi yerli bir güvence oluşturabilir. Türkiye'den giden din görevlilerinin farklı şehirlerdeki cami ve Kuran Kurslarında görev yapmaları ideal bir çözüm olacaktır. Bu şekilde Uygurların El-Kaide ve Taliban ile bağlantılı radikal gruplardan aşırı dini yaklaşımlar ithal

etmesi de engellenebilir. Bu yönüyle Pekin, Diyanet'in bölgedeki varlığına ikna edilebilir.

6. Türkiye'nin Urumçi ve Kaşgar'da İş Merkezleri Açması: TOBB gibi örgütlerin öncülüğünde bölgede Türk Ticaret Merkezleri açılabilir. Pekin yönetimi şimdiye kadar siyasi gerekçelerle Türk işadamlarının Şincang (Doğu Türkistan)'la iş yapmasını engellemiştir. Bu noktada bazı Türk yatırımlarının özellikle Şincang (Doğu Türkistan)'a yönlendirilmesi için ısrarcı olunabilir.

7. Şincang (Doğu Türkistan)'taki Üniversitelerle Türk Üniversiteleri Arasında Değişim Anlaşmaları İmzalanması: Bölgedeki üniversitelerle Türk üniversiteleri arasında karşılıklı hoca ve öğrenci değişiminin yapılması karşılıklı olarak tanımayı kolaylaştıracaktır. Özellikle Türkiye'den halkbilimci, dilbilimci, sosyolog ve siyaset bilimci akademisyenlerin Şincang (Doğu Türkistan)'a giderek bölgede araştırma yapmaları desteklenebilir.

8. Türk Haber Ajanslarının Urumçi veya Kaşgar'da Büro Açmaları: TRT ve Anadolu Ajansı başta olmak üzere Türk haber ajanslarının Şincang (Doğu Türkistan)'ta haber merkezi açmaları teşvik edilebilir. Bu sayede bölgeyle ilgili birinci elden haber almak kolaylaşacaktır. Şincang (Doğu Türkistan)'ta Türkiye'nin birincil haber kaynaklarının olmasının bölgedeki olayların kötü niyetli kişilerce manipüle edilmesini engelleyeceği noktasında Çin yönetimi de ikna edilebilir.

9.a THY'nin Urumçi veya Kaşgar'a Sefer Düzenlemesi: Türkiye ile Şincang (Doğu Türkistan) bölgesi arasında insani hareketliliği artırmak için doğrudan tarifeli seferlerin başlatılması büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'nin kuracağı takip mekanizmasıyla ilgili öneriler daha da uzatılabilir. Ancak burada önemli olan Ankara ve Pekin arasında yapılacak pazarlıktır. Ankara açısından yukarıda sayılan teklifler arasından en az üç tanesinin gerçekleşmesi, Şincang (Doğu Türkistan)'la ilgili insani takip mekanizması kurmak açısından yeterli olacaktır.

GAZETE BAŞLIKLARI

MİLLÎ GAZETE Hak Geldi Batıl Zallı Oldu
www.netgazete.com.tr
www.okuyucularina.hizmetlidir

YARININ EN İYİ YATIRIMI
YESİLVADI
AZAK ÖZEL EĞİTİM
1924 31 47

**ÇİN ZULMÜ, BAŞKENTİ'NE
PROTESTO EDİLDİ**
Katil Çin, Doğu
Türkistan'dan
DEFOL!

ÇİN, Asya'nın en gelişmiş ve en güçlü devleti olarak kabul edilir. Ancak bu güç, Çin'in sadece kendi vatandaşlarına değil, aynı zamanda diğer uluslara karşı da kullanıldığı görülmektedir. Çin'in Doğu Türkistan'da uyguladığı zulm, başkenti Urumçi'de de protesto edilmiştir. Urumçi'de yaşayan Uygurlar, Çin'in zulmüne karşı sokağa çıkarak protesto yaptılar. Çin'in bu zulmüne karşı uluslararası kuruluşların bir an önce Çin'e heyet göndermesi ve tüm dünyanın Çin'in insanlık dışı katliamlarına karşı baskılarını artırmaya başlaması gerekmektedir.

MÜSAD:
**Bir an önce
tedbir alınmalı!**
MÜSAD yasanan olayların kayıplarını ve zararlarını belirlemek için Doğu Türkistan'da gerçekleştirilen olayların son bulmasını istiyor. Bir an önce tedbir alınmalıdır. #1194

**"Organize bir
şiddet olayı"**
SİNCAN'da yaşanan olaylar, bir organize şiddet olayıdır. Çin'in Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde meydana gelen olayların büyük endişe duyulduğunu söyledi. Pölyay, pozitif yönde meydana gelen olayları hissettiren, bir günden kısa sürede bu kadar insanın öldürülmesi ve yaralanması olağanüstü bir durumdur şeklinde konuştu.

ÇİN VAHŞETİNE kim dur diyecek

Vahşi Çin emperyalizminin yıllardır zulmettiği Uygur Müslümanlarına karşı katliamlara başlaması, tüm dünyanın öfkesine çekti. BM'den ABU'ye kadar birçok kuruluş ve ülke, Çin'e "İttidai" çağrısı yaparken Uygur Müslümanlarının şehit ve yaralı sayısı sürekli artıyor. Uluslararası kuruluşların bir an önce Çin'e heyet göndermesi ve tüm dünyanın Çin'in insanlık dışı katliamlarına karşı baskılarını artırmaya başlaması gerekmektedir.

PROF. DR. NUMAN KURTULMUŞ:
**Bölgeye derhal
heyet gönderilmeli**

SADET Partisi Genel Başkanı Prof. Dr. Numan Kurtulmuş Doğu Türkistan'da yaşanan vahşete karşı dünya kamuoyunu harekete geçmeye çalışıyor. Yaşanan katliamlara karşı seslerini duyurduğu dağcıların Kurumunu; uluslararası heyetler bir heyet oluşturulmasını istedi. Kurtulmuş, "Bu vahşetin hiçbir geçerli mazreti olmaz" dedi.

BÜTÜN dünyanın gözü önünde gerçekleşen bu vahşetin geçerli hiçbir mazreti olmayacağını vurgulayan Kurtulmuş, "Giderek artan baskı ve şiddet olayları son dönemde meydana gelen katliamlar düzeyine ulaşmıştır. 26 Haziran'da Changde'ye eyaletin simgesi Urumçi'de yaşanan trajiği boman en son örneğidir" diye konuştu. # 1194

Bahçeli: Etnik katliam
MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, "Çin Halk Cumhuriyeti'nin Uygur Türklerine yönelik saldırıları toplu etnik katliam boyutlarına ulaştı" dedi. # 1194

BBP'den boykot çağrısı
BBP Genel Başkanı Özgür Özbek, resmi açıklamalara göre 156 kişinin öldüğü olayların ardından Çin hükümetini protesto etmek için Tarabya'da buluştu. Protestocular, Çin mallarına boykot çağrısı yaptı. # 1194

"Endişeyle takip ediyoruz"
DİŞİŞLERİ Bakanı Ahmet Davutoğlu, Çin'in Sincan'daki Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nin başkenti Urumçi'de meydana gelen olayları derin bir üzüntü ve kaygıyla izlediklerini söyledi. Bakan Davutoğlu, ayrıca olaya sebep olan kişilerin bir an önce tepsi edilmesi için gerekli girişimlerin yapılmasını çağırarak konuştu. # 1194

Radikal
9 TEMMUZ 2009 PERŞEMBE - YIL: 13 - SAYI: 4653 - 50 Kr. (Kıbrıs fiyatı: 1,5 TL) <http://www.radikal.com.tr>

Uygur genç ölesiyeye dövüldü, polis izledi Kare kare linç!

Bir Uygur gençini Çinli grup tarafından linç edilmesi kameralara böyle yansıdı. Haberi geçen AFP, seyirci kalan polislin kimseyi gözaltına almadığı bilgisini de verdi.

Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de şiddet dünyanın gözü önünde sürüyor

Çinliler Kadiri suçluyor
Doğu Türkistan'da (Sincan Özerk Bölgesi) Çin yönetiminin aldığı olağanüstü önlemlere rağmen kan döküyor. Din zihni araçlar eşliğindeki askerler Uygur ve Çin mahallelerini ayırarak şekilde konuşlandı. Sokaklara çıkma yasasına uymayan Uygurların baskınlarının önünde elde sopa, borm ve taşlarla gösteri yapıyor. Yetkililer ise olayları Uygur lider Rabia Kadiri'nin tahrik ettiğini öne sürer bildirileri sokaklara dağıttı.

İki taraf da nefret dolu
Şiddetin sokaklardan eksik olmadığı Urumçi'de AFP muhabirleri Uygur gençinin Çinli kalabalık tarafından çembere alınmasına tanıklık etti. Gençlerin ikisi kaçarken binanın ötürüseye devrilmesinin görüntüleri muhabir tarafından kameralara kaydedildi. Olay sırasında kalabalıktan, "Mur vur", "Uygurları öldür" sesleri yükselen ken olayı seyreden polis kimseyi gözaltına almadı. # 1194

Dünya seyrediyor

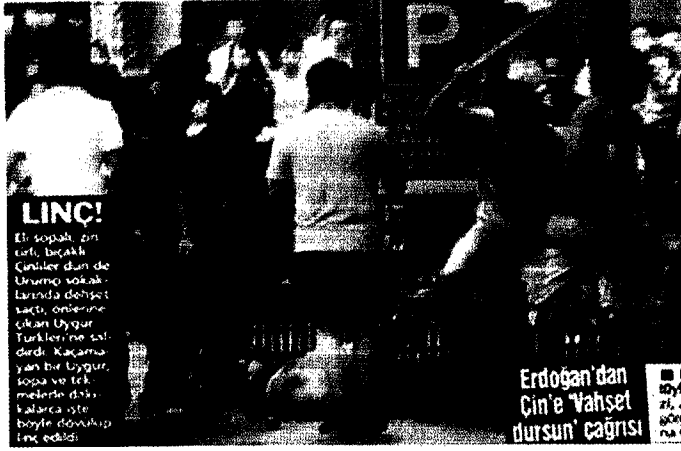
Çin, nükleer ve ekonomik gücüyle tüm dünyayı sindirdi ABD, Avrupa ve BM, Şincan katliamını kınayamadı bile..

EL KAIDE UYARISI

■ Bütün ana terör örgütleri, Pakistan ve Cezayir'de yapılan 15-20 El Kaide mihi konferansında Türkiye'nin de gündemine alınarak eleştirildiğini belirttiler. El Kaide'nin dün İstanbul'da başlayan 6. Dünya Zirvesi'nde bir talimat yayınlıyarak havada polatması planladığı iddia edildi. 18 DE

DTP'li başkanların Gül'den 7 talebi var

■ Çankaya'dan randevusu bekleyen DTP'li başkanların şifalı Gül ile görüşme talep etmesi, konuşulmuş ama iflan edilmiş. Anayasa'da etkin kökeni vurgulanması, dışarıda yayınını yitirilmesi, diğerlerinde Kurbanlar Enstitüsü açılması, köyde yayın dışındaki emeller kaldırılması,

LINC!

El sopağı, em teli, bekağ Çinliler dün de Urumçi sokaklarında dehşet saçtı, onbinlerce Uygur Türkleri'ne saldırdı. Kaçama yan bir Uygur, koca ve tek melinle dışı kalıca iste böyle dövülüp linc edildi.

Erdogan'dan Çin'e 'vahşet dursun' çağrısı

■ Çin'in Şincan özerk bölgesinde Uygur Türkleri'nin uğradığı katliam ve etnik çarışmaya dönüştürülen kanlı olaylar karşısında dünyadan 'çekişken' açıklamalar geliyor. ABD 'Yorum yapmak için erken' dedi. BM görüş ayrılıklarını diyaloga çözümünü istedi. AF de Çin'den insan haklarına saygılı olmasını istenmekte yitirdi.

'İdam edilecekler'

■ Buna karşılık Rusya, Pekin'e arka çıktı. Çin yönetimi 'Olaylara katılanlar idam edilecek' açıklaması yapı. Türkiye be 'Çin maslahatgözarını dün Dışişleri Bakanlığı'na çağırıp 'bile' istedi.

Ankara vize vermemiş

■ Bu arada Uygurlar'ın arası diye bilmeyen Rabiya Kadur'ün 2006 ve 2007'de Türkiye'den vize istediği ancak 'Sakıncalı kişi' olduğu gerekçesiyle vize talebinin reddedildiği ortaya çıktı. 18 DA

■ Erdoğan, Şincan'daki olayları endişe ve üzüntüyle takip ettiklerini belirtti, 'Uygur kardeşlerimizi, aramızda iyi ilişkileri olan Çin ile koparılmış olduk. Türkiye olarak beklentimiz vahşet boyutuna varan olayların sona ermesidir' dedi. 18 DA

GÜNEŞ

Bulmaca
üç gazete
40
KURUŞ

İdamlar başlıyor

Çin hükümeti gösterilerin sorumlularının idam edileceğini duyurdu. Urumçi'ye onbinlerce asker yığıldı

VAHŞETİ durdurun

Başbakan Dolmabahçe'deki toplantıda konuştu

URUMÇİ'deki olayları kaygı ile izlediğini belirtten Erdoğan "İnaniyorum ki, görüntüler izleyen herkesi, hayret ve dehşete düşürüyor" dedi. Katliamı BM'ye de getireceklerini söyleyen Başbakan "Vahşeti durdurun" diye konuştu. Dışişleri Bakanlığı devrede 6'da

Kum gibi asker kaynıyor

Muhallif çıkılan kan ve ateşle bastırılan Çin, yeni bir loyama hazırlanıyor. Urumçi'ye yığılan askerler kritik noktaları tuttu.

Türk ve Müslüman ise öldürün

Rıza Zıyut 8'da

ÇİN Komünist Partisi'nden yapılan bu uğursuz açıklama, yeni ve toplu kayımların haberini veriyor. Çünkü adil yargılamamanın "A"sinin bile olmadığı ülkede en küçük muhalefet, en kanlı şekilde karşılık buluyor.

DURULMUYOR

URUMÇİ'ye yığılan onbinlerce asker de geniş tutuklamaların hazırlığı olarak değerlendiriliyor. Bu arada Uygur Özerk Bölgesi'ndeki kanlı olaylar dün de devam etti. Bölgeden haber ve fotoğraf güçlükle alınıyor.

Sınır çöpü

İkil Çalikar 2'de

Türkiye

FİYATI: 50 Kr

Sincan'da acı katlanıyor. Uygur Türklere alt binalar ve araçlar ateşe veriliyor. Çinliler, çocuk çocuk herkesi katlıyor.

Vahşeti durdurun

Erdoğan'dan, Çin'e tepki: Kardeşlerimizin acısını yüreğimizde hissediyoruz. Vahşet boyutuna ulaşan olaylar acil olarak son bulmalı

■ Başbakan, Türkiye'nin Çin'deki kanlı olayları endişe ile takip ettiğini söyledi. Erdoğan, "Yaşanıyor, sadece bizlerin vicdanını sızlattırıyor. Herkesi dehşete düşürüyor. Çin, insanlık vicdanını rahatlatacak adımlar atmamalı. Konuyu, BM gündemine getireceğiz" dedi. 11/07

Uygur Türkleri ev hapsinde

■ Sokağa çıkma yasağını fırsat bilen Çinliler, evleri basıp Uygur kullarına devam etti. Uygur Türkleri, "Çesetleri gömecek yer bile yok" diye isyan etti. 10/07

Yeni Şafak

TÜRKİYE'NİN BİRİKİMİ

9 TEMMUZ 2009 PERŞEMBE

50 KURUŞ

Karadiken Münevver Karadiken'in çamaşırını tespit edilen spermin, Adli Tıptaki otopsi sırasında bulduğünü ortaya çıktı.

AYNI ELDİVEN
Kurumda görevli Hıfzı Selim'in Karadiken'in elinde olduğu iddia edildi. Başka bir yerde gözetim bulayınca söz konusu oluyor" dedi. 10/07

UYGUR ADIM MARS

CIA UYARDI
Uçak kaçırılan 15-20 teröristin, 11 Eylül benzeri intihar eylemi için Türkiye'de
■ Amerikan ve Alman gücü sendeleri, 11 Eylül benzeri 15-20 teröristin uçak kaçırarak 11 Eylül benzeri intihar saldırısı için başta Türkiye olmak üzere bazı ülkelere uyardığını ifade etti. 10/07

Tuzla'da 126. ölüm

Yakınları tarafından Uygurların dünya protesto gösterilerine de izin verilmeli. Çinli milletlerin bakılmama göz yanması Çin polisi, Uygur gösterilerini gözaltına aldı.

Urumçî'de 156 kişiyi kafalarından vurarak öldüren Çin, Doğu Türkistan'a yığıldığı binlerce askerle Uygurlar'a gözdağı veriyor.

BİNLERCE ASKER SEVK EDİLDİ
■ Urumçî'de silahlı gösteriler üzerine ates yağarak katliam yapan Çin yönetimi, şimdi de kentlini sokaklarını binlerce askerle doldürdü.
UYGURLAR EVLERİNE SİĞİNDİ
■ Tüm teğmenlik, askerlik birlikleri, en azından kurtulmak amacıyla evlerine sığınan Uygur Türkleri'ne göz açtırmıyor.
CENAZELERİ KALDIRTIRMADILAR
■ Olaylarda 156 kişiyi vahşice katledip, bin 400 kişiye de tutuklanan Çin, cenazelerin kaldırılmamasına bile izin vermedi.
ABD: DERİN ENDİŞE DUYUYORUZ
■ ABD Dışişleri Bakanı Clinton, "Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ndeki etnik çatışmalardan derin endişe duyduğumuz" söyledi. 10/07

Bu vahşeti durdurun
Urumçî'de yığılan Uygur'un katledilmesine Çin devletiyle Başbakan Erdoğan verdi. Türkiye - Köfretçi Hımsiyi Konferansına katılan beklentilere hitap eden Erdoğan, şunları söyledi:
"Tüm bu olaylar herkeste dehşete düşürüyor. Beklentimiz vahşet boyutuna varan olayların sona ermesi, Çin yetkililerin tüm insanlığın vicdanını rahatlatacak adımlar atmasıdır."

KATLIAMDAN SONRA İDAM

Çin, Sincan'da 500 kişinin katledildiği olayların sorumlularının idam edileceğini açıkladı. Uygur Türkleri, 'yeni bir kıyım' paniğine kapıldı

'Bir günde 400 kişi öldürüldü'

Dünya Uygur Kongresi lideri Babir Kadir, bir günde 400 Uygur Türkü'nün katıldığını ve 500'ü geçtiğini öne sürdü. Çin, yabancı bazı basın mensuplarını bölgeden çıkardı.

BİNLERCE ASKER YIGIDI

SINCAN Uygur Özerk Bölgesi'nde dünyayı dehşete düşüren olaylar dün de sürdü. Çin Zorunlu Terk Edilme İlkesi, Çin Devlet Başkanı, bölgeye binlerce asker ve polis sevk etti. Çin ordusu Sincan'da görev gösterisi yaptı.

BİN 400 KİŞİ TUTUKLU

OLAYLARA Langarlarım idam edileceği açıklandı. Uygur Türkleri, bu duyurudan ardından yeni bir kıyım yaşanacak korkuyla endişeye kapıldı. Tutuklu bulunan bin 400 kişinin asılacağı korkusu başka bir an çıktı. ■ 9'da

Durdurun bu vahşeti

SINCAN'DA (Doğu Türkistan) yaşanan katliamların 'vahşet' ifadesini kullanıyordu. Olayların vahşet boyutuna ulaştığını belirten Erdoğan, "Olaylar acile son bulmalı" dedi.

ÇİN Maslahatçılar Ankara'da Dışişleri Bakanlığı'na çağırıldı. Dışişleri Bakanı Davutoğlu, uluslararası girişimlere bağlı. AB2, endişe duyduğunu açıkladı. ■ 9'da

www.netgazete.com'un okuyucularına hizmetidir

11 TEMMUZ 2009 CUMARTESİ - YIL: 13 - SAYI: 4655 - 75 Kr (Kıbrıs fiyatı 1.5 TL) <http://www.radikal.com.tr>

Başbakan Çin'den söz ederken en ağır sözcüğü seçti

Erdoğan: Adeta soykırım

Şincan'daki olaylar için kullandığı 'vahşet' ifadesinin arkasında durduğunu dile getiren Başbakan: Böyle bir olayı, adeta bir soykırımı herhalde başka bir kelime ifade etmez

Çin güvenlik güçleri cuma namazı sonrası olaylar çıkabileceği gerekçesiyle Ürümqi'de camileri kapattı.

Cami avlusunda postal gıcirtısı

Doğu Türkistan'ın başkenti Ürümqi'deki şiddet olaylarını bölgeye asker yığarak simdiLik bastırın Pekin yönetimi olgusunu onlemlerini sürdüren, Uygurların cuma namazı sonrası olaylarından çekinen Çin hükümeti,

camileri kapattı. Olayların yeniden alevlenmesinden endişe eden hem Çin hem Uygur çok sayıda şüpheliyi terk etmeye zorladı, Çin resmi ajansı: "Bölgem 600 kişiyi 184 ve binlerin sadece 40'sı Uygur." ■ 10'da

'Söylemek durumundayız'

Başbakan, Doğu Türkistan'daki olayları ilgili biriydi şöyle konuştu: "Vahşet ifadesini zaten kullandım. Arkasındayım. Çünkü yüzlerce insanın öldürüldüğü ve 1000'i aşkın yaralı olduğu bir olay, adeta bir soykırım herhalde başka bir kelime ifade etmez. Bunu hem bir soykırım, hem aynı değerleri paylaşılan insanlar olarak söylemek durumundayız."

Dışişleri tam tersi

Bu soruların seçici kullanımının ardından Başbakan "Bu konuda ikili ilişki, menfaatler değil, insan örneği" dedi. Dışişleri Bakanlığı ise aksine yumuşak tonlu bir açıklama yaptı: "Türkiye'nin Çin'in işlerine karışmak gibi bir niyeti yoktur, olmamıştır."

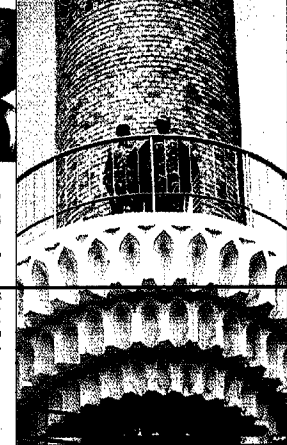
'İnanarak kullandım'

Erdoğan, Türkiye'de dinimize o sözleri bilecek ve inanarak kullandığını söyleyip ötekere atıldı. Başbakan, Dışişleri açıklamasının hatırlanması üzerine "Dışişleri benden farklı ifade kullanamaz. Yanlışlık olabilir" dedi.

10. SAFAHA

Soykırım mı? Ölçü kaçtı

ERDOĞAN GÜVENİN YAZISI 1471

Türkiye
Türklerindir

Hürriyet

www.netgazete.com'un
okuyucularına hizmetidir

9 Temmuz 2009 Perşembe

www.hurriyet.com.tr

Fiyatı: 50 Kr (KRTG: 1,5 TL)

UYGUR AVINA BÖYLE ÇIKTILAR

**Polis
Çinlilere
göz yumdu**

■ Sincan (Doğu Türkistan) Özerk Bölgesi, günlerdir süren etnik şiddet olaylarının ardından dün binlerce Çin askerinin başkent Urumçi'ye gitmesiyle duruldu.

■ Önceki gece 100 Han Çinli si polis kordonunu yarıp Uygurların evlerine saldırdı. 200 kadar Uygur, Han Urumçi'de son saldıran protesto ederken, Çin askerleri şehre akmaya başladı. >>24. sayfa

Taraf

DÜŞÜNMEK TARAF OLMAKTIR

www.netgazete.com'un
okuyucularına hizmetidir

KURUMSUYAN
Çinliler, Türkler, Kürtler...
Yaşanalar korkunç. Her şey ki Uygur'un öldürülmesiyle başladı. Çin polisinin sanıkları yakalamayı olayın üstünü örtmeye çalışması üzerine olaylar patladı. Sincan'da Uygurlar ayaklanarak Çin'in dik-kân'ını yağmaladı. Polis'in desteklediği Çin'ler karşı saldırıya geçti.

9 TEMMUZ 2009 PERŞEMBE • 50 KRŞ

GÖSTERİCİLERİ İDAM EDERİZ

Doğu Türkistan'da Uygurlarla Çinliler arasındaki gerginlik sürerken Çin Komünist Partisi'nin Urumçi Sekreteri, isyancıların "idam cezasıyla yargılanacağını" söyledi

20 BİN ASKER VE POLİS

SİNCAN Özerk Bölgesi'nin başkenti Urumçi'de Çin polisinin Uygurlara yönelik şiddeti ardından etnik gerilim bastırılmaya çalışılmaya geçildi ve 20 bin askerle polis görevlendirildi.

ÇİN LİDERİ HU G-8'DEN AYRILDI

G-8 Zirvesi'nde konuşma yapması planlanan Çin Devlet Başkanı Hu Jintao, Doğu Türkistan'daki olayların sürmesi ve dünyanın artan tepkisi üzerine konuşma yapmadan İtalya'dan ayrıldı.

YAKALANANLARIN ÇOĞU ÖĞRENCİ

BÖLGEDE gözaltılar devam ederken, isyancı kutularak ölümüne sebebiyet verenleri "idam cezası" ile tehdit eden Çin Komünist Partisi Urumçi Sekreteri'ne göre, yakalananların çoğu öğrenci. →2

Ankara nihayet devreye girdi

SİNCAN'DAKİ gelişmeleri uzaktan izlemekle yetinen Ankara dün harekete geçti. Başbakan Erdoğan komuyu BM Güvenlik Konseyi'ne getireceklerini açıkladı. Dışişleri Bakanı Davutoğlu da çok taraflı diplomasiye başladı. →2

Saadet Partisi'nden Çarın dev miting

Çin'i protesto için binler toplanıyor

Tercüman'ın 'Çin malı boykotu' çiğ gibi büyüyor

TÜRKİYE AYAKTA

Esnaf odaları ve vatandaşlar, Çin mallarını boykot etmeye başladı, camilerde ve sokaklarda "Soykırım" lanetlendi

Türkiye'de önceki dönemde Çin malı boykotu başladı. Üçüncü kez, bu kez Saadet Partisi'nin başını çektiği bir kampanya başlatıldı. Üçüncü kez, bu kez Saadet Partisi'nin başını çektiği bir kampanya başlatıldı.

Çin vahşetine lanet yağıyor

Halk'a ve olaylara

Tercüman

11 Temmuz 2009 Cumartesi Her sabah dünya yeniden kurulu, her sabah taze bir başlangıçtır. 40

NAMAZ DAYAĞI

Önce katliam, sonra insan avı, şimdi de psikolojik işkence başlatan Çin asker ve polisleri, cuma namazını yasakladı, Uygur Türkleri'ni camilerden sopalarla kovdu

'Çin'den tatmin edici açıklama bekliyoruz'

Dünyayı ikna edin

110000 bağışçı toplandı. Uygur İzzetçilerine karşı katliamların ve soykırımların dünya çapında duyurulması için kampanya başlatıldı.

"Bu vahşet, adeta bir soykırımdır"

Sozumun arkaandayım

1000000 kişi, Çin'in Uygurlara karşı yaptığı vahşetleri protesto etmek için bir kampanya başlattı.

Çin işkencesi buna denir

Psikolojik işkence başlatıldı. Çin askerleri ve polisleri, Uygur Türkleri'ni camilerden sopalarla kovdu. Uygur Türkleri'ni camilerden sopalarla kovdu.

Tesekkürler TERCÜMAN

2 bin kooperatifi karar aldı

ANKARA Kooperatifçileri Meclisi Başkanı Mustafa Yılmaz, "Bu Ahkam işkence kadav, 2 bin kooperatifi Çin malı boykotu için karar aldı" dedi.

Birine sevdiğini hatırlatıyor

ANKARA Eski Milletvekili Mehmet Yılmaz, "Bu günün teklifi kutlamaya gel. Eşitlik olarak beklediğin Çin mallarını satın alarak gösterdiğin" dedi.

Paramızı ebece atıyoruz

İSTANBUL Eski Milletvekili Bekir Çelebi, "Çin malına tepeden batar, vatanın çıkarına değil. Çin malını ebece atıyoruz" dedi.

Zaten onlara karayıcıktır

TRABZON Eski Milletvekili Bayram Çelebi, "Çin malına tepeden batar, vatanın çıkarına değil. Çin malını ebece atıyoruz" dedi.

Bu bir vahşetimin öbecektir

ANTALYA Eski Milletvekili Bekir Çelebi, "Çin malına tepeden batar, vatanın çıkarına değil. Çin malını ebece atıyoruz" dedi.

TAKVİM

www.netgazete.com'un okuyucularına hizmetidir

HALKIN GAZETESİ CUMARTESİ 11 TEMMUZ 2009

Çin mallarına BOYKOT

Türk halkı, Çin zulmüne sessiz kalmadı... Sanayi Bakanı Ergün, "Tüketici tepki göstermeli" dedi. Çin mallarına boykot başladı...

ERDOĞAN: Çin'in yaptığı soykırım

Başbakan Erdoğan, Sincan Uygur Bölgesi'ndeki olayları "soykırım" olarak nitelendirdi. Gelimeleri gözlemleme yapıyor, bazı liderlere de dergelendirdiğini belirten Erdoğan, "Vahşet, adeta bir soykırımdır" dedi.

HER KATMANDAN BÜYÜK DESTEK

Çin'de Uygur Türkleri'ne yönelik kanlı saldırılara ülke çapında tepki büyüyor. Sanayi Bakanı Ergün'ün üstü örtülü yaptığı boykot çağrısı, büyük yankı buldu. Yapılan çağrıya halk destek verdi. Basta tüketici dernekleri olmak üzere sivil toplum kuruluşları ve meslek birlikleri kampanya başlattı.

ÇİN'İN TİCARETİNİ MUTLAKA ETKİLER

Yılda 13 milyar dolarlık ithalat yaptığımız Çin'e toplumsal ve siyasi tepkilerin ticari tepkiye dönüşmesinin muhtemel olduğunu vurgulayan uzmanlar, "Birçok alanda Çin malları kullanılıyor. Bu ürünlere yapılacak boykot, Çin hükümetini etkileyecektir" diye konuştu. ● 7 de

Mabedimin göğsünde NAMAHREMİELİ!

Çin polisi, Urumçi'de camiye hamazırdan çıkar Uygur Türkleri'ni dışarı çıkardı

Çin polisi, Urumçi'de camiye hamazırdan çıkar Uygur Türkleri'ni dışarı çıkardı. Çin polisi, Urumçi'de camiye hamazırdan çıkar Uygur Türkleri'ni dışarı çıkardı.

MAKALELER

Doğu Türkistan'da katliam var

Emin PAZARCI
Gazeteci - Yazar - Takvim Gazetesi

Olayları doğru çözebilmek için öncelikle bir noktanın altını çizmek lazım. Doğu Türkistan, Çin'in işgali altındaki tarihi bir Türk bölgesi. Anadolu'da yaşanan bizlerin de ana yurdu.

Bugün olayların yoğun yaşandığı bölgede 1933'te, Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti vardı. Ancak yaşatılmadı. Doğu Türkistan Türkleri, 1944'de de Osman Batur'un liderliğinde ayaklandılar. Kuzey Bölgesi'nde Doğu Türkistan Cumhuriyeti kuruldu. 1949'daki komünist işgali ile birlikte, o da yok edildi. O günden bu yana insanlık dışı bir asimilasyon politikası uygulanıyor...

Resmi rakamlar ortada: Komünist Çin işgalinin gerçekleştiği 1949'da, Başkent Urumçi de sadece yüzde 4 Çinli vardı. Bugün Çinli nüfus yüzde 80'e çıktı. Maden bölgelerinde yeni kentler inşa edildi. Tamamına Çinliler yerleştirildi. Geçmişte yüzde yüz Türk şehri olan Kaşgar gibi bölgelerde Türklerin oranı yüzde 50'ye düşürüldü. Mao ve komünizmin getirdiği sıkıntılar, Doğu Türkistan'da çok ağır yaşandı. Önce toprak inkılabı yapıp, topraklar devletleştirildi. Sonra buralara Çinliler getirilip yerleştirildi. Çinliler bir sıkıntı çektiyse, Uygurlar bin sıkıntı ile karşı karşıya kaldı.

Çin, 2003 yılından sonra yeni bir politika yürürlüğe soktu. Çin'in çeşitli bölgelerindeki fabrikaların yanında toplama kampları benzeri yatakhaneler inşa etti. Kız erkek ayırt etmeden Doğu Türkistan'daki gençleri toplayıp, buralara götürdü. İnsanlık dışı şartlar altında boğaz tokluğuna çalıştırmaya başladı. Bu fabrikalarda bedavaya çalıştırılan Türk gençlerinin sayısı 300 bin civarında.

İşte, son olaylar da toplama kamplarını andıran bu yatakhanelerin birinde başladı. 26 Haziran'da fabrikada Çinliler tarafından Uygur kızlara sarkıntılık yapıldı. Tepkiler üzerine kavgalar çıktı. Aynı günün akşamı da Uygur Türklerinin kaldığı yatakhane basıldı. Resmi rakamlara göre 12 kişi öldü. Saldırıya uğrayanların verdikleri bilgiye bakılırsa, 300 Uygur katledildi.

Önceki gün, Urumçi'de toplanan Uygurlar bu olayı protesto etmek istediler. Çin yöneti-

mi buna bile tahammül edemedi. Uygurlara silahla müdahalede bulundu. Yüzlerce kişi öldü. Dün de Çinlilerle Uygurlar arasında çatışmalar başladı. Olaylar, güvenlik güçlerinin kontrolünden çıkmış durumda. Bölgeden sağlıklı haber alınmıyor. Telefon ve internet tamamen kesik. Sadece birkaç uydu telefonu çalışıyor. Onları kullananlar da evlerinden çıkmadıkları için verdikleri bilgiler sınırlı.

Son gelen bilgilerden biri, Uygur gençlerinin kaldığı üniversite yatakhanesinin basılması. Burada Çinlilerin delici ve kesici aletlerle çok sayıda üniversite öğrencisini katlettiği belirtiliyor. Ancak, sayı belli değil. Uygur Türkleri, büyük bir katliam tehlikesi ile karşı karşıyalar. Bir yandan güvenlik güçlerinin ateşi altındalar; diğer taraftan Çinlilerin saldırısıyla imha edilmeye çalışılıyorlar.

Bölgede gerçekten de kaygı verici gelişmeler var...

Çin, bu tür olaylarda hemen askeri birlikleri devreye sokuyor. Uygur Türklerini ateş altına alıyor. Bu bölgede geçmişte büyük katliamlar gerçekleştirildi. 1990'da, Kaşgar'ın Barın bölgesinde Uygurlar tarafından tarihi bir caminin yıkılması protesto edildi. Barın'a öylesine sert bir müdahale oldu ki, askeri uçaklar devreye sokuldu. Şehrin üzerine havadan bombalar yağdırıldı. Neredeyse bütün kasaba halkı yok edildi. 5 Şubat 1997'de, gulca'da kadir gecesi ibadet edenlere müdahale edildi. Bunun üzerine şehir halkı ayaklandı. Çin yönetimi, hemen askeri birlikleri devreye soktu. Çatışmalar bir hafta devam etti. Kesin sayı belli değil, ancak askeri birlikler tarafından yüzlerce Uygur katledildi. Tutuklanarak götürülen yüzlerce insanın akıbetleri de bilinmiyor.

Doğu Türkistan, komünist asimilasyon altında inliyor...

1949'dan bu yana bölgenin demografik yapısının değiştirilmesi için yapılmayan kalmadı.

Sincan, sözde özerk bir bölge.

Ancak, bu özerkliğin sadece adı var. Çinliler, özellikle geri bıraktıkları bu bölgede, her türlü sindirme politikasından örnekler sergiliyorlar. Uygurların, Türklükleri de dinleri de büyük baskı altında.

Kısacası, hür dünyanın gözleri önünde Sincan Özerk Bölgesi'nde büyük bir katliam yaşanıyor!

Doğu Türkistan için ne yapıyoruz?

Şakir Tarım
Gazeteci-Yazar-Milli Gazete

Her Doğu Türkistanlıya "Dünyada nereyi görmek ve gitmek istersiniz?" diye sorulduğunda ne cevap veriyorlar biliyor musunuz? Birincisi "Kabe", ikincisi "Türkiye" diyorlar. Onların Türkiye'ye karşı ayrı bir sevgi ve sempatisi var.

Ülkemizin Kurtuluş Savaşı'nı verdiği günler... Milletçe varlık-yokluk denilen ince çizgide bulunuyoruz. Bir grup Doğu Türkistan'lı hacca hazırlanmışlar... Fakat, Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu öğrendikten sonra şöyle karar veriyorlar:

"-Hacca gelecek sene de gidebiliriz. Şimdi Türkiye'ye yardım zamanı." Ve hac paralarını Türkiye'ye gönderiyorlar.

Şimdi de Doğu Türkistanlı kardeşlerimiz zulüm ve sıkıntılarla karşı karşıya. Gerçekte, onların bu durumu 1939'dan beri devam ediyor. Zaman zaman dozajını artırarak sürdüren zulüm ve sıkıntılar, son aylarda gemi azağı almış vaziyette.

Doğu Türkistanlılar, maruz kaldıkları zulmü dünyaya duyurmak için, 5 Temmuz 2009 günü, başkent Urumçi'de geniş katılımlı bir miting düzenledi. Çin polisi, program başlar başlamaz, mitinge katılanların üzerine ateş açtı. Sert uygulamalarda bulundular. Çinliler Uygur Türkleri'nin üzerine sopalarla saldırdılar. Bu görüntüler Çin polisinin gözü önünde cereyan etmesine rağmen, hiçbir güvenlik tedbiri alınmadı. O gece, on bin civarındaki Doğu Türkistanlı kayboldu. Hala, akıbetleri hakkında hiçbir bilgi yok.

Çinliler, uzun yıllardan beri, Doğu Türkistanlılara karşı psikolojik baskı uyguluyorlar. Asimile etmek istiyorlar. Uygur Türklerinin bulunduğu yerlere, Çinli nüfus yerleştiriyor ve onları kendilerine benzetmeye çalışıyorlar.

Doğu Türkistan'da Kur'an okumak suç. Haberleşme ağları kesik. Oruç tutmak yasak. Herbiri, her an ölümle burun buruna. Soykırım sonucuna götürecek şu uygulamaya bakın ki, Doğu Türkistan'ı, Çince "kazanılmış topraklar" anlamında "Sincan" olarak isimlendiriyorlar. Maalesef, Türkiye'de bazı yöneticiler ve basın kuruluşları da aynı ismi benimsemiş durumda. Halbuki, Uygur Türkleri baştan beri ülkelerinin adını Doğu Türkistan olarak ortaya koydular. Sincan olarak anılmaktan rahatsızlık duyuyorlar.

Çinlilere göre, Doğu Türkistanlı olmak suç. Onlara kin ve nefretle bakıyorlar. Polis, keyfi uygulamalarıyla halkı taciz ediyor. İsteddiği yerde arayıp sorguya çekebiliyor. Bir dükkana giren Doğu Türkistanlı'ya hirsız bakar gibi bakıyorlar. Devlet için de en büyük tehlike olarak görüyorlar. Bölücü, radikal, İslamcı, terörist, hirsız gibi sıfatlarla anıyorlar. Hiçbirinin güvencesi yok. 38 milyon insan yarısından emin olmayan bir atmosferde yaşıyor. Tutuklanan veya öldürülen kişilerin, geride kalan aile fertlerinin durumu içler acısı. Kısaca, orada tam anlamıyla bir insanlık dramı yaşanıyor.

Peki, bu zulüm ve vahşetler böyle devam edip gitsin mi? Biz onların kardeşleri ve soydaşları olarak hiçbir şey yapmayacak mıyız? Hatta, ne olursa olsun, hangi dine inanırsa inansın, insan olana böyle muamele yapılır mı?

Karşımızda 1.5 milyara yaklaşan nüfusa sahip bir ülke var. Komünist ve kapalı rejim uygulanan bir devlet. Yalnız Çin mallarına boykot etmek, gıyabi cenaze namazı kılmak, mitingler düzenlemek, uluslararası kuruluşları göreve davet etmekle kesin sonuca ulaşamayız. Bugün ve kısa vadede alınabilecek hiçbir tedbir ihmal edilmemeli. Ancak, bunların yeterli olmadığını bilmeliyiz.

Dünya hızla bloklaşmaya doğru gidiyor. Mahalli ve lokal tedbirler, böyle büyük problemlerin çözümü için yeterli olmuyor. Öyleyse, Müslümanlar da bloklaşma ve tek güç olma yoluna gitmeliler. Bunun dışında bir çözüm bilen varsa söylesin. 40 senedir, İslam Birliği projesini anlatan Erbakan Hoca'nın haklılığı bir kez daha ortaya çıkmış durumda. İslam birliğine gidişin adı olan D-8'lere sahip çıkmak ve geliştirmek zorundayız. Bunu yapmayan sorumluluk mevkiindeki kişilerin bildikleri bir tedbir varsa ne duruyorlar? Bir an önce uygulansın ve müslüman kanı dökülmeye devam etmesin. Müslüman kardeşlerimizin dertleriyle dertlenmezsek, onlara nasıl "kardeşimiz" der, onlarla "bir ümmet" olduğumuzu nasıl söyleriz?

Gökbayrak Kan Ağlıyor

Rahmi TURAN
Gazeteci -Yazar- Hürriyet Gazetesi

TÜRK'üz dedik çekip vurdunuz,
Bizi vurup bizden hesap sordunuz,
Ölümden öteye köy mü kurdunuz?
Korkumuz yok, korkumuz yok sizden

Yukarıdaki dizeler Çin işkencesi altında inleyen Doğu Türkistanlılarla birlikte dünyadaki bütün Türklerin dramını anlatıyor.

Binlerce yıllık Türk yurdu Doğu Türkistan yine Çin zulmü ile kan denizine döndü. Bir haftadan beri masum insanlar öldürülüyor ama dünya bu vahşete şaşılacak derecede sessiz.

Hani, insanlık nerede? Hak ve adalet nerede? Birleşmiş Milletler diye bir örgüt vardı... Sahi o nerede?

Vicdan sahibi herkes şöyle düşünüyor: Çifte standartlı Batı ülkelerinin seslerini yükseltmeleri için ölenlerin ille Amerikalı ya da Ermeni filan mi olması lazım?

Geçen pazar günü Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'deki bir işyerinde sivil Çinliler tarafından vahşice öldürülen Uygur Türkleri'ne karşı uygulanan kanlı linci protesto etmek için sokaklara dökülen Uygur Türkleri bu defa devlet kuvvetlerinin hain saldırısıyla karşılaştı.

Sözde olayları yatıştırmak için bölgeye gelen Çin Güvenlik Kuvvetleri, katillerle bir olup dört bir yandan silahsız Uygur Türkleri'ne hücum edince olaylar büyüdü.

Bugün, olayların sekizinci günü... Vahşet devam ediyor, dünya sessiz!

Gök bayrak şimdi kan ağlıyor. Doğu Türkistan bayrağının şekli bizim ay-yıldızlı bayrağımızın aynısı... Yalnız rengi kırmızı değil, gök mavisi...

2002 yılı verilerine göre bölgenin Türk-Müslüman nüfusu 43 milyon 210 bin 802.

Gerçekte Doğu Türkistan-Batı Türkistan diye bir ayırım yoktur. Türkistan bir bütündür ama binlerce yıllık tarihi Türk toprağı Ruslar, Çinliler ve Afganlar tarafından işgal edilerek üçe bölünmüştür.

Rusya'nın işgal ettiği 4 milyon kilometrekarelik (Türkiye'nin yaklaşık 5 misli büyük olan) bölgeye Batı Türkistan denildi. Doğuda kalan ve 1.6 milyon metrekare yüzölçümündeki (Türkiye'nin iki katı) topraklara Doğu Türkistan adı verildi. Şu anda kanlı olayların yaşandığı bölge burasıdır.

Daha küçük olan Güney Türkistan da halen Afgan işgali altındadır.

Böylece üçe bölünen Türkistan'ın sadece batısı, Sovyetler'in dağılması sonucu Türki cumhuriyetlerin kurulmasıyla, nispeten özgürlüğe kavuştu.

Çin hükümeti, dünya kamuoyu nezdinde kendisine haklılık payı çıkarmak için kanlı olayların, Amerika'da sürgünde bulunan "Uygurların Anası" olarak anılan kadın lider Rabia Kadir'in kışkırtması sonucu ortaya çıktığını, gerçek amacın ise "bölücülük" olduğunu iddia ediyor.

Oysa olayların gerçek sebebi, Çin Hükümeti'nin, Doğu Türkistan'ın nüfus yapısını değiştirmek için milyonlarca Çinli göçmeni bölgeye göndermesidir.

Çin yönetimi, bölgeyi bir "Çin toprağı" haline getirmek için öz yurtlarında esir hayatı yaşayan Uygur Türkleri'ni bu topraklardan sürmek için bahaneler yaratmaya çalışıyor.

Son katliamın altında yatan gerçek budur. Birçok Türkistan kentinde binlerce Uygur Türkü zorla evlerinden, yurtlarından koparılıp, bilinmeyen yerlere naklediliyor, bu arada tamamı silahsız olan protestocular ya kurşunlanıyor ya da sivil Çinliler tarafından vahşice linç ediliyor.

Domates suyu değil, Türk'ün kanı

Yavuz Selim DEMİRAĞ
Gazeteci -Yazar- Yeniçağ Gazetesi

Çifte standardın her alanda yaşandığı dünyada bunlar oluyor da Türkiye'de yeterince tepki yansıtılıyor mu? Her şeyin cılkını çıkarmakta tek mahir olan Türkiye'li medyanın katliama bakış açısı televole sınırlarına takılıp kaldı. Gazete ve televizyonların hepsi birden, Çin mallarının boykot edilmesinin imkansız olduğunu, ekonomik açıdan bu ülke ile mücadelenin mümkün olmadığından dem vurarak teslim bayrağını çektiler bile.

Senelerdir planlı olarak süren soykırımı "Tecavüz, taciz" gibi adli sebeplere bağlayarak basite indirgemek, "Etnik yaklaşımlardan, PKK yüzünden zarar görebiliriz" kompleksine kapılmak gibi garabet yaşıyoruz. "Bu konuda ABD ne der? AB'nin tavrı ne olur, ne olacak?" beklentileri ile talimat bekleyenlerin telaşına ne demeli. Dedik ya söz konusu Türk olunca kimsenin çıtı çıkmıyor. Söz konusu Türk olunca Türklerin de sesi çıkmaz oldu çünkü işgalden habersiz Türk. Dünyanın neresinde bir Türk'ün ayağına diken batıyorsa orada işgalin olduğunu Türk'ten bile saklıyorlar çünkü.

Adını telaffuz etmenin bile yasak olduğu Doğu Türkistan'da 60 yıldır işgal var, işgal. Toprakları, vatanları işgal altında olan insanlara bomba yağıyor yarım asırdır. Peki ya Çeçenistan kimin toprağı? Kaç yıldır işgal altında Çeçenya. Kimler ne için bomba yağıyor? Kerkük, Musul, Telafer, Tuzhurmatu kimin işgali altında? Türkmeneli coğrafyasında kim kime bomba yağıyor? Kim kimi niçin vuruyor? Azerbaycan topraklarında Ermeniler organik tarım mı yapıyor? Karabağ'ı Mars'tan gelenler mi işgal etti? Hocalı'da akan kan domates suyu mu?

İnsanlarımızın merhamet duygularını sömürerek şirketler kuran sözde insan hakları kuruluşları, yardım derneklerinin sesi çıkıyor mu? Devletin tepesinden halen "Türkiye-Çin Dostluğu" na dair beylik sözlere "Kaygı ve endişe" kelimelerini eklemek devletin

sorumluluğu mu yoksa acziyetin ta kendisi mi? İstanbul Sultanahmet'te can dost Servet Kabaklı'nın gayretleriyle yapılan "İsa Yusuf Alptekin Parkı" ve orada bulunan "Doğu Türkistan Şehitleri Anıtı" na dahi tahammül edilemeyen canım memleketimde Çin'e kafa tutmak kimin harcı öyle mi? Çin'in devlet başkanına MKE yapımı altın tabanca hediye edip Üstün Hizmet Madalyası veren çağdaş milliyetçilerin görevli kontrolü söz konusu olunca bize bir şeylerin olması da doğal oluyor tabii. Urumçi'de oluk oluk kan akarken Türkiye'de insanlar sokağa taşıp dünyanın dikkatini çekemiyorsa bize bir şeyler olmamış mıdır? Bize bir şeyler olmadığı için mi dün Cuma namazında bütün dünyayı ayağa kaldırabildik.

Doğu Türkistan'da katledilen insanların giyabi cenaze namazlarının kıldığı cami avlularındaki görüntülere tanık oldunuz mu? İstanbul'da cami avlularında kaç kişi vardı? Başkent Ankara'da Kocatepe'nin muhteşem avlusunun kaçta kaçı doldu? Bu muydu Türk'ün dayanışması, bu muydu Müslüman'ın yardımlaşması? Çok şükür ayıbımızı Kayseri örttü. Hunat Camii'ni dolduran 10 binler yakalarına taktıkları Gökbayrak ile Uygur Türkünün yalnız olmadığını kanıtladılar. İstanbul, Ankara ve diğer şehirlere mesaj yollarken zedelenen onurumuzu okşadılar. Başta Kayseri Türk Eğitim Sendikası olmak üzere Ahde Vefa Derneği ve Türk Ocakları yöneticilerini yürekten kutluyor, bu dik duruşun Erciyes Kurultayı'na yansıtacağına da inanıyorum.

Gün geçtikçe yokluklarını arıyoruz. İsa Yusuf Alptekin'in omuzdaşı, merhum Alparslan Türkeş hayatta olsaydı Doğu Türkistan'ın sesi böylesine cılız kalır mıydı? Helikopterde şehit olan Muhsin Yazıcıoğlu yalnız başına da olsa Çin Seddi'ni sarsmaz mıydı?

Bize bir şeyler oluyor a dostlar. Türk'ün kanı akarken seyretmek yakışmıyor. "

Uygurlar ve 'Uygurlar'

Ali SİRMEN

Gazeteci -Yazar- Cumhuriyet Gazetesi

Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde meydana gelen olayları salt Çin'in toprak bütünlüğü açısından ele almak yanıltıcı olur. Daha bundan altmış yıl önce, orada Çin'in yeni ama acımasızlıkta eskisinden hiç farklı olmayan rejiminin hismine uğramış olup, ta oralardan Anadolu'nun bağrına yürüyerek sığınan insanların döneminden bu güne, Han Çinlileri, yani kendileri de baskı rejiminin kurbanı olan ama aynı zamanda da egemen etnik kimliğin sahibi konumundaki kişiler bölgede yüzde 6 oranında, şimdi hemen hemen Uygurlar ile eşit sayıya ulaşmışlarsa, bu uyanık, uzun vadeli politikalar oluşturmayı beceren bir rejimin, o günden beri, imparatorluk zamanında bile dizginleyemedikleri Uygurları asimile etmeye kararlı olduklarının kanıtıdır. Bu oyunlar sahneye konurken, dünyada değişimi isteyenlerin bir bölümü, Mao'nun rejiminin insanları eşitliğe, kardeşliğe, mutluluğa yönelebileceği inancını taşıyorlardı. İçlerinden ne kadarı bu kör inancın boşluğunu görebildiler bilmiyorum. Sincan'da meydana gelen son olaylar korkunç. Ölü sayısı bile tam olarak bilinmiyor, onlara ek olarak kaç kişinin bundan sonra ölüm cezasına çarptırılacağı, kaç insanın hapisanelerde çürüyeceği de şimdilik meçhul. Çatışmalarda öldüğü ileri sürülenlerin büyük bir bölümünün başlarının arkasına sıkılmış tek kurşunla can vermiş olmaları, vahşetin boyutunu yeterince gösteriyor.

Olayın vahşet boyutları kadar ona gösterilen tepkilerin cıvıllığı da korkunçtur. Acaba tepkilerin cıvıllığını yalnızca kurbanların Batılı olmayıp, üstelik de son zamanlarda kimi odaklarda pek muteber görünmeyen bir etnisitiye ait olmalarına bağlayabilir miyiz? Yoksa tepkinin zayıflığı, mazlumun değil de zalimin kişiliğinden mi geliyor? Yanıt olarak birini veya öbürünü ya da her ikisini birden seçmeniz sonucu değiştirmeyecek de olsa, Çin'in son zamanlarda dünya ekonomisinin yükselen yıldızı olduğuna dikkatinizi çekerim. Soğuk savaş döneminde Moskova Olimpiyatları'nı insan hakları bahanesiyle boykot edenlerin, daha sonra Pekin'in olimpiyat kenti olarak seçilmesi gündeme geldiğinde bu tür mülahazaları göz ardı etmiş olduklarını unutmayalım.

Çin'in elindeki (dünyanın en büyüğü) döviz rezervlerinin büyüklüğü insan hakları ihlallerinin cesametini gizleyebilecek boyutadır artık.

Küresel krizden çıkışın da anahtarı artık, yalnızca Batı'nın elinde değildir.

Murat Aksoy'un Osman Ulagay ile yaptığı söyleşi olan "Küresel Çöküş ve Kapitalizmin Geleceği" adlı, mutlaka okunması gereken yapıt, bu konuda çok önemli ipuçları veriyor.

Bu konumda olan ve küresel kriz döneminde bile yüzde 6.5 oranında büyüyen, küresel krizden çıkışın anahtar ülkelerinden olan Çin'i üç beş Uygur yüzünden itham etmek artık o denli kolay mı?

Yukarıdaki soruları bu şekilde yanıtlamak da yeni soruları engellemiyor. Peki güçlenen devin kurbanı olan mazlum Uygurlar konusunda, bu denli tepkisiz kalan "uygarlar"ın acaba ortak bir vicdanları var mı? Yoksa bütün insanlık edebiyatı, gücü gücüne yeten dünyanın ortasında can vermeye mahkûm bir palavra mı? Türkiye'ye de sürekli ders veren tebliğciler ve akıl hocalarımıza bunu yüksek sesle sorabilecek miyiz acaba? Sincan'da yürütülen tanklarla bir kişinin bile burnu kanatılmadan yapılan "balans ayarının" intikamı peşinde olan bir iktidar, o semte adını veren Sincan'da öldürülen binlerce soydaşının hesabını Çinlilerden soracak haysiyete acaba sahip mi, değil mi? Bugün Sincan örneğinde sormakta olduğumuz bu soruların benzerleri, umarız pek yakında komşu Bulgaristan'da meydana gelebilecek Türk karşıtı davranış ve uygulamalar üzerine bir kez daha gündeme oturmaz. Eğer öyle bir gelişme olursa, ki kuvvetle muhtemeldir, bu kez de bize uzun uzun anlatılan AB müktesebatının ne olup olmadığını görmek olanağına kavuşuruz.

İşte size Uygur - uygar bağlamında, Doğu - Batı ekseninde bir vicdan sorunu.

Doğu Türkistan, Atatürk ve 'tatlı su' milliyetçileri!

İsrafil Kumbasar
Gazeteci-Yazar-Yeniçağ Gazetesi

TÜRKİSTAN, Türklerin ata yurdunun ortak adıdır.

Emperyalizm, 'yerkürenin merkezi' olarak kabul edilen uçsuz bucaksız Turan coğrafyasını 'kontrol altında' tutabilmek için önce 'Doğu Türkistan' ve 'Batı Türkistan' diye iki parçaya ayırdı.

Her Türk boyu 'sanki ayrı birer milletmiş' gibi, yeniden beş parçaya bölünen ata yurdu Batı Türkistan üzerinde 'Kazakistan', 'Türkmenistan', 'Özbekistan', 'Kırgızistan' ve 'Tacikistan' adı ile kurulan cumhuriyetler, komünist Sovyetler Birliği'ne bağlandı.

'Çin Seddi'nin dışında kalan, yüzölçümü Türkiye'nin iki buçuk katına tekabül eden ve oldukça zengin 'tabii kaynaklara' sahip olan ata yurdu Doğu Türkistan ise, tek bir parça halinde komünist Çin Halk Cumhuriyeti'ne ilhak edildi. Gün geldi, Sovyetler Birliği dağıldı. Batı Türkistan üzerinde kurulan Türk Cumhuriyetleri, 'esaret perdesini' üzerlerinden atarak hürriyet ve istiklallerine kavuştu. Ama, Doğu Türkistan hâlâ esaret altında. Uygur Türklüğü, tarihte eşine benzerine rastlanmamış bir 'Çin işkencesine' tabi tutuluyor. 1949 yılında Doğu Türkistan'ı yeniden işgal eden Çin, Türklüğe ait 'tarihi' ve 'kültürel' eserleri yerle bir ettikten sonra, Türk nüfusunu 'azınlığa' düşürmek amacıyla bölgenin nüfus yapısını değiştirmeye başladı. Devlet imkanları ile 'çekirge sürüsü' gibi akın akın Doğu Türkistan'a sevkedilen Çinliler, neredeyse çoğunluğu ele geçirmek üzere. Türkleri bölgeden uzaklaştırmak için sistemli bir şekilde uygulanan etnik temizlik, 1960'lı yıllardan sonra önce 'nükleer soykırımı', ardından 'anne karnında soykırımı' dönüştü.

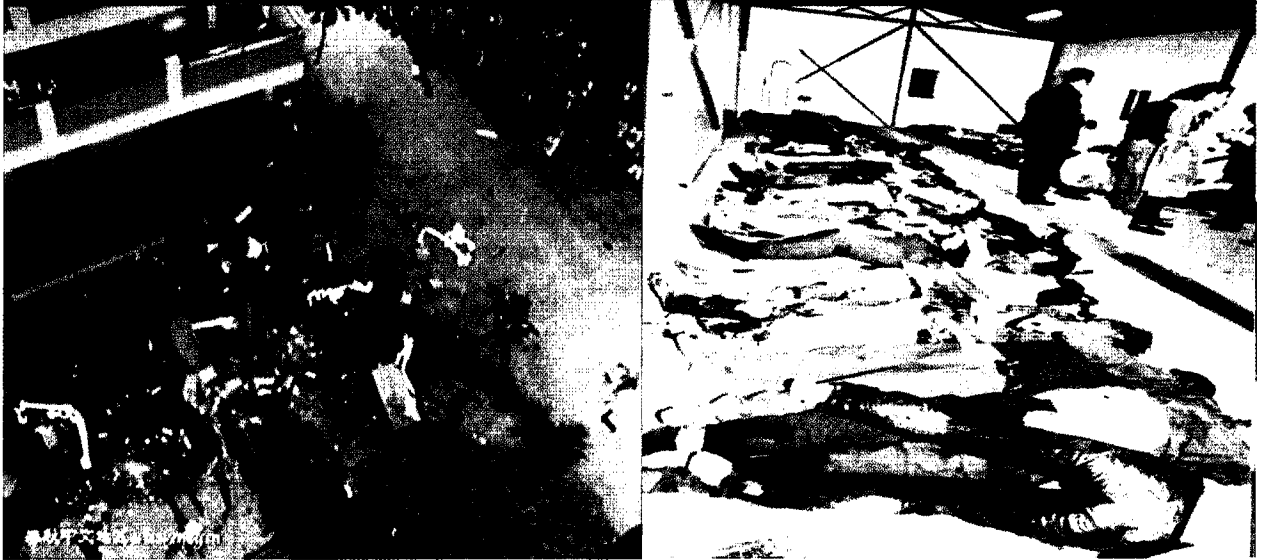
Bölgede gerçekleştirilen nükleer deneyimler yüzünden, gelecek 50 yıl içinde yüzbinlerce çocuk, 'ölü' veya 'sakat' dünyaya gelecek. Türk kökenli ailelerin 'ikiden fazla' çocuk yapmasına müsaade edilmiyor, 'izinsiz' hamile kalan kadınlar, 'zorunlu kürtaj merkezlerine' sevkedilerek bebekleri alınıyor. Adeta bir 'açık hava hapishanesine' dönüştürülen Doğu Türkistan'da Türklerin 'kendi dillerini' kullanmalarına, 'kendi kültürlerini' geliştirmelerine,

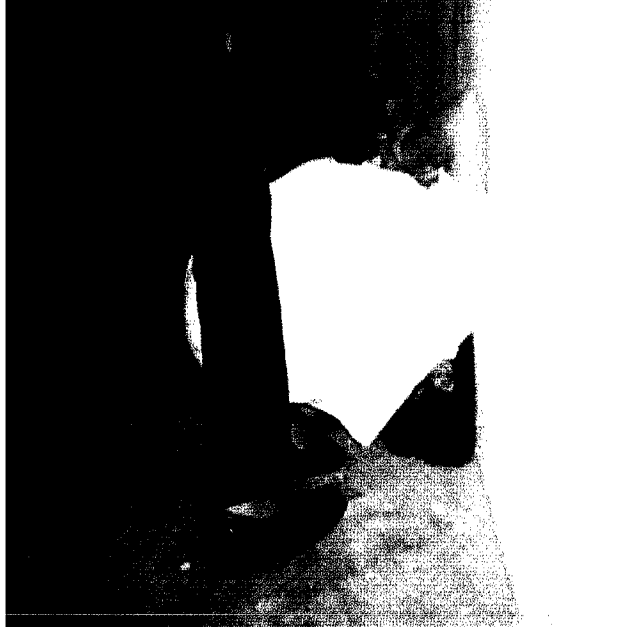
'kendi okullarını' açmalarına, 'toplu ibadet yapmalarına' kati surette izin verilmiyor. 'Haklar' ve 'özgürlükler' adına ortaya çıkanlar, 'adi suçlu' muamelesine tabi tutulup, stadyumlarda 'toplu olarak' infaz ediliyor. Infazlar, 'başkalarına ibret olsun' diye televizyonlardan 'naklen' yayınlanıyor. Bütün hür dünya, adeta gözünü kulağını tıkamış bir şekilde, 'alenen' tatbik edilen ve gelmiş geçmiş 'en cani' zalimlere taş çıkartan zulmü sadece seyrediyor. Bırakın dünyayı, Türk kamuoyunun bile çoğu kez 'olup bitenlerden' hiçbir haberi olmuyor. Neden? Çünkü, Doğu Türkistan'da zulme uğrayanlar, 'Türk' ve 'Müslüman'.

Tibet halkı gibi 'Budizme' inanmıyorlar. Ve Dalay Lama gibi bir liderleri yok. Doğu Türkistan, 1933 yılında bağımsızlığını ilan ettiğinde, ilk tanıyan ülke, Atatürk'ün başında bulunduğu Türkiye Cumhuriyeti olmuştu. O dönemin şartları altında hiç vakit kaybetmeden bölgeye 'yardım malzemeleri' gönderen Atatürk, yine Afganistan Büyükelçisi Memduh Şevket Esenal aracılığıyla bu bölgeden birçok başarılı genci Türkiye'ye getirterek Harp Okulu'nda eğitime tabi tuttu. Şu anda Doğu Türkistan Vakfı'nın Başkanlığı'nı sürdüren Emekli Tümgeneral Rıza Bekin, Atatürk'ün Harp Okulu'nda okutup, generalliğe kadar yükselttiği canlı örneklerden birisidir. Atatürk, siyasetin gereği olarak "Yurtta sulh, cihanda sulh" diyor, ama bulduğu her fırsatı Türk dünyasının birlik ve beraberliği yolunda değerlendirmeye çalışıyordu. Peki onun yolunu takip ettiğini iddia eden Türk milliyetçileri nerede? Meydanlara inip 'yeri göğü' inletmesi gerekenler ne yapıyor? 'Türk Birliği' gibi, ne yazık ki 'Doğu Türkistan' davasını da unuttular. Çin propagandasının etkisi altında kalıp 'Doğu Türkistan' yerine 'Sincan Özerk Bölgesi' ismini kullanmayı tercih ediyor, orada 30 milyondan fazla Türk'ün yaşadığını bile bilmiyorlar. Bırakın dünya kamuoyunu, 'Türkiye'de yaşayan' soydaşlarımızın verdiği mücadeleyi dahi 'kendi kamuoylarına' anlatamıyorlar. Doğu Türkistan'ın istiklal mücadelesine destek veren, vakıf ve derneklerin etkinliklerine 'devlet memurlarının' katılmasını engellemek için yayınlanan gizli genelgelere göz yumuyorlar. Milliyetçi partinin genel başkanı, Urumçi'de 'tarihi kitapların' yakıldığı, 'Uygur dilinin' yasaklandığı bir dönemde Çin Devlet Başkanı'na 'devlet liyakat madalyası' veriyor. Milliyetçi partinin milletvekili, Urumçi'de halkın üzerine ateş açıldığı bir dönemde DTP'liler ile göbek atıp 'mastika' oynuyor. Yazıklar olsun, yuh olsun!..

KATLIAMIN RESİMLERİ

TÜRKİYE KARDEŞLERİNİ

YAKIN KARDEŞLERİMİZİ

Adıyaman

Tarabya - Istanbul

Bayburt

Ankara

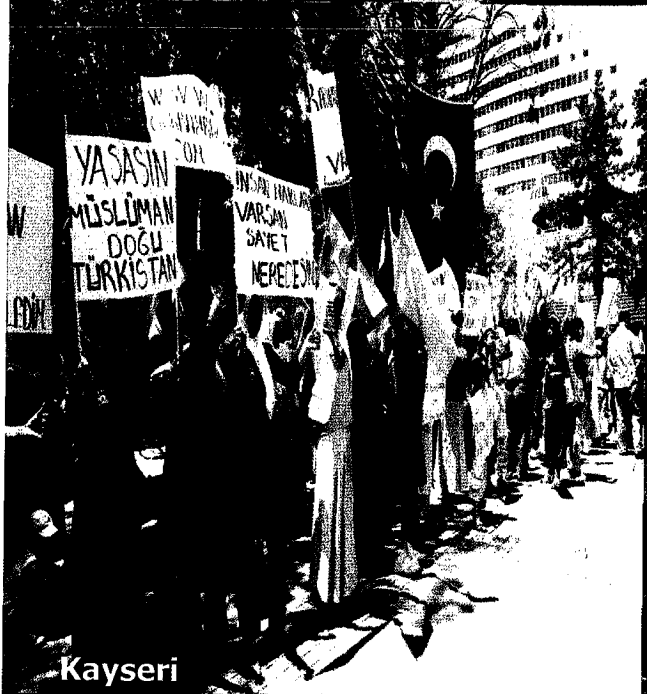
Mersin

Balkesir

Marmaris - Muğla

Kayseri

Bilecik

Türkiye Çin Halk Cumhuriyeti İlişkilerinde Doğu Türkistan sorunu (2)

Dr.R.Kutay KARACA / Araştırmacı

Bu muhafaza ÇHC' nin Uygur hareketine bakış açısının; ayrılıkçı, kökten dinci ve terörist bir karakter taşıdığı yönünde geliştirmiştir. Nitekim 3-6 Mayıs 1996 tarihlerinde Pekin'de yapılan bir konferansın sonuç raporunda Sincan'ın istikrarına yönelik ana tehlikenin ayrılıkçılık ve kökten dincilik olduğunun üzerinde durulmuştur.(54) 11 Eylül olayları sonrasında ifade edilen terörizm kavramı Uygur sorununa yeni bir boyut kazandırmıştır. ÇHC, sorunu uluslararası kamuoyuna bir küresel terörizm sorunu olarak göstermeye çalışmıştır. ÇHC Devlet Konseyi tarafından 21 Ocak 2002 tarihinde hazırlanan "Doğu Türkistan; Terörist Grup-ların Yaptıkları Yanlarına Kar Kalmayacak isimli raporda 1990 yılından beri 200 olay meydana geldiği, bu olaylarda 162 ölüm, 440 yaralanmanın olduğu belirtilmiştir.(55) Ancak raporda dikkat çeken en önemli nokta terörist saldırı olarak nitelendirilen eylemlerin en yakın tarihli olanlarının Nisan 1998 ve Şu-bat 2001 olduğudur. 2002 yılında ABD tarafından ETİM (Doğu Türkistan İslami Hareketi)'in terörist örgüt olarak listeye alınması sonrasında ÇHC'nin baskıları daha da artmıştır. 11 Eylül sonrasında ilk altı ayında yaklaşık 3000 kişi tutuklanmış, birçok insan uzun süreli hapis cezasına çarptırılmış ve idam edilmiştir.(56) Bunun yanında ÇHC' nin uluslararası ilişkileri geliştirmek için "İslam kartı" nı oynamaktan çekinmediği de söylenebilir. Sovyetlerin Afganistan'ı işgaliyle birlikte ÇHC' nin arka bahçesinde yeni bir güvenlik sorunu ortaya çıkmıştır. Çin liderliği, Afganistan'daki Sovyet askeri varlığı karşısında Müslüman Afgan mücahitleri desteklemekten çekinmemiştir. Pakistan, Suudi Arabistan ve diğer bazı Müslüman devletlerle siyasal ve dinsel etkileşimi de teşvik etmiştir. Bununla birlikte, 1980'lerdeki dini tolerans ve Orta Asya'nın 1990'lardaki açılımı, Uygurlar ve ÇHC' deki diğer etnik nüfus arasında kimlikde ve dinsel farkındalık ta ani bir artışa yol açmıştır...

Doğu Türkistan'da yaşayan Uygurların başlıca üç temel istekleri bulunmaktadır. Ana hedef Orta Asya Türk Cumhuriyetleri gibi bağımsızlık elde etmektir. Han Çinlisi göçünü durdurmak ve bölgelerindeki doğal kaynakları kendilerinin kullanması ise diğer amaçları oluşturmaktadır.(57) Uygur hareketine bütünlük kazandırabilecek bir lider eksikliği (Tibet'te Dalai Lama gibi), bütün Uygurluların bağımsızlık istememeleri, diğer etnik dokuz Müslüman azınlıklarla ilişkilerinde gerginlik yaşamaları ve destek bula-mamaları Sincan'ı parçalı bir yapıya bölmektedir. Bu etkenlerin yanında politik İslam ve kökten dinciliğin dünya kamuoyu

tarafından desteklenmemesi de hareketin ivme kaybetmesine neden olmaktadır. Hareketin ÇHC içinde zayıflamasına karşılık dünyanın her tarafından giderek güçlenen bir Doğu Türkistan diasporasıyla karşılaşmaktayız. *Özellikle internet yoluyla yapılan propaganda ve girişimler Uygur kimliğinin ayakta kalmasını sağlamaktadır. Sincan konusunda merkezi otoritenin alacağı her politik karar ÇHC içindeki tüm azınlıkları etkileyecektir. Dolayısıyla Sincan'daki istikrar ve gelişim tüm ülkenin istikrar ve gelişimini etkileyen temel faktördür. Sincan'da günümüzdeki statünün devamı ÇHC' nin devamı anlamına gelmektedir. Bu noktada ÇHC Uygurlara yönelik politikasında yumuşamaya gitmeyecek, hatta gelecekte baskılarını daha da artırmaya çalışacaktır.

ABD'nin Uygur Stratejisi ve Türkiye

Uygurlar ve köktenci militanlar arasındaki ilişki konusunda, 11 Eylül sonrasında hazırlanan Çin medya raporları tarafından yanıtılan ve bu sayede Uygur milliyetçiliğini terörizmle karıştıran ABD, Çin Komünist Partisi'nin kendi azınlıklarını bastırmak yönündeki projesi üzerindeki ÇHC - ABD iş birliğini de meşrulaştırmıştır. Çin medyasının, 2001 öncesi ve sonrasında Uygur milliyetçilerini tanımlama konusundaki üslubu, 50'den fazla Uygur grubunu terörist olarak nitelendirmesinden de anlaşıldığı üzere "ayrılıkçılardan", "köktenci teröristler" olarak belirgin bir değişim göstermiştir. Maalesef 8-10 milyon Uygurlunun Washington tarafından resmen terörist ilan edilmesi hükümette ve toplumda Uygurlara karşı, yanlış bir havanın oluşmasına neden olmuştur.(58)

2001 yılından önce ÇHC' nin iç işlerine karışma konusunda isteksiz olan ABD, ÇHC' nin giderek önemli bir politik aktör ve ticari bir ortak konumuna gelmesiyle bu isteksizliğinden vazgeçmiştir. 2001 yılı öncesinde insan hakları konusunda gözlemci ve yorumcu kavramlarıyla sınırlı kalan ABD girişimlerinin, 2001 sonrasında yorum konusunda geri plana çekildiğini ve yalnızca "uluslararası terörizm" kavramına odaklandığını görüyoruz. Ayrıca iki ülke arasında gelişen ikili ilişkilerin ÇHC' nin yerel sorunlarını ikinci plana ittiği görülmektedir. ABD'nin değişen hassasiyeti ÇHC medyası tarafından iyi kullanılmış, İslam ABD'nin terörle savaşının tek kaynağı olarak gösterilmiştir. O dönemde "Müslüman Uygur", "Uygur teröristleri", "Cihad" ve "Doğu Türkistan" kelimeleri sıkça kullanılmıştır.2002 yılında ABD, ETİM örgütünü terörist örgütler listesine aldığını açıklamakla

birlikte, Urumçi'de meydana gelen ve insan haklarına aykırı bir şekilde karşılık gören olayların teröre karşı yapılan bir hareket olarak görülmediğini de açıklamıştır.(59) ÇHC Doğu Türkistan konusunda Türkiye'yi suçlarken ABD'yi de Türkiye'ye yardım etmekle itham etmektedir. Son yıllarda ABD'ye giden Uygurlar sayesinde ABD'nin Doğu Türkistan'a yönelik izlediği politikalar giderek Türkiye için daha fazla önem kazanmaktadır. ABD bölgeye insan hakları açısından yaklaşmakla beraber bölgedeki Uygur Türkü varlığını da siyasi olarak destekler görmektedir. Bu noktada dikkat edilmesi gereken konu ABD'nin izliyor görüldüğü "Pantürkist" politikalarıdır. ABD izlediği bu politikaları zamanla değiştirecek, Kafkasya ve Orta Asya'da olduğu gibi "Türklük" olgusu saf dışı bırakılabilecektir. Ayrıca 11 Eylül sonrası ABD tarafından terörizme karşı izlenen politikaların diğer ülkelerin kendi ülkelerinde terörist olarak gördüğü alt toplumlara olan baskılarını arttırmaları için bir kılıf yarattığı da unutulmamalıdır. Keza 11 Eylül saldırılarının hemen sonrasında ÇHC Dışişleri Bakanlığı sözcüsü bir açıklama yapmış ve Doğu Türkistan'daki ayrılıkçılara karşı mücadelenin de uluslararası terörizme yönelik çabaların bir parçası olması gerektiğini açıklamıştır. (60) ABD politikası gerçekte görüldüğünden oldukça farklı olmasına rağmen, ÇHC'nin Sincan'daki baskılarına karşı ABD'nin girişimleri iki negatif sonuç doğurabilecektir. Birincisi Sincan'daki milliyetçi düşüncüyü ortadan kaldırmak için ÇHC'nin gelecekte yapabileceği askeri girişimler, ÇHC hükümeti ve medya tarafından "teröre karşı savaş" olarak adlandırılabilir ve hatta bu konuda uluslararası destek dahi isteyebilecektir. İkincisi ise bu duruma karşı ABD girişimlerinin ters tepki doğurabilecek olmasıdır. Uygurlar (ve Orta Asya Cumhuriyetlerindeki birçok ılımlı Müslüman Türk sözcüler) Sincan'daki sınırlamalara ortaklığı için ABD'ye öfke duyacaklar ve bu gruplar gittikçe radikalleşeceklerdir. Gelişen bu olaylar göstermiştir ki Türkiye ABD'nin bölgeye yönelik politikalarını iyi analiz etmeli ancak Doğu Türkistan konusunda ÇHC'ye karşı kendi politikasını yaratmalıdır.

Türkiye - ÇHC İlişkilerinde Doğu Türkistan Sorunu

Asya coğrafyasını devamlı olarak geri planda görme yanlışlığı içerisinde olan Türkiye; 1938 yılından sonra Türkistan coğrafyasındaki insanları tanımak, onlara kendini anlatmak

adına hiç çaba göstermemiştir. Bu hazırlıksızlık Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla Batı Türkistan'da doğan Türk Cumhuriyetlerine karşı doğru politikaların yaratılmasının da önüne geçmiştir. Türkiye, yıllardır Asya'ya ait kapsamlı bir politika üretememiş, Asya'nın giderek artan önemini Batı merkezli bir yaklaşımla ikinci planda görme yanlışlığına düşmüştür. Mustafa Kemal ATATÜRK, bu konuda önemli bilimsel alt yapıların temelini atmışsa da vefatından sonra gerek siyasi liderler, gerek aydınlar, onun Asya siyasetini geliştirerek, bir devlet siyaseti haline getirememişlerdir. Uluslararası ilişkilerde Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı ve karşı ülkeler nezdinde eşitliğinin gözetilmesi ilkesi "Yurtta sulh cihanda sulh" prensibinden önce gelmekle birlikte, Atatürk sonrası ikinci kavram yanlış uygulamalarla öne çıkarılmış, uluslararası ilişkilerde eşitlik konusunda büyük tavizler verilmiştir.

"Yurtta Sulh cihanda sulh"u hiçbir konuda ses çıkarmayarak kendi kabuğuna çekilmek olarak yorumlayan, Batı ile ittifak için eşitliği ve tam bağımsızlığı hiçe sayan bu düşünce, Dış Türkler diye bir olgunun farkında bile olmamış, bu tabirin kullanılması bile sakıncalı görülmüştür. Türk Cumhuriyetleri'nde iktidarda bulunan eski komünistlere her türlü destek verilirken, Türklüğü ön plana çıkaran muhalefet liderleri Türkiye'den çıkarılmıştır. Günümüzde ise Irak Türkmenleri konusunda yeterli ve seviyeli politika yapılamamaktadır. Aynı şekilde Doğu Türkistan konusunda Türk halkının hassasiyeti göz ardı edilmekte ve bölgedeki inisiyatif yalnızca ABD'nin raporlarına terk edilmektedir. Tüm bu yanlışlıklar bir yandan Türk insanının kendine olan güvenini ve saygısını yitirmesine yol açarken, diğer yandan da Türkiye'yi hamileri olarak gören dış Türklerin, Türkiye'ye olan bakışını değiştirmektedir. Türkiye Asya'ya olan bakışını değiştirdiği takdirde, bölgeyle olan derin tarihi ilişkileri sebebiyle bölgede barış ve güvenliğin yeniden inşasında ve korunmasında önemli rol oynayabilecektir. Tarihi ve kültürel bağlarından dolayı Türkiye'nin konumu, diğer devletlerle kıyaslandığında kendisine bazı üstünlükler sunmaktadır. Diğer taraftan coğrafi konumu, jeopolitik ve jeostratejik özelliklerinin taşıdığı önem, Türkiye'yi bölge ile yakından ilgilenmek durumunda bırakmaktadır. Türk dış politikasını yönlendiren asker ve sivil bürokrasiyle siyasi irade arasındaki kopukluk ve görüş farklarının ÇHC'ye yaradığı da ayrı bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'nin Doğu Türkistan konusunda tutarlı bir politika izleyemediği, farklı dönemlerde